GÖNÜLDEN ESİNTİLER

SÛRE-İ FETH

VE FETH'İN HAKİKATLERİ

NECDET ARDIÇ

İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (19)

GÖNÜLDEN ESİNTİLER

SÛRE-İ FETH

VE FETHİN HAKİKATLERİ

NECDET ARDIÇ

İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (19)

ÖN SÖZ

BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHÎM:

Muhterem okuyucularım, uzun zamandır oluşturmağa çalıştığım elinizdeki kitabımın mevzularını nihayet kâğıtlara dökme zamanı gelmiş ki; az, az zamanlarım olsa dahi yazmaya başlayabildim bu fırsatı verdiği için Rabb-ı ma şükrederim.

Muhteşem dinimizin zâhirini takip ve tatbik etmekle birlikte, bâtınını da tatbik etme yollarını da arar bulursak gerçekten çok isabetli bir iş yapmış oluruz. Çünkü iç dıştan dış içten ayrı değildir. Bir şeyin sadece dışını görüp dışıyla ilgilenmek özü kaybetmek demektir.

Ancak sadece içiyle uğraşmak o da dışı kaybetmek demektir ki, gene eksik ve yanlıştır, özde yapılması lâzım gelen şey ise, için ve dışın her ikisinin kemalli bir şekilde tatbik edilerek iç ve dış bünyede hayata geçirilip mutmain bir kalp ile huzur içinde tatbik edilebilinmesidir.

Hz. Mevlânâ (r.a.) Mesnevi-i Şerifin bir yerinde (nice insanlar gördüm, üstünde elbisesi yok,)
(nice elbiseler gördüm içinde insanı yok,) diye ifade buyurarak bizlere değişik yaşantılar içinde değişik kimliklerin olduğunu hatırlatıp, bunlara dikkatimizi çekmeğe çalışmaktadır. Ancak kemalli olanı ise, hem üstünde elbise hem de içinde insân-ı olmasıdır.

Burada elbiseden gaye (Esmâ-i İlâhiyye'dir) ve dışı "hullet" Halîl'dir. İçindeki, İnsândan gaye ise kâmil insân'dır. İşte gerçek mânâda İnsân dendiğinde bu vasıf kastedilmiş olmaktadır.Diğerleri ise İnsân namzetleridir, gaye ise (kâmil insân) olmaktır. Bu ise zâhir ve bâtın eğitimini birlikte akmakla oluşmaktadır.

Bu oluşum için kişinin dünya yaşamında belirli aşamalardan geçip aklında ve gönlünde yeni açılımların oluşması gerekmektedir ki; bu da (Fetihtir.) her ulaşılan yeni bir idrak ve anlayış o halin fethidir, kişi eğer araştırma ehli ise her ulaştığı yeni hal farkında olsa da olmasa da onun için yeni bir fetih'tir.

Fethin evveli araştırma, sonrası hazırlık, daha sonrası da, o istikamette harekete geçmektir. Bunun neticesinde önümüzdeki konu, Hakk'ın da yardımıyla gönlümüzde açılmaya başlamış olacaktır.

Kûr'ân-ı Kerîm'in toplu olarak açık ifadesi, durağan bir hayat anlayışından çıkıp, her an gelişim içinde olmamızı istemesidir, bu da her mevzuun her zaman bir aşama ilerisine gitme tavsiyesidir. Görüldüğü gibi bu hususta mevzuumuza konu olan başlı başına bir Sûre indirilmiştir.

Bu muhteşem (Fetih) Sûresini ve emsallerini sadece ifade ettiği kendi mevzuu ve sınırları içerisinde mütalâa ederek düşünürsek onları sınırlamış oluruz, dünya öncesini ve sonrasını ve bütün zamanları kapsamı içinde bildiren yüce kitabımızın içinde bulunan mevzuları sadece kendi yaşanan zamanları içinde geçerli olduğunu düşünürsek oldukça sınırlı ve yanlış bir anlayış içinde olmuş oluruz, bu yüzden de Kûr'ân da ki hakikatleri yaşadığımız günlerimize tatbik edemeyiz ve sadece geçmişteki hadiseleri bildiren ve geçmişe ait bilgiler olarak zannedip geçmişte kalırız.

Aslı ise Kûr'ân-ı kerîm (Hay) dır bütün zaman-

lar da geçerli ve bütün zamanlar kapsamı içindedir. Hadiselere böyle bakıp değerlendirdiğimizde çok daha ilerilere ulaşacağımız ve ulaştıracağımız hayat yaşantımız oluşacaktır. İşte bu anlayış içerisinde bizde sizlere bu küçük kitabımızda (Sûre-i Feth')in güncel yaşamımıza nasıl uygulayabileceğimizin hep beraber araştırma ve tatbikatını yapmağa çalışacağız sizlerde katılırsanız gerçekten bizlerde çok memnun oluruz. Gayret bizden yardım ve muvaffakiyyet Haktan'dır. Cenab-ı Hakk aklımızda ve gönlümüzde yeni ufuklar açarak fetihlerimizi kolaylaştırsın. Amin.

Sevgili okuyucum, bu kitabın yazılışında, düzenlenişinde, basılışında, bastırılışında, tüm oluşumunda emeği ve hizmeti geçenleri saygı ile yad et, geçmişlerine de hayır dua et, ALLAH (c.c.) gönlünde feyz kapıları açsın.

Yarabbi; bu kitaptan meydana gelecek manevi hasılayı, evvelâ Efendimiz hazretlerinin, sonra Rahmiye Tura annemin, sonra Nafize Dinçtürk halamın, daha sonra Nuriye ablamın Rûhlarına hediyye eyledim kabul eyle yarabb-i.

Muhterem okuyucularım; yine bu kitabı da okumaya başlarken, nefs'in hevasından, zan ve hayelden, gafletten soyunmaya çalışarak, saf bir gönül ve Besmele ile okumaya başlamanızı tavsiye edeceğim; çünkü kafamız ve gönlümüz, vehim ve hayalin tesiri altında iken gerçek mânâ da bu ve benzeri kitaplardan yararlanmamız mümkün olamayacaktır.

Gayret bizden muvaffakiyet Hakk'tan'dır.

(15/06/2008)
Terzi baba, Necdet Ardıç, Tekirdağ

FETİH SÛRESİ

Eûzübillâhimineşşeytanirracîm:
Bismillâhirrahmânirrahîm:

Elmalılı Hamdi Yazırın **(Hakk dini Kûr'ân dili)** tefsirinde (cild 6 sayfa 4402) den alınan sayısal bilgilerdir. Medeni Sûrelerden'dir, yani Medine devrinde nazil olmuştur.

Cüz = (26) tı'dır.
Sûre = sayısı (48) dir.
Âyetleri = (29) dur.
Kelimeleri = (560) tır.
Harfleri = (2433) tür.

Fasılası = hep (ا) Elif harfi'dir.

* * *

(فتح) (Feth) "feth'in" Ebcet hesabı ile sayısal değeri, (80+400+8=488) (48,8) (4+8=12) seyri sülûk'tur.

Geriye kalan (8) seyr-i sülûk'ta, tevhid'in başlangıcı olan İbrâhimiyyet, (Tevhid-i ef'al) mertebesidir.

Ayrıca (80) sayı değeri olan (ف) (fe) nin sıfırını kaldırırsak geriye (8) kalır ki, sekiz cenneti ifade etmektedir, diyebiliriz.

(400) sayı değeri olan (ت) (te) nin'de sıfırlarını kaldırırsak geriye (4) kalır ki,(4) tevhid mertebesidir.

Diğer yönüyle baktığımızda (ف) (fe) toplu olarak Feth'in hakikatini, üstündeki noktası ile bireysel Feth'in hakikatini, (ت) (te) yine toplu olarak Tevhid'in hakika-

tini, üstünde bulunan iki noktadan birinin Tevhid-i İlâhi-yi diğerinin ise Tevhid-i beşeri'yi, (ح) (ha) ise tümünün hakikatini, hepsini topladığımızda, (4+8+8=20) çıkan (20) sayısının (0) sıfırını aldığımızda geriye kalan (2) nin bütün bu hakikatleri zâhir ve bâtın idrak edilmesinin gerekliliğini ifade etmektedir diyebiliriz.

Bir başka yönüyle de baktığımızda Kûr'ân-ı ke-rîm'de (4) yerde (Feth) kelimesinin geçtiğini ve ayrıca bir bütün Sûre-i şerif ile de hakikatinden bahsedildiğini görmekteyiz. Yeri geldikçe inşeallah değineceğiz.

Şimdi başa dönerek tekrar sayı değerlendirme-lerine özetle bir göz atalım.

Sûre sayısı: (48) dir, toplarsak (4+8=12) dir görüldüğü ve bilindiği gibi seyr-i sülûk'un seyr kemali,Hakikat-i Muhammed-î, İnsân-ı Kâmil'in ifadesi-dir. Daha buradan başlayarak Sûre-i şerifin muhteşem içeriğini toplu olarak ifade etmektedir diyebiliriz. Ayrıca yukarıda da belirttiğimiz gibi (4) ve (8) in de hakikatlerini ifade etmektedir.

Âyetleri: (29) dur, toplarsak (2+9=11) eder ki, Hz. Muhammed mertebesidir. Oradan zuhur etmiştir.

Kelimeleri: (560) tır, toplarsak (5+6=11) eder ki aynen yukarıda ki gibidir.

Harfleri: (2433) toplarsak (2+4+3+3=12) buda aynen yukarıda belirtildiği gibidir. Ayrıca (24) Cebrâil (a.s.) Hz. Peygambere (24) bin def'a gelişini ve (33) ise bu hakikatlerin ilk yapıldığında mescid-i Nebevinin (33) direkli olduğunu ve oradan zuhur ettiğinin ifadesidir diyebiliriz.

Fasıla'sı: yani Âyetlerin bitiş harfleri'nin hepsinin

sonu (ا) " Elif " ile bitmektedir ki; muhteşem bir uyum-dur, yani (elif) olan (13) bütün haşmetiyle bütün manâları burada da bünyesinde toplamış varlığı ile açığa çıkarmıştır.

* * *

Aynı eserde, Sûrenin nüzülü özetle şöyle ifade edilmektedir.

Hicretin altıncı senesi seferde Hudeybiye dönüşünde mekke civarında nazil olmuştur.

Alûsi'nin naklettiği yönüyle: İbn-i ebi Şeybe, Ahmet Buhâri tarihinde ve Ebu Davud ve nese-î ve daha bir cemaat, İbn-i Mes'ud dan, şöyle nakletmişlerdir;ki; Rasûlüllah (s.a.v.) ile beraber (Hudeybiye) den dönmüştük, yani Hicret'in altıncı senesi ki, Aleyhisselâtu vesselâm ona Zilkade'nin hilâlinde üçüncü günü çıkmıştı orada on küsur-bir kavilde yirmi-gün durdu, sonra avdet buyurdu, yürüdüğümüz sırada idi ki ona vahy geldi, vahy geldiği vakit de üzerine şiddet gelirdi, derken açıldı kendisinde maşaallah sürur-hoşluk vardı: O vakit bize *(İnnâ fetahnâ leke fethan mübinâ)* nın nazil olduğunu haber verdi.....

* * *

Feth'in hakikati böylece yer yüzüne, evvelâ Mü'min gönüllere, sonra da bütün âleme nüzül-inmiş oldu.

BİSMİLLÂHİRRAHMâNİRRAHÎM:

(02/08/2007) Mekke-i Mükerreme
Kâbe-i Muazzama

Bu gün (2 oğustos 2007) Perşembe günü, şu an ikindi ile akşam namazı arası. (12/07/2007) Perşembe günü başlayan (16) kişilik kafilemizle, bizim ise yedinci ziyaretimiz olan, Medine-i Münevvere ve Mekke-i Mükerreme yolculuğumuz devam etmektedir.

Kafilemizin çoğunluğu (28/07/2007) cumartesi günü Türkiye'ye döndüler, biz dört kişi kaldık, ancak aynı günün akşamı Amerika'dan (Mustafa-Gustavo Martinez) kardeşimiz geldi (01/08/2007) dün akşam da onu Amerika'ya yolcu ettikten sonra ancak sakinleyerek yazılarıma zaman fırsat bulmağa çalışıyorum. Diğer arkadaşlar ve (Mustafa-Gustavo) kardeş ile birlikte iken bütün vaktimi onlara vermek zorunda idim.

Onlara buraları daha yakından tanıtabilmek ve mânevi oluşumlarını anlatabilmek için hep onlarla birlikte oldum, bu bakımdan kendi özel işlerime bakamadım, bu yüzden yazılarım son günlere kaldı. Zaten böyle olacağı tabii idi.

Tekirdağın'da iken umre ziyaretine gidince daha evvel programıma aldığım (Sûre-i Feth) kitabının az da olsa bir bölümünü burada yazmayı tasarlamış fethin yazılımını Kâ'be-i Muazzama'nın yani gerçek Feth'in makamında oluşturmayı düşünmüştüm. Arkadaşlara göstermek içinde bir kaç def'a onları muhteşem(45) inci (Bab'ul Feth) kapısına götürdüm. (4) "şeriat-tarikat-hakikat-marifet". (5) "hazarât-ı hamse -5- hazret mertebesi, ikisinin toplamı olan (9) ise Mûseviyyet esmâ mertebesi fethidir.

Bizde erkekler olarak (94) üncü, (9+4=13) kapıdan girip çıkmaktayız, hanımlar ise oraya en yakın olan (5) inci kapıdan girip çıkmaktadırlar.

Bu arada (Mustafa-Gustavo) ben ve Fatih ,le birlikte yaptığımız bir sohbet esnasında oluşan bir hali ifade etmek isterim. Yine Hakk'tan ve Kûr'ân'dan hararetle ve muhabbetle bahsedilen çok güzel ve feyizli bir andı, yanımıza yavaş, yavaş tanımadığımız yaşlı bir Arap kardeşimiz geldi ve hepimizin ellerini tekrar, tekrar samimiyet'le sıktı sonra yeniden tekrar bir def'a daha benim elimi sıkarak! (şeyh-i tayyip, şeyhi tayyip)

"güzel şeyh" diyerek memnuniyyet'ini belirten bir tavır ve hâl ile az sonra yanımızdan uzaklaştı, bizde baka kaldık. Çünkü, Türkçe ve İngilizce konuşuyorduk. Allah (c.c.) lühü ondan da razı olsun.

Mustafa-Gustavo'ya dar zamanı içinde mümkün olduğu kadar çok şeyler vermeğe gayret ediyorduk. Ben mevzuları anlatıyorum, fatih oğlumuz da, elinden geldiği kadar bütün gücü ile İngilizce'ye çevirmeğe çalışıyordu.

(Mustafa-Gustavo) kardeşimiz sadece bizimle beraber (Umre) ziyareti yapabilmek için Amerika'dan o kadar zahmeti ve parayı gözden çıkararak yola çıkıp gelmişti, kendisi bir mail-in de bizimle birlikte (Umre) yapmak istediğini bildirmişti, bizde bu arzusu üzerine niyetinde olduğumuz (Umre) tarihini seyehat acentesinin ismini ve kaldığımız otellerin isimlerini bildirmiş idik.

Diğer arkadaşların geriye döndükleri gün sabah saat (11) civarında otel odamızın telefonu çaldı, karşı taraftan (Terzi Baba) diye (Mustafa-Gustavo) nun sesi geliyordu ve "lobi" de olduğunu söylüyordu. Hemen giyinip aşağıya indim "lobi" de onu buldum kucaklaştık ve ağlıyordu

Daha sonra burayı nasıl bulduğunu sorduğumda çevreyi dolaşmak için geziyorken ayaklarının onu buraya getirdiğini ve otelin ismine bakınca da vermiş olduğumuz (Elâf Ajyad) olduğunu görünce içeriye girip bizi sorduğunu ve böylece de bulduğunu söyledi.

O ise Kâ'be-i Muazzama'nın karşısında yeni yapılmakta olan (Zam, Zam, tower) otelinde kalıyor idi. Sabah ve öğlen namazlarında belirlediğimiz saatte (94) (9+4=13) üncü kapıda buluşup ikindi, akşam ve yatsı' yı kâ'be de kalıp sohbetlerimize hararetle devam ediyorduk. Doğrusu gerçekten çok gayretli bir kardeşimizdir.

Uzaklık ve lisân maniasını aşmağa çalışması büyük bir gayretin neticesidir. En büyük temennisi **(keşke bu hakikatleri bire bir sizden dinleyebilseydim!)** olmuştur. Ancak, Cenâb-ı Hakk onun gönül kulağını (Feth) açmakta o yönden de anlamağa çalışmaktadır.

Bu sözünden ibret alınacak pek çok şeyler vardır. Kendisine (Mustafa) isminin nereden verildiğini düşünmüş olabilirsiniz, bu isim kendisine gösterilen iki rû'ya sında manâ âleminden verilmiştir, bizde onları tasdiken kendisine (Mustafa) dedik. Kâ'be-i Muazzama da kendisine bu ismi verdiğimiz anda da, Ezân-ı Muhammed-î okunmaya başladı, işte bu hadise çocuklara isim konurken okunan Ezân-ı Muhammed-î makamın da olarak, ismin Hakk tarafından da tasdikinin olduğudur şükrederiz.

Bu satırları yazarken geçmiş küçük bir hatıram daha gönlümde canlandı. Şöyle ki;

Sûriye, Şam seyahatlerimizin birinde idi. İskenderun, Hatay'a gelmiştik, oradan otobüsümüz aktarma yapacaktı, bizi Sûriye ye götürecek otobüse bindik ve Hatay sınır kapısından çıkarak pasaport muamelelerinden sonra Sûriye sınır kapısından Sûriye ye girdik ve Şam'a doğru yola çıktık.

Otobüs yol güzergâhında olan kasaba ve şehirlerde durup yolcu alıp yolcu indiriyordu, derken kasabanın birinden iki Arap yolcu da bindi, biz kendi yolcularımızla, altı kişi kadar idik, otobüs tam dolu değildi elimizde yol yiyecekleri vardı, kendimiz yediğimiz gibi diğer yolculara da o yiyeceklerden ikram etmiştim. Bu arada o yeni binen iki Arap yolcuya da ikram etmiştim. Yolculuk devam etmekte idi epey bir müddet sonra tekrar bir kasabaya geldiğimizde otobüsümüz durdu bir kısım yolcular inmeğe başladı, o iki Arap yolcu da inmek için yerlerinden kalktılar ve biri yanıma gelip, yarı Arap ça yarı Türkçe gülerek (ente şook gozel) yani (sen çook güzelsin) diyerek muhabbetle otobüsten indiler.

Bu sözleri neye göre veya neyi görerek söyledi o Arap kardeş hiç tanımadığı bir kişi için bilemiyorum.

Ancak şunu bilmeye çalışıyorum ki her hadise de bir (Feth) açılım mutlaka vardır. (Feth) hayatımızın her safhasına büyüklü ve küçüklü olarak yayılmıştır. Her günün yenilenmesi, her saatin değişmesi, her nefesin alınıp verilmesi, hepsinin oluşması bir (Feth'e) bağlıdır. (Feth) Sûresiyle bunların ne ilgisi vardır diye sorarsanız bu yüzdendir, derim. Cenâb-ı Hakk her yeni açılımlarımızı, (Feth) lerimizi mübarek kılsın.

10

Kûr'ân-ı Keriym'de ki, İrfan yolculuğumuza (Sûre-i Feth) in manâ derinliğinde devam etmeye çalışalım, Cenâb-ı Hakk bu Sûre-i şerife ile bizlere hangi

ufukları işaret ediyor, İnşeallah tefekkür ufkumuzu genişleterek bütün bunları anlamağa gayret edelim.

EÛZÜBİLLÂHİMİNEŞŞEYTANİRRACÎM

BİSMİLLÂHİRRHMÂNİRRHÎM

﴿٤٨﴾ سُورَةُ الْفَتْحِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

48-FETİH SÛRESİ

48-el-FETİH : İçinde İslâm'ın elde edeceği fetih, başarı ve zaferden bahsedildiği için Fetih adını alan bu sûre, hicretin altıncı yılında Hudeybiye antlaşması dönüşünde Mekke ile Medine arasında inmiş ve Medine'de inen sûrelerden sayılmışt1r; 29 (yirmi dokuz) âyettir.

﴿١﴾ اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا﴿﴾

(İnnâ fetehnâ leke fethan mübînâ)

1."Muhakkak biz sana bir apaçık fetih ihsân ettik."

Âyet-i Kerîme'yi diğer bir şekli ile ifade etmeye çalışırsak şöyle dememiz gerekecektir.

(Muhakkak ki; biz) (biz açtık) (Senin için) (açmak sûreti ile) (zâten açık olanı.)

Fetih'in lügat manâsı bilindiği gibi "açmak"tır,ve her bir açılış kendi bünyesinin **feth-i**'dir.

(Fâtih) "açan-fâil" (meftuh) ise **"mef'ul-açılan'dır."** Daha sonra izah edilecektir.

(Fetih) hakkında tefsirlerimizde biri Mekke'nin,

11

diğeri hayber'in, **fetih**leri olmaları hakkında pek çok bilgiler vardır, dileyenler oralardan araştırabilirler. Biz burada bunların tekrarını yapmak yerine daha başka

yönlerini ortaya çıkarmaya çalışarak, manâ âleminde ki, ve özümüzde kapalı kalmış sahalarımızın Feth'i ni oluşturmaya çalışacağız.

Kûr'ân-ı kerîm'de dört yerde (Fetih) ten bahsedilir. İkisi bu Sûrenin içinde, diğerleri (Saf 61/13) (Nasr 110/1) dir. Dikkatlice bakıldığında bu fetihlerin özelliklerinin aynı olmadığı ve üç bölümde toplandığı görülür.

(1) (Fethi mübin = Açık fetih:)
(2) (Fethi karib = yakın fetih:)
(Allah'ın yardımı ve Fethi karip = yakın feth.)
(3) (İza cae nasrullahi vel fethi = Allah'ın yardımı ve fethi geldiği zaman.)

Görüldüğü gibi son iki "Feth" için Allah'ın yardımı, yani Ulihiyyet mertebesinin yardımı gerekmektedir.

Bu kelimelerin ifade ettikleri manâlarını daha iyi anlayabilmemiz için özetle vücûd mertebelerini tekrar burada da belirtmemiz gerekecektir.

Zat-ı mutlak kendi kendinde olarak, â'ma'iyyetinde iken bilinmekliğini sevdi ve gizli hazinesinden ilk tecellisini ve nüzülü'nü Ahadiyyet mertebesine yaptı. Burada iki hususiyyet-i belirginleşti, onlar'da (İnniyyet-i ve hüvviyyt-i) idi. Buradan-da bir tecelli ve nüzül eyleyerek Vahidiyyet mertebesini oluşturdu.

Vahidiyyet mertebesi, Ulûhiyyet ve rahmâniyyeti de kapsamına alır. Oradan da bir tecelli eyledi Rububiyyet (Esmâ) mertebesini oluşturdu. Oradan da bir tecelli eyleyerek, Melikiyyet (Ef'âl) "âlem-i şehâdet"-i oluşturdu ki; içinde yaşadığımız âlemdir.

12

Â'mâ'iyyetinden Ahadiyyet-i ne olan nüzülüne (tecelli-i akdes,) Ahadiyyet-in den vahidiyyet-i ne olan nüzülüne de, (tecelli-i mukaddes) denmiştir. Ayrıca Ahadiyyet

mertebesine (lâ taayyün) Vahidiyyet mertebesine (taayyünü evvel) Rububiyyet mertebesine de (taayyünü sâni) denmiştir. Daha geniş bilgi "Vahy ve Cebrail" isimli kitabımızda vardır dileyen oraya bakabilir.

Vahidiyyet= Taayyünü evvel mertebesi oldukça yüklü bir mertebedir, çünkü bu mertebede bütün tecelli ve oluşumların programları yapılmaktadır. Vahidiyyet-in zuhur mahalli Ulûhiyyet, Ulûhiyyet-in zuhur mahalli ise aynı zamanda Ceberût mertebesi olan, Hakikat-i Muhammed-î ve İnsân-ı kâmil mertebesidir. İşte böylece Ulûhiyyet ve Hakikat-i Muhammed-i mertebesinden bütün âlemlere üflenen Nefes-i Rahmân-î nin kaynağı burasıdır. Oradan tüm olarak Esmâ ve Ef'al âlene ulaşan nefes-i Rahmân-î zuhur ve tecelli ettiği her yerde o yerin hususiyyet-i gereği aldığı isimler (nefs) ler oldu. Görünen bütün varlıklar Rahmân-ın tüm olarak nefesinden çıkan (nefs) ler'dir.

Böylece "Vücûd-u Mutlak'ın" zuhuru olan "Vücû-u izâfi" kayda girerek her mahalde o mahallin özelliğine bürünerek kayda girmiş ve bu "Vücüd-u Mukayyed-e" (kayıtlı vücûd) "ef'al âlemi-âlemi şehâdet" denmiştir.

Bu anlayış içerisinde, Âyet-i Kerîme'lere baktığımız zaman, biri Ahadiyyetten abdiyyet-e, diğeri ise abdiyyetten Ahadiyyet-e doğru olan yolculuğun açılımlarını görebiliriz, şimdi bunları incelemeğe çalışalım.

(انّا) "İnnâ" (Muhakkak ki biz.)

Kûr'ân-ı Kerîm'de, Zât, Sıfat, Esmâ, Ef'al, Hz. Peygambarin ve diğer peygamberlerin dilinden vede dolaylı anlatımlar-tebliğler vardır. Âyetlerin daha iyi anlaşılabilmeleri için bu mertebeleri göz önünde bulundurmak büyük faydalar sağlayacaktır.

13

Görüldüğü gibi (انّا) "İnnâ" bu kelime (Muhakkak ki biz.) Zât-î Âyetlerdendir, aracısız ifade edilmiştir. Zât-ı mutlak, kendi kendini, kendi olarak, (Biz) demek

sûreti ile takdim etmektedir. Bu ve bütün Âyet-i Kerîme ler ilk geldiği günler de nasıl tap taze iseler bu gün de ve ebediyyen de öyle tap taze ve geçerli olacaklardır. O halde, şu anda ve her anda okuyan bizler içinde tap taze ve bire bir, bize hitab etmektedirler, ve de özel olarak bizleri bizlere anlatmaktadırlar. Tabi-i ki, eğer evvelâ bizler gerçek bizliklerimizi, kimliklerimizi bulup hayal ve vehimden soyutlana bilmiş isek. Hayal ve vehim âleminde yaşıyor ve kendimizden habersiz isek tabi-i ki, bizlere olan bu hitaplardan haberimizin olmasıda mümkün değildir.

Bu kadar yakınımıza, kucağımıza kadar gelen kelâm-ı İlâhi'yi anlamadan gidersek, gerçekten vâah vâah bizlere. Sonsuz âlemlerden, bir çok mertebelerden süzülerek geçip avuçlarımıza ve gözlerimizin önüne kadar gelen bu ilâh-i kelâmlar ne yazık ki; çok kalınlaşmış olan vücûd bendimize ve nefs-i emmâ're kalemize dayanıp kalmakta oradan vücûd şehirlerimize dahil olamamakta ve bizler de o muhteşem misaferi yol ortasında bırakıp gereği gibi ağırlayamamaktayız.

Devran değişip şartlar ters döndüğünde ne yazık ki, aynı duruma bizler düşeceğiz, Bize misafirliğe gelen Âhiretin ev sahibi olacak, biz ise sokaklarda kalan misafir olacağız. O zaman bize denecek,

﴿ وَهُوَ مَعَكُمْ اَيْنَ مَاكُنْتُمْ ﴾

(Ve hüve meaküm eyne mâ küntüm)

57/4 **" *O sizinle beraberdir! Siz neredesiniz"***

Bu hallere düşmezden evvel inşeallah şuur ve idraklerimiz açılır, irade ve kudretimizi şimdiden ortaya koya-

rak o ilâhi kelâmların bu kadar yanımıza gelip, ancak takılan hayal, vehim ve nefs kalelerimizi kendimiz yıkıp

o aziz misafirlerimizi beden şehrimizin gönül hanesinde lâyık oldukları üzere ağırlama imkânlarımız olur.

Bu zât-î Âyetlerin bazılarında, Zât-ı mutlak, bazen (İnnî-mutlak ben) bazılarında (ene-ben) burada ise, (innâ-mutlak biz) diye ifade edilmektedir.

Buradaki (انّـا) "İnnâ" " muhakkak ki biz," ifadesi Allah'ın çokluğu yönüyle değil mertebeleri itibariyledir. Bu mertebeler de evvelâ Ahadiyyet, sonra da Ahadiyyet ve Vahidiyyet mertebeleri itibariyledir.

"İnnâ" nın nâ sı (فَتَحْنَـا) "feteh'nâ" da da vardır, nâ takı olarak "biz" demektir, yani (biz açtık) demektir, o zaman şöyle olmaktadır. (Muhakkak ki; biz, biz açtık!) "neresini açtık?" (Ulûhiyyet mertebesini) açtık.. Açtık ki, bütün ilmî zuhurlarımız bu mertebenin kapsamı ve kontrolu içerisinde olsun.

(لَكَ) (Leke) "senin için" yani (Hamd makamı) (Hakikat-i Muhammed-î) Makam-ı için, Ulûhiyyet mertebesinde meydana çıkan-açılan ilmi varlıkların (Hakikat-i Muhammed-î mertebesinde "ayn-î" varlıklara-fertlere, dönüşmesi için açtık. Hz. Muhammed (s.a.v.) min âlemlere rahmet olması bu yüzdendir.

Hadiseye sadece "Mekke ve Medine" de yaşayan bireysel Hz. Muhammed (s.a.v.) yönüyle baktığımızda, o haliyle sadece bulunduğu yerlere veya üzerinde yaşadığı dünya ya "Rahmet" olması gerekirdi.

Âlemlere "Rahmet" olması hakikat-i Muhammed-î yönüyledir. Bilindiği gibi yüce Peygamberimizin her mertebe de aldığı bir ismi vardır, sıralarsak.

15

(1) – Ef'âl âleminde=(Muhammed-ül emin.)
(2) – Esmâ âleminde=(Hz. Muhammed.)

(3) – Sıfat âleminde=(Hakikat-i Muhammed-î.)

(4) - Zat âleminde=(Hakikat-ül Ahadiyyet-ül Ahmediyye.)

(5) – Her mertebenin Nûr-u olan (Bedr-i münîr, Nur-u Muhammediyye) ki ayrı bir mertebe değil her mertebede duhulü olan ve zuhuru olan Nûr-u Muhammed-î dir.

İşte Hakikat-i Muhammed-î nin nokta zuhur mahalli olan o yüce manâyı ezeli dünya yı sahiplenmeden (sizin dünyanızdan!) Bu dünya yı, dünyalılara tahsis edip kendisinin burayla kayıtlanmadığını yalnız buradan kendisine üç şey'in sevdirildiğini belirterek âlemlere olan rahmetini ifade etmeye çalışmıştır.

(لَكَ) (Leke) "senin için" den zâhiren, maksat Hz. Muhammed (s.a.v.) ise de bâtınen Hakikat-i Muhammed-î dir. Beşeri anlamda dar bir çerçeve de, nasıl ki, "sen ben" diye bir birimizi ifade etmeye çalışırız, ilâhi anlamda da, o genişlikte (لَكَ) (Leke) "senin için" denmiştir.

Bunun diğer ifadesi ise Hadîs-i Kudsî de belirtilen (Levlâke levlâk lemâ halektül eflâk) "Eğer sen olmasaydın, olmasaydın bu âlemleri halketmezdim) Kudsî kelâmı da (لَكَ) (Leke) "senin için" kelâmı ilâhisini diğer bir yönüyle izah etmektedir.

İki def'a "sen olmasaydın"ın kullanılması, biri zuhuru Muhammed-î olan, Hz. Muhammed, (s.a.v.) mi, diğeri ise hakikat-i Muhammed-î ve bâtın âleminde ki varlığını ifade etmektedir.

16

﴿١٠٧﴾ وَمَآ اَرْسَلْنَاكَ اِلا رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ﴿﴾

(Vemâ erselnâke illâ rahmeten lil âlemîn)

21/107. ***"Ve seni başka değil, bütün âlemlere bir rahmet olmak için gönderdik***."

Diğer ifadeyle, "biz seni göndermedik; Ancak vakti gelince gönderdik, ama âlemlere rahmet olarak gönderdik." Âyet-i kerîme'nin baş tarfında biz seni göndermedik diye açık ifade vardır. tefsirler bu Âyeti genelde belki kolay anlaşılabilmesi için yukarıdaki ve benzeri ifadelerle bildirirler ki, Hakikat-i Muhammed-îyye'nin zuhur mahalli olan, Hz. Muhammed (s.a.v.) me sadece atıf yapmaktadırlar. Oysa ki, Âyet'in baş tarafı birinci bölümü açık olarak. (Biz seni göndermedik) yani o ezeli hale göre henüz göndermedik, demektir.

Mertebe-i a'ma iyyet'ten, mertebe-i Ahadiyyet-e, oradan, Vahidiyyet-e tenezzül eden Zât-ı Mutlak, oradan ilmiyle, Ulûhiyyt-e tenezzül ederek, orada da Hakikat-i Muhammed-îyye, Ceberut-Sıfat mertebesini meydana getirdiğinde daha henüz, Nefes-i Rahman-î âlemlere (nefih) edilmediğinden, Hakikat-i Muhammed-î bu mertebede vardı, fakat! (وَمَآ اَرْسَلْنَاكَ)"Vema erselnâke) gönderilmemiş idi.

Yani Ahadiyyet ve Vahidiyyet mertebesi itibariyle (ve ma erselnâ) "göndermedik" (**ke)** "biz seni" vaktaki Nefes-i Rahmân-î nin âlemlere üflenmesi zamanı geldi işte böylece Rahmânın nefesi ile bütün âlemlere Hakikat-i Muhammed-î programı (اِلا رَحْمَةً لِلْعَالَمِين) "ancak âlemlere rahmet olarak" gönderildi ve âyet-i Kerîme'de belirtilen hakikatler böylece zâhir ve bâtın ortaya çıkmış oldu.

17

Böylece ezelde üflenen Hakikat-i Muhammed-î (571) de doğan Hz. Muhammed (s.a.v.) ile insânlığa

ilmi yönüyle sunulmuş oldu. Daha evvelce "ins ve cin" cinsinden hiç bir varlık bu bilgileri dünya insânlarına ulaştıramadılar, çünkü zuhur mahalleri değil idiler. Ta ki, Hz. Muhammed ismiyle gelen o yüce varlık zuhur etti, kendi aslı olan bu bilgileri insânlara karşılıksız hediye etti. Şükründen aciziz. Ve böyle bir Nebi ve Rasûl-habercinin ümmet-i olmaktan haklı olarak iftihar etmek-teyiz.

(اِنّـا فَتَحْنَـا لَكَ) "Muhakkak ki, biz açtık senin için"

(le**ke** – erselnâ **ke** – levlâ **ke**) deki, (**ke**) "sen" muhatap ifadelerinin hepsi aynı gerçeği başka yönlerden bir bütün olarak ifade etmektedirler.

(فَتْحًا) "fethan" (açmak sûretiyle) bilindiği gibi "fethan" mastar kök bir kelimedir, "yapmak-etmek" gibi (açmak-tır.) Hakikat-i Muhammed-î programında neler varsa bunların hepsini teker, teker açmaktır. Âlem-i ervahta ortaya çıkan ilm-î ve lâtif varlıklar, âlem-i ecsam da yani cisimler-madde âleminde, "vitriyyetler-tekler" halinde zuhura çıkmışlar, yani (مُبِينًا) "mübin" yani apaçık olmuşlar ve her varlık, Hakikat-i Muhammed-î üzere olan a'yan-ı sabiteleri doğrultusunda her mahalde o mahallin gereği üzere görüntüye gelmişler ve açığa çıkmışlar, zaten de açık ve açıktırlar.

Zuhuru Muhammediyye ye, yani Hz. Muhamme-de (s.a.v.) me birey olarak (ıkra' – Kadir gecesi) nde açılmaya başlayanlar, (Mi'rac gecesi) *"gözünün gördü-ğünü kalbi yalanlamadı)* (53/11) hükmü ile ve en son Âyet gelinceye kadar açılımına devam etti. Hakikat-i Muhammed-î olarak ise, bu açılımlar ezelden ebede devam edecektir.

Görüldüğü gibi Âyet-i Kerîme de üç adet açılım

ve fetih vardır. Biri zât âleminden, sıfat âleminin açılışı, oradan esmâ âleminin açılışı, oradan da ef'âl âleminin

açılışıdır. Burada dikkat çeken bir konu daha vardır o da şudur, yeryüzünde fetih ile ilgili bu Âyet-i Kerîme'ler ilk olarak Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimize gelmiştir, ancak onun şahsında evvelâ sahabî'sine, oradan mü'min'lere, sonra da bütün insân'lara gelmiştir. O halde bizlere de yani her okuyana da gelmiştir ve halen de gelmektedir.

Ancak, anlaşılması gerekli olan şu ki, Âyet-i Kerîme'lerin içinde olan **(fetih-açılım)** lar'ımızın gönül âlemimizde nerelerini ve ne kadarını kendi bünyemizde **(fetih)** edip açabiliyoruz. Yani daha evvelce farkına bile varmadan nefs-i emmare tarafından istilâ edilmiş olan gönül ve akıl hanelerimizi temizleyerek yeniden bize ait hür alanlar haline dönüştürebiliyormuyuz? Yoksa istilâ edilmiş, bir yerde nefsimizin mahkûmu olarak mı yaşıyoruz?. İşte bizler için ilk tespit edilmesi lâzım olan en önemli meselemiz budur.

Sadece Âyet-i Kerîme'leri okuyup geçiyormuyuz, yoksa gereğini yapmaya gayret ediyormuyuz? Eğer gereğini yapmaya çalışıyor isek ne mutlu, yok eğer sadece okuyup geçiyor isek savap kazanıyoruz, perdelerimizi **(fetih)** açamıyoruz demektir. Ancak hiç okumuyor ve ilgilenmiyorsak (nefs-î siccinimiz-hapishanemizden dışarıya çıkıp hür bir varlık olamıyoruz hür olduğunu zanneden mahkûmlar gibi yaşıyoruz demektir. Allah muhafaza. **(fefhem)** hemen fehmetmeye-anlamaya çalış. **(Fehm)** et ki! anlamaya çalışalım ki! **(fetihlerimiz)** oluşsun, açılsın. İnşeallah.

Bu özet ifadelerden sonra şimdi gelelim diğer **fetih'**lere.

İzahına çalıştığımız birincisi **(Feth-i mübîn)** zâten açık olan bir **(fetih)** idi ve bütün mertebeleri kapsamına alıyor idi.

19

İkincisi **(fethi karîb) (yakın bir feth)** tir ve iki yerde geçmektedir. Gerçek **fetih** te iki türlü olmaktadır.

Birisi Ahadiyyet mertebesinden ef'âl mertebesine kadar olan bütün tecellileri her mertebenin gereği olarak zuhura çıkarıp açmak **(nüzül-iniş fethi)** yukarıda ifade etmeye çalıştığımız yönüdür. Diğeri ise **(urûc-yükseliş fethi)** dir ki, gerçek bir Hakk yolcusunun, irfan ehlinin konturolunda mertebe, mertebe, meratibi ilâhiyye yi seyr-i sülûk yaparak Mi'râc etmesidir. Her geçtiği ders ve dersin ifade ettiği manâ ve saha kendisine **(feth)** olunmakta-açılmakta'dır. *(İrfan mektebi ve şerhi isimli kitabımızda belirtildi, dileyen oraya bakabilir.)*

Kâ'be-i Muazzama da, tam kapısının karşısında duran Makâm-ı İbrâhîm'in içinde olan İbrâhim aleyhisselâmın ayak izlerini takib ederek yürümek zâhiren İbrâhimiyyet mertebesinin **feth**idir. Yine zâhiren Hayber kalesinin **fethi,** Mûseviyyet mertebesinin **fethi** dir. Yine zâhiren Kûds-ü Şerifin **fethi** İseviyyet mertebesinin **fethi** dir.

Ve yine Kâ'be-i Muazzamanın **fethi** dahi Muhammediyyet mertebesinin fethidir, bu üç fetihte de Hz. Alî nin rolü büyüktür. İşte ancak kişi bu fetihler tamam olunca Hakikat-i Muhammed-î ümmeti olunabilinmektedir, aksi halde, cesed-î Muhammed-î, ümmet-i olarak kalma ihtimalimiz vardır. Hakk'a sığınırız.

Bu hakikat-i özetle şöyle de anlatmışlardır.
"Cem'ül, cem'ül, cem'ül, cem ile feth oldu ebvabı Hüda."
Yâni her mertebenin cem-i topluluğu ile Allah-ın kapısı feth oldu-açıldı, veya açılır, denmiştir.

Söz buraya gelmişken Nusret Babam dan bir hatıramı da yazmak gönlümden geldi. Allah (c.c.) lühü onlardan razı olsun. Kendisini ziyarete gelip giderken kitaplarının basılmağa çalışıldığı o zaman ki ismi olan cağaloğlunda (amca) matbaasına uğrar kitaplarının durumuna bakardım.

o günlerde dîvân-ı basılıyordu, yine dîvân-ın durumuna bakmaya gittiğim bir gün, matbaacı bana dedi ki; sizin

efendiniz **(cem'ül cem)** makamında imiş: Nereden anladınız? Deyince "okuduğum bir şiirinden" dedi ve o bölümü okudu. Şöyle'ki! (Cem'ül cem'e vardım başka ihsân istemem) idi. Bende evet doğru tahmin etmişsiniz haklısınız dedim ve divân-ın durumunun ne halde olduğunu öğrenip oradan ayrıldım. O divândan şu anda sadece bir adet kalmış durumdadır. Bu hatırayı da böylece yadettikten sonra tekrar yolumuza devam etmeye çalışalım.

Âyette geçen ikinci **(fethi karib)** "yakın **feth**" de özetle anlatılanlardır, yani bu feth-açılımın ardından diğer bir sonraki **feth**-in yaklaşması ﴿فَتْحًا قَرِيبًا﴾ **(feth-i karib)** tir. Bu yüzden iki def'a belirtilmiştir, biri zâtından ef'âl-i ne, diğeri ise ef'âl-in'den zâtına olan "nüzül ve uruc" fetihle-ridir.

Üçüncüsü, yani **(fethi karib)** in ikincisi Allah-ın yardımına bağlanmıştır ki, kâmil bir Ârifin nezaretinde oluşması mümkündür, başka yolu yoktur. (61/13)

﴿١٣﴾ وَأُخْرَىٰ تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ﴾

(ve uhra tühibbunehe nasrunminallah ve fethun karib'un ve beşşiril mü'minîn)

61/13. **"** ***Ve kendisini sevdiğiniz bir başka -nîmet de- vardır ki: O da Allah'tan bir zaferdir ve yakîn bir fetihtir ve mü'minleri müjdele."***

Âyet-i Kerîme'lere ibretle ve irfaniyyetle baktığımız zaman bizlere ne kadar çok şeyler söylediğini görmememiz ve duymamamız mümkün olamayacaktır.

21

Yukarıda Âyet-i Keriymenin sonundaki ifade de çok ma-

nidardır. Bu hususta gerçek mü'minler müjdelenmiştir. Böylece feth'in oluşması ve şartı mü'min'liğe bağlanmıştır, gerçek mü'min ise **(ikân)** "yakıyn" ehlidir, idraklerinize sunuyorum.

Dördüncü **(feth)** ise Nasr Sûresi: (110/1-2-3) Âyetlerinde belirtilen hususlardır.

﴿١﴾ اِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ﴿﴾

(İzâ câe nasrullahi vel feth)

110/1. ***"Allah'ın nusreti ve fethi geldiği zaman."***

Yine burada dikkat çeken husus **(feth)** in Allahın yardımıyla mümkün olabileceği gerçeğidir ki, eğitimini mutlaka ehlinden almak gerekir. Burada gayemiz Sûrenin tefsirini yapmak olmadığından bu kadarla yani, **fetih** ile ilgili bölümüne dikkat çekmeye çalıştık. Dileyenler tefsirlere müracaat ederek daha geniş bilgilere ulaşabilirler. (İnnâ.....)

﴿١﴾ اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا﴿﴾

48/1.**" Muhakkak biz sana bir apaçık bir fetih ihsân ettik."**

Cenâb-ı Hakk cümlemize akıl, fikir, gönül genişliği versin de bunları anlamaya çalışalım. Biz yine yolumuza devam edelim.

﴿٢﴾ لِيَغْفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَاتَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَاَخَّرَ
وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا﴿﴾

(Liyağfira lekellahu ma tekaddeme min zenbike vema teahhera ve yütimme ni'metehu aleyke ve yehdiyeke sıraten müstekıyme)

48/2. "***Tâki, Allah, senin için günâhından geçmiş ve***

sonraya kalmış olanı mağfiret etsin ve senin üzerine nîmetini itmam buyursun ve seni dosdoğru bir yola iletsin."

Özet yorum: Görüldüğü gibi bu Âyet-i Kerîme ve gelecek bir sonraki Âyet-i kerîme, özellikle Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizi muhatap almaktadır ve bu Âyet-i Kerîme içerisinde dört yerde muhatap "sen" (لكَ) "ke" si vardır.

Hz. Peygambere olan ilâh-î hitapları üç yönlü olarak anlamamız bizlerin tefekkür ufuklarımızı çok daha ileriye götürecek ve hayata bakışımızı çok daha zenginleştirecektir.

(1) İnci yönü = Hakikat-i Muhammed-î Mertebesi itibariyledir.
(2) nci yönü = Hz. Muhammed-zuhuru Muhammed-î mertebesi itibariyledir.
(3) Üncü yönü = ise, kendi şahsında ümmet-i ne dönük onlara yansıyan yönü itibariyledir. Yeri geldikçe bunlara değinmeye çalışacağız.

Âyet-i Kerîme'nin yorumunu birinci yönü olan Hakikat-i Muhammed-î mertebesi itibariyle ele aldığımızda şöyle düşünmemiz gerekecektir.

Vücûd-u Mutlak Vahidiyyet mertebsinde olan Ulûhiyyet mertebesine tenezzül edince, bu mertebe de Hakikat-i Muhammed-î mertebesini Ulûhiyyet mertebesine bir ayna, ilmî manâda zuhur mahalli eyledi, ve bu mertebeye hitaben **(Liyağfira *leke*llahu)** *"Allah senin için bağışladı"* (neyi?) **(ma tekaddeme min zenbi*ke*)** *"günahlarından geçmiş olanları"* **(vema teahhera)** *"sonradan gelecek olanları"* **(ve yütimme ni'metehu aley*ke*)** *"üzerine olan nimetini tamamladı"* **(ve yehdiye*ke* sıraten müstekıyme)** *"ve seni doğru yola iletti."*

Tekrar Âyet-i Keriyme'nin başına dönersek, **(Liyağfira *leke*llahu)** *"Allah senin için bağışladı"* aslında bura da henüz daha her hangi bir fiilin oluşması mümkün olmadığından, her hangi bir şeyi de fiîlî manâda bağışlamak mümkün değildir. Ancak hüküm de açıktır, (bağışlama ve mağfiret) vardır. O halde bu bağışlama fiîl-î değil ilmî'dir. Şöyleki;

Allah'ın güzel isimleri olan (Esmâ-ül hüsnâ) bir birine zıt manâlardan meydana gelmiştir. Rahmân,Kahhar) (Rahiym,Cabbar) (Celâl, Cemâl) (hâdî, Mudil) (Zâhir, Bâtın) (Kabz, Bast) (Evvel, Âhır) ve diğerleri gibi İşte bu tüm zıt isimlerin zuhur mahalli ise Hakikat-i Muhammed-î dir, ve bu isimlerin bazıları işlendiğinde suç unsurlarını ortaya getirmektedirler işte bu mertebede bunlar işlenmemiş oldukları halde ilm-î varlıkları ilm-î olarak suç unsurlarıdır ve sorumlusu Hakikat-i Muhammed-î dir, çünkü ilm-î de olsa suça kaynak olma özellikleri vardır.

Gerçi bunlar bu mertebe de birbirlerinden ayrılmadıkları için bir bütün halinde ve birbirlerinin aynıdır ancak zuhura doğru kendi hakikatlerine yönelme fıtriyyetleri vardır. O sebebten ilm-î menâ'da da olsa Hakikat-i Muhammed-î mertebesi bu hususlardan, (mağfiret-bağışlanma) almıştır.

Bu yüzden Allah (لَكَ) (Leke) "senin için," yani Makikat-i Muhammed-î için, hakikat-i Muhammediyye yi bağışlaması olmuştur. Neyi bağışladı? **(ma tekaddeme min zenbi*ke*)** *"günahlarından geçmiş olanları"* yani Hakikat-i Muhammediyye'nin zuhur mahalli olan Hz. Muhammed (s.a.v.) me Peygamberlik gelmezden evvelki, hakikat-i Muhammediyye'de bulunan suça yatkın Esmâların ilm-î manâda zenb "günah" oluşturacak ne gibi bir tertip ve terkipleri varsa hepsi affolundu.

(vema teahhera) *"sonradan gelecek olanları"* ve yeryüzünden hakikat-i Muhammediyye'nin zuhuru olan Hz. Muhammed (s.a.v.) göçtükten sonra oluşacak Hakikat-i Muhammediyye'de ki benzer hallerde affolundu denmektedir.

(ve yütimme ni'metehu aley*ke*) *"üzerine olan nimetini tamamladı"* Ulûhiyyet mertebesinin Hakikat-i Muhammed-î mertebesine bütün zıt isimleriyle birlikte tecelli ni'meti'ni tamamlamasıdır. Her hangi bir isim o mertebeye aktarılmamış olsa idi bu ni'met tamamlanmaz eksik kalırdı ki, bu mertebe de böyle bir şeyin olmasının mümkün olmadığını Âyet-i Kerîme açık olarak bildirmektedir. Ni'metin tamamlanması, Ulûhiyyet hakikatlerinin hiç bir eksiği kalmadan, Hakikat-i Muhammediyye'ye aktarılmasıdır ki; (ni'meti azîm) yüce bir ni'mett'tir ve bu yüzden (Rahmeten lil âlemiyn) dir.

(ve yehdiye*ke* sıraten müstekîme) *"ve seni doğru yola iletti."* Ulûhiyyet mertbesinde bulunan bütün özelliklerinin Hakikat-i Muhammed-i mertebesine aktarılması ve bu mertebe vasıtasıyla âlemde ki zuhurların ortaya çıkarılması ön görülmüştür, işte bu mertebe (sırat-ı müstakîm) "doğru yol" yani her varlığa kendi istidat, kaabiliyyet ve fıtrat-ı üzere hayat tarzı tanıyıp her birerlerini kendilerine ait kendi doğru yollarında koruyup imkân ve ihtiyaçlarını vermek Hakikat-i Muhammediyye'nin kendi doğru yolu (sırat-ı müstakîm)i dir. Doğru yolda eziyet olmaz, her hangi bir şeyi fıtratının dışında kullanmak haksızlıktır, haksızlık ise doğru yol değildir. Doğru yol adalettir ve adalette fıtratı üzere hüküm vermektir, aksi ise eziyet olur.

Âyet-i Kerîme'yi böylece (Hakikat-i Muhammed-î) mertebesi itibariyle özetledikten sonra şimdi ikinci yönü olan (Hz. Muhammed (s.a.v.) mertebesi itibariyle özetle incelemeye geçelim.

(Liyağfira *<u>leke</u>*llahu) *"Allah senin için bağışladı,"* bu mertebede ki, (لَكَ) (Leke) "senin için," ifadesi zuhuru Muhammed-î olan Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimiz hakkındadır. Bu da iki yönlüdür, biri kendisine Peygamberlik gelmezden önceki, eğer varsa küçük günahlarının bağışlanmasıdır. Diğeri ise bu Sûre-i şerifin gelmesi ile Sûre öncesi ve sonraki günahlarının varsa eğer bağışlanmasıdır.

Aslında İslâm inancına göre Peygamberler günahsız, masum'durlar. Bu yönüyle dahi bakıldığında Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizin hiç bir günahı olmaması gerekir, hele o Allah'ın (c.c.) habib-i iken. O halde bu (ذَنْبِكَ) (zenbike) "günahından" kelimesi neyi ifade ediyor diye çok, çok düşünmemiz gerekmektedir. Hele kendisi hakkında,

﴿وَمَا رَمَيْتَ اِذْ رَمَيْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ رَمٰى﴾

(Vema rameyte iz rameyte velâkinnellahe rama)

8/17. ***"Ve attığın vakit sen atmadın, fakat Allah Teâlâ attı."***

Bu ve benzeri ifadeler de varken, vücûd-u Muhammediyye'den böyle zât-î zuhurlar da oluyorken.?

Ancak Hz. Peygamber efendimizin bu hususta dikkat çeken bir sözü vardır o da şudur. (Bende günde 70 veya 100 def'a istiğfar çekerim) sözüdür. Genel anlamda istiğfar, günahlardan arınmak için nefs ve benlik sahibi kimseler tarafından çekilir. Hz. Peygamberin ise böyle bir (nefs-i) olmadığından çektiği istiğfarında bu türden olmaması gerekir. İrfan ehli bu istiğfarın günahlarından değil, kendisi her an terakkî de olduğundan bir önceki makamda bulunduğundan istiğfar

ederdi, diye açıklamışlardır. Hz. Peygamber efendimizin iki hali vardır.

﴿٦﴾ قُلْ اِنَّمَآ اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ﴾

(Kûl innemâ ene beşerun misliküm)

41/6. **"De ki: Şüphe yok ben sizin gibi bir insânım."**

Biri, yukarıda belirtilen "beşer" ifadesiyle (bireysel kimliği)

﴿يُوحٰى اِلَىَّ اَنَّمَا اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ﴾

(Yûhâ ileyye innemâ ilâhüküm ilâhün vâhidün)

41/6.**"bana vahy olunuyor ki: Sizin ilâhınız muhakkak ki, bir tek ilâhtır."**

Diğeri ise! Yine yukarıda belirtilen "vahy olunuyor," ifadesiyle (ilâh-î kimliğidir,) aslında her iki kimliği de ilâh-î kimliğe dayanmaktadır. *(Allah beni ne güzel terbiye etti)* buyurmuşlardır. O halde her iki yönden de masun'dur. Günah ifadesi kişilerin mertebelerine göre değişmektedir. Bir mertebe de küçük günah olan aynı şey diğer bir mertebe de büyük günahtır. Ayrıca bir mertebede suç sayılan aynı şey, diğer mertebe de savap olabilir. (Hasenatül ebrar seyyietül mukarabin) yani "ebrar" ın yaptağı (hasene-güzel şeyler) "mukarrabiyn"in indinde seyyi-e günahtır, denmiştir.

Bu husus diğer bir misal ile de (Musâ-Hızır) bahsinde belirtilen hususlardır. Yine Efendimizin kelâmıyla (*Allah-ı en çok bileniniz ben olduğum halde en çok korkanınızda benim)* buyurmuşlardır. İşte burada bahsedilen (zünb-günah) beşer-î manâ da bir suç değil ilâh-î manâ da çok az bir zaman diliminde de olsa Hakk'tan ayrı kalıp gaflette olma halidir ki, eğer böyle

bir zaman farkında olmadan geçmişte olmuş olsa dahi affedilmiştir, gelecekte olsa dahi yine şimdiden affedilmiştir diye ifade edilmiştir.

Yeri gelmişken iki özet bilgiyi de ifade etmekte yarar görüyorum.

(1) Bir zamanlar Tekirdağında (yahova şahitleri) diye bir gurup ders yeri açmışlar ve bizi de davete gelmişlerdi. Kendileriyle bizim yerimizde uzun görüşmeler yapmıştık, hattâ o konuşmalardan (8) adet (90) lık kaset kayda almıştım, halen daha arşivimde dururlar. O konuşmaların birinde; güya İsâ (a.s.) mın üstünlüğünü ispatlamaya çalışıyorlarken, bütün insânların, Peygamberler dahil, günahlı olduklarını sadece İsâ (a.s.) mın günahsız olduğunu ve insânların günahları karşılığında, Allah (c.c.) lühü biricik oğlu olan İsâ'yı kurb'an ettiğini, böyle bir saçmalığı gerçekten gerçekmiş diye hararetle savunuyorlardı, her kim ki İsâ'ya imân ederse onun günahları affolur, diyorlardı. Ayrıca; Hattâ, onlara göre muhammed, dahi günahlı idi. Çünkü yukarıda belirtilen *(bende günde 70 veya 100 defa istiğfar ederim)* sözünü bu anlamda anlayıp senet olarak gösteriyorlardı.

Bende onlara bu işlerin hiç te sizin anladığınız gibi olmadığını, esas Hakk şahitlerinin bizler olduğumuzu, çünkü bizim ilk şartımızın (Eşhedü.....) olduğunu, kendi konumlarının hiç bir dayanağı olmadığını ne yazık ki, ne Hz. Musâ'yı, ne de Hz. İsâ'yı ve ne de kendilerini hiç tanımadıklarını onlara anlatmaya çalıştım. Böylece uzun konuşmalardan sonra *(ne sizin ne de bizim fikirlerimizden dönmiyeceğimiz anlaşıldı o halde daha çok vaktinizi almayalım)* deyip ayrılıp gittiler ve bir daha da gelmediler.

(2) Özetle= Bir gün Hz. Mevlânâ'nın oğlu Sûltan Velet, gençliğinde halvete girmek için babasından izin ister.

Ancak daha yaşı küçük olduğundan babası izin vermek istemez, nihayet ısrarlarına dayanamayıp izin verir ve o da halvete girer. Halvet süresi dolunca, Hz. Mevlânâ halvetin kapısını açar ve oğlunu dışarı çıkarır, istirahat edip dinlendikten sonra "hadi oğlum gördüklerini anlat ta bizde neş'elenelim" demesi üzerine, "babacığım ilk (30) gün hiç bir şey görmedim, hep ibadet ettim. Son (10) günde her akşam değişik bir nûr odamda gördüm, son gece ise şöyle bir nida işittim. *(Ey Sultan Velet bütün günahların affedildi, ancak beni unutarak geçirdiğin zamanların hariç.)*

Bu ve benzeri hadiseler de gösteriyor ki; şeriat mertebesinde suç olmayan bazı hususlar hakikat mertebesinde suç unsuru olabiliyorlar.

Şeriat mertebesinde (ittika) "sakınma" günahlardan ve şüpheli şeylerden sakınma iken, hakikat mertebesinde ise "kendi varlığının hakikatinin, Hakk'ın hakikatinden başka bir şey olmadığını unutmaktan sakınmaktır".

Bu kısa izahtan sonra, eğer varsa Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizin bu tür bir gaflet niteliğin de olmuş ve ya olacak günahlarının da affedildiği açık olarak ifade edilmektedir.

(ve yütimme ni'metehu aley*ke*) *"üzerine olan nimetini tamamladı"* Zâhir ve bâtın olmak üzere nimet iki türlüdür, en üstünü ise kişiye, Hakk'ın kendisini bildirmesi ve tanıtmasıdır, bunun da kemâli Cenâb-ı Hakk'ın o birey üzerinde, Allah ve câmi isimlerinin tecellisini açmaktır ve bu hususiyyet âlem de sadece Hz. Peygambere açılmış bir husustur. Bütün Esmâ-i ilâhiyye ile birlikte Allah ve Câmi isimlerinin zuhur mahalli olması üzerine ilâh-î nimetin tamamlanmasıdır. Diğer bir ifadeyle bu isimlerin hakikatlerini sende (Feth ettik-açtık) anlamındadır.

(ve yehdiye*ke* sıraten müstekîme) "*ve seni doğru yola iletti.*" (yehdiyeke) hidayet verdi, yani "Hâdî" isminin kemal zuhur mahalli yaptı ve bütün hidayeti buradan dağıttı. Doğru yol Hakk'ın zâtına giden yoldur. Kemâli Mi'râc'tır. Diğer yolların hepsi hayal ve vehme dayanır bu yüzden sonları hüsrandır.
(sıratelmüstekîme) Makam-ı Cem ve fark-ı bünyesinde toplayan vuslat yolu ezeli ni'mete aday olanlara tahsistir.

Âyet-i Kerîme'nin üçüncü yönü olan kendi şahsında ümmetine dönük onlara yansıyan halini anlamaya gelince, şöyle düşünebiliriz.

Şu anda tefekkür edelim ki, Hakikat-i Muhammediyye ye erişemedik. Hz. Peygamber ise fiziken aramızda yok, pekî o halde bu (لَكَ) (Leke) "senin için," (كَ) (ke) "sen" ifadelerinin muhatabı kim olacak? Tabii ki, okuyan kişi olacaktır, onu okuyan kişi de îmân ehli ise O nun ümmet-i olacaktır,işte diğer mertebelere ulaşamaz isek bile, Âyet-i kerîme'yi bu mertebesi itibariyle de olsa anlamağa çalışmamız bizlere çook şeyler kazandıracaktır, aksi halde dördüncü şekilde okumuş oluruz ki, bu da gaflet ile hakikatinden uzak olmuş oluruz. Allah korusun.

Şöyle düşünelim ki; Allah'ın bizim geçmiş ve gelecek günahlarımızı affetmesi için Hakikat-i ilâhiyye ye ve Sünnet-i seniyye ye sımsıkı sarılmamız gerekmektedir. Bu hali ne kadar kemâle erdirirsek o derece üzerimize olan ni'meti'ni tamamlayacaktır. Bu anlayışlar içerisinde yürüdüğümüz yol (sırat-ı müstakîm) "doğru yol" olacaktır ve bunun kemâli de, diğer yolların da gönüllerimizde (açılma-feth) olma ihtimali artacaktır ve üzerimize olan ni'metinin tamamlanması olacaktır.

﴿٣﴾ وَيَنْصُرَكَ اللّٰهُ نَصْرًا عَزِيزًا

(Ve yensurakellahi nasran aziza)

48/3. ***"Ve Allah sana pek izzetli bir yardım ile yardımda bulunsun."***

Bu Âyet-i keriyme'yi de yine üç yönlü olarak anlamağa çalışalım.

(1) Hakikat-i Muhammed-î mertebesi itibariyle.
(2) Hz. Muhammed (s.a.v.) mertebesi itibariyle.
(3) Ümmetinin anlayışı itibariyle, bakalım.

(1) Hakikat-i Muhammed-î mertebesi itibariyle, şöyle diyebiliriz. **(Ve yensurakellahi nasran aziza)**

48/3. ***"Ve Allah sana pek izzetli bir yardım ile yardımda bulunsun."***

Bura da bir zât-î yardımdan bahsedilmektedir, ve muhatap bütün âlemleri kapsamına almış olan hakikat-i Muhamme-î' dir. Ulûhiyyet mertebesinin zuhur ve tecelli yeri olarak plânlanmış olan bu mertebenin âlemlerde çok büyük sorumlulukları vardır her şey küçük büyük, O nun kontrolu ve bilgisi içinde oluşmaktadır. Allah'tan aldığını halka dağıtan ve halkta zuhura çıkan bir mertebe dir. Bütün âlemlerde ne kadar canlı varlıklar, gezegenler, galâksiler varsa ve bu sistemlerin nizamı hep hakikat-i muhammed-î tarafından düzenlenmekte ve yönetilmektedir. İşte bu kadar yüce ve aralıksız devam eden bir bütün hayat sisteminin aksamadan yürümesi Hz. Allah'ın, Hz. Hakikat-i muhammediyye ye olan yardımını açık olarak göstermektedir ki, Âyet-i kerime ile açık olarak ifade edilmiştir.

(nasran aziza) ***"pek izzetli bir yardım"*** Bu yardımı beşer aklı ile anlamak mümkün değildir. Ancak Akl-ı küll-ün anlayacağı bir yardımdır. İfade babında şöyle diyebiliriz. Bütün âlemleri kapsayan her zerrede

ve küre de o yerin zuhuru gereği oluşacak hadise ve yaşamları ortaya getirmek için yapılan gerçekten azametli çok güçlü ve çok yüce bir yardımdır.

Âyet-i Kerîme ye, ikinci; Hz. Muhammed (s.a.v.) mertebesi itibariyle baktığımızda şöyle diyebiliriz. Cenâb-ı Hakk bütün geçmiş Peygamber ve Velilerine de büyük yardımlar yapmıştır. Ancak bu yardımlar onların mertebelerine göre yapılmıştır, Habib-i ne ise Rasûlü kibriya'sı olduğundan ona her yönden en büyük yardımları yapmıştır. O nun zâhiri hayat hikâyesini okuduğumuz da bunları açık olarak görmekteyiz.

Kendisi bütün Esmâ-i İlâhiyye'nin açılımı olduğundan bunların zuhurları zamanlarında hep kendisine yardımcı olmuştur ki, bütün yardımları kapsayan **(azîz)** yani yüce yardımdır.

Âyet-i Kerîme'ye, üçüncü; ümmetinin yönüyle baktığımızda da, ümmetine de ne kadar büyük yardım yapıldığı açık olarak görülecektir. Kendisi bütün Peygamberlerin sonuncusu ve üstünü olduğu gibi, ümmet-i de diğer kavimlerin sonuncusu ve en üstünü olmuştur, bunda şüphe yoktur ve bu **(aziz)** yardım devam etmektedir, ta ki, kıyamete kadar ve hatta kıyamet sonrası da devam edecektir.

Bu yardımların hepsi aynı zamanda birer fetihtir-açmaktır. Âyet-i kerîme'lere dikkatlice baktığımızda, başta da belirttiğimiz gibi, birinci Âyet-i Kerîme zât-î ve zât-ı Ahadiyyet âleminden zuhur ediyor iken, ikinci Âyet-i kerîme ise, o da zât-î Âyet olmakla beraber Sıfat mertebesinden zuhur ve izah edilmektedir. Âyet-i Kerîme'ler, tekrar, tekrar ve dikkatlice okunur ve o anda da bir (fethi Mübîn) de olursa, İnşeallah ifade etmek istediklerimiz kolayca anlaşılır. (Fefhem) "hemen anlamaya çalış." Gayret bizden **(azîz)** yardım Hakk'tandır.

Bura da bir hatıramı da belirtmeden geçemiyeceğim. (05/08/2007) Pazar günü akşamla yatsı arası yazılarımın bir kısmını yazmış, kâğıtlarımı toplayıp torbaya koymuş yatsı ezanı nı beklemekte idim ve tevhid hakikatleri üzere tefekkürde idim, o anda Ezân-ı Muhammed-î Müezzin tarafından, (Allah-u Ekber) diye okunmağa başladı. İşte o anda şöyle bir (açılım-feth) oldu, deniyordu ki; "Velâyet!" **(Zuhur halini kadîm haline dönüştürmektir.)** Evet bu ibare o anda rabb-ı mın (azîz yardımı, yüce lütfu, güzel bir açılımı ve fethi) olmuştu. Şükründen aciziz.

Şu yazıları bilgisayara aktardığım sırada yukarıda belirttiğim tarih birden sür'atle dikkatimi çekti ve tekrar hayretler içinde kalmıştım, çünkü bu günkü ve bu yazıları yazdığım an ki tarih o yazıların yazıldığı tarihten tamı tamamına tam bir yıl sonrasıydı. Şu anki zaman (05/08/2008) Salı akşamı ve şu anda az bir süre kalan yatsı namazını, hem yazılarımı yazmağa çalışıyorken bir taraftan da yatsı namazının okunmasını bekliyorum, ve Müezzin efendi (Allah-u Ekber) diye okumaya başladı, gerçekten çok ilginç bir hadise oluştu. Sanki bir sene hiç geçmemiş ve ben orada "Haremi şerifte" bir direğin dibinde yazılarıma sanki kaldığım yerden devam ediyormuş gibiyim. Gerçekten bu hadiseyi bilinçli olarak rast getirmeye çalışsaydım olması mümkün değildi.

Uzun senelerdir bu mevzularla ilgili olduğum halde velâyet-in bu tür bir terkiple ne anlatıldığına ve ne de yazıldığına şahit olmamış ve bu hususta hep bir gerçek izah tabiri aramıştım, o kadar çok tabirler kullanılmıştı ki; hattâ bir çok kimseler bu tabirlerin ifade ettiği kişilerin kendileri olduğunu hiç bir delilsiz, zan ve vehim etmişlerdir ki, böyle bir benlik anlayışlarına nasıl düşüldüğü hayret edilecek şeylerden dir.

Yeri gelmişken velâyet kelimesinin ifade ettiği ma nâdan kısmen bahsedelim gerçi bu hususta çok kelâm

edilmiş çok yazılar yazılmış, çok ta iddialarda bulunanlar olmuştur, ilgilenenler araştırıp bulabilirler, birkaç satırda biz ilâve etsek kime ne zararı olur ki.?

Lügatta Veli=(Veli) Ermiş-eren-Allah dostu-Mâlik-Küçük çocukların halinden mes'ul kimse-Baba-Allah'ın isimlerinden biri.) Diye ifade edilmektedir.

Evvelâ, velâyet-i, **hakk'ın** ve **halkın** Velileri diye ikiye ayırabiliriz.

(1) **Halkın velileri** = Bunlar aslında, gerçek manâ da (Veli) olmayıp, zahirde, belki ibadet ve taat-lerinin çok görülmesinden, (Evliya gibi) lâkabı yakıştırılıp daha sonraki nesiller tarafından (Evliya) diye tanınan ve bu şekilde şöhret bulan, yapılarına göre (âbit, zâkir, şâkir, mutteki) gibi olan İnsanlardır. Evliya diye şöhret bulmuş bu kimseler halkın evliyalarıdır ki; Evliya sınıfına girmezler.

(2) **Hakk'ın velileri** = İse (4) sınıftır:

(1) = Meşreb-i İbrâhimiyye velileri:
(2) = Meşreb-i Museviyye velileri:
(3) = Meşreb-i İseviyye velileri:
(4) = Meşreb-i Muhammediyye velileri, dir ki, en kemal-lileri bunlardır.

Not=Yukarıda bahsedilen, Museviyyet, İseviyyet velileri, dışarıda yaşayanlar değil Kûr'ân-ı Kerîm'de belirtilen mertebeleri itibariyledir.Aslında dışarıda böyle bir velâyette söz konusu değildir.

Aslında gerçek manâ da bir veliyi kolay, kolay tanımak mümkün olmaz, çünkü (Hakk ehlinin olmaz nişanı) denmiştir.

Bir Hadîs-i Kûdsî de, Efendimizin ağzından; Cenâb-ı Hakk. *(Benim Veli kullarım kubbelerimin altındadır, onları benden başka kimse tanımaz.) Diye buyurmuştur.* Kendi tanıtmadıkça.....

Allah-ın kubbeleri, O nun İsimleri ve sıfatlarıdır, Velileri onların korumaları altındadır ve oralarda sakindirler. Allah (c.c.) lühü Rasûl ve Nebi ismini almamıştır ama (Veli) ismini almıştır.

﴿وَاللّٰهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ﴾

(Vallah-u veliyyül mü'minîn)

3/68. ***"Allah Teâlâ ise mü'minlerin _veli_sidir."***

Görüldüğü gibi Allah (c.c.) lühü Mü'minlerin Veli'si dir, o halde Veli olmanın ilk şartı Mü'min olmaktır. İman ehli olmayan bazı kimselerden bazı değişik haller zuhura gelse bile o hallerinden dolayı Veli'dir denemez çünkü tamamen beşeri ve nefsidir, İblis ve tebeasının işe karışmasıyla olur ve hiç bir manevi yönü yoktur. Bu halin farkında olamayan bazı kişiler bu hallerden etkilenebilirler.

Yukarıdaki Âyet-i Kerîme'de görüldüğü gibi (Esmâ'ül Hüsnâ) dan üç isim vardır, biri Zât-î olan (Allah) ismidir ki Zât-ı na aittir Kulunun hissesi yoktur. Diğerleri ise Esmâ-i ilâyeden'dir ve Hak ile Kul arasında müşterektir. İşte bu yüzden aralarında geçiş vardır. Bazan Hakk bu isimlerle Kulunda zuhur eder bazen de Kulu bu isimlerle Hakk'ta zuhur eder. Bazen de kulun kendi nefsinde bireysel olarak zuhur eder. Gerçek Velilik Hakk'ın, Kulun da, Allah ismiyle, yapmış olduğu tecellisi'dir, orada ve arada Kulun kulluğu kalmadığından Esmâ'ül hüsnâ'dan 0lan Veli ismi, Esmâ'i zâtiyye'den olan Allah ismi yönünden zuhur eder, böylece Kulunda kulluk yönüyle bulunan Veli ismi Zâtına ait olmuş olur. Çok husûsî olan bu halde ise Veli Allah'tır. Bu hal geçtikten sonra gene Kul kuldur, ancak irfaniyyet-i ile bütün bu hallerin farkındadır, farkında olması ise o nun veliliği'dir. Bu ise Kulunun veli ismiyle Hakk'ta zuhurudur ki, kubbelerinin altındadır.

Böylece yine müşterek olan Mü'min Esmâ'sı bazen Hakk'ın Kuluna ayna olmasıyla, Kulu'nun Hakk'ta zuhuru, bazen de, Kulu'nun Hakk'a ayna olmasıyla hakk'ın kulunda ki, zuhurunu oluşturmakta'dır, Bu ise (Mü'min Mü'minin aynasıdır) Hadîs-i kudsîsi'nin faaliyyet sahasıdır. İşte daha yukarıda belirtilen, Velâyet! **(zuhur halini kadîm haline dönüştürmektir)** ifadesinin özet açılımı budur diyebiliriz. Kulu yapmış olduğu nefs terbiyesi almış olduğu irfaniyyet hakikatleriyle nefsini tanıdıkça kendinde var olan gerçek hakikati anladığında kendinde nefsine ait bir şey kalmadığını da, anladığında işte o zaman **(zuhur hali yani "beşeriyyet-i" kadîm haline yani "hakikatine" dönüşmektedir.)**

Gerçek Evliyaları bir başka yönüyle üç kısma ayırabiliriz.

(1) Evliya-ı şahsiyye: Kendi şahsında gizli Evliya.
(2) Evliya-ı cemâatiyye: Kendi topluluğunun Evliyası.
(3) Evliya-ı umumiyye: Kıyamete doğru gelecek olan Mehdî (a.s.) lâm dır.

(1) Evliya-ı şahsiyye = Halkın hiç tanımadığı bilmediği Allah-ın (c.c.) lühü gizli Velileri, Cenâb-ı Hakk'ın o mahalde o mahallin anlayışı üzere zuhur ettiği mahaller'dir ve tasarrufları yoktur. Kendi halleri ve kendi mahallerinde sade bir yaşam sürerek hayatlarına devam ederler.

(2) Evliya-ı cemâatiyye = Çevresinde bir cemâat oluşmuş irfan, tevhid ve muhabbet ehli eğitici kimselerdir. Yakın çevresinden bir çoğu dahi o nun Veliliğinin farkında bile değildir. Bunların Zât-î olanları ayrıca gizli bâtında (Rasûl) dürler, ancak bu risâletleri, yeni bir hüküm getirme yönüyle değil, evvelce gelen hükümleri, Zât-î hususiyyetleri gereği, gerçeği ile sonraki nesilleri ulaştırmaları yönüyle (irsal) etmekte ve haber vermeleridir bu oluşum ise velâyetleri yönüyledir.

İşte bazı kitaplarda Nübüvvet sona ermiştir, ancak (Risâlet) devam etmektedir, diye bahsedilen husus bâtın-î manâda budur. Zâhiren (Risalet ve Nübüvvet) sona ermiştir yeni bir hüküm gelmeyecektir. Çünkü din (tamamlanmıştır.) Ancak bu dinin batın-î manâda olan hususiyyetleri Hakk'ın Velileri tarafından yeni kuşaklara bâtın-î hakikatleri (rasûl) irsâl etmekte ve haber vermeleri yönüyle nişansız (irsâl)olarak devam etmektedir.

Ayrıca zâhirî Risalette, zâhir ehli Âlimlerimiz tarfından vekâlet yönüyle zâhiren yürütülmektedir. Bahsedilen husus budur.

Gerçekten de bâtın-î risâlet kesilmiş olsa idi İslâmın gerçek manâ da olan bâtın-ı kesintiye uğrar sadece zâhiri bir İslâm anlayışı ve tatbikatı kalırdı ki, bu da sadece kabukla olan bir meşguliyyet olurdu. Ancak şunu da üzülerek ifade etmek gerekirse İslâm'ın büyük çoğunluğu sadece zâhir ve beden-î bir İslâm-ı yaşamakta özde ve rûhta olanı yaşayanlar ise çok azınlıkta kalmaktadırlar.

(3) Evliya-ı umumiyye ise= Geleceği belirtilen (Mehdî) (a.s.) dır ve başka da yoktur. İşte (Velâyet kemâlâtı) denilen husus bu kimsede ortaya çıkacak ve onda son bulacaktır. Hz. Rasûlüllah'ın (genel Rasûlü) habercisi ve vekili olacaktır, O nun devrinde (Hâdî) isminin zuhuru çoğalacağından ve kendisi (Hâdî) isminin nokta zuhur mahalli olacağından kendisi bilmediği halde, Mehdîliği halk tarafından hemen kabul görecektir. Geçmiş zamanlarda ve zamanımızda da bu iddialar görüldüğü gibi, ben Mehdiyim, ben falanım, ben filânım diye o kişilerin bu iddialarda bulunmaları bu makamlarla hiç ilgilerinin olmadığını, ancak kendi hayal ve zanlarında kurdukları kendi hayal dünyalarının Mehdîleri veya hayal-î diğer mertebelerin sahipleri oldukları açık olarak anlaşılmaktadır.

Yani ben şuyum iddiasında bulunmak o şeyin kendinde olmadığını açık olarak belirtmektedir. Bu hali şöyle özetlemişlerdir. (Bilen demez, deyen bilmez, bu nasıl sırdır ki, akıl ermez.) Evet yine şu anda o sonsuz olarak okunan ve okunacak olan sabah (Ezân-ı Muhammedîlerinden biri daha okunmakta bu yüzden şimdilik yine yazılarımı daha sonra devam etmek üzere toplamak zamanı geldi.

Evet yolumuza tekrar devam edelim. Veliliğin tarifini yaparken,**(zuhur halini, kadîm haline dönüş-türmektir.)** Demiştik, bunu biraz açmaya çalışalım.

"Zuhur hali" demek hakk'tan en uzak mevkî de perdelenmiş olarak nefsinde zâhir olmak, demektir. **"Kadim hali"** ise kişinin (â'yan-ı sabitesi) ve, "vene-fahtü" hakikatiyle bâtın da ki gerçek ilâhi kimliğidir. İşte Velâyet zâhir varlığını ilâhi kimliğine (Veli) etmesi (yaklaştırması) ve onda (nefiy) yok etmesidir.

İşte bu haliyle yaşayan, görüntü de olan o beden Hakk'ın velisi yani zuhur mahalli ve zât-î tecelligâhıdır. Bu da ancak gerçek bir eğitim ve irfaniyyet mesleğidir. Ciddi düzenli, mutlak bir bilinç ve irfaniyyet isteyen bir husustur, eğiten ve eğitilen iki tarafında kaabiliyetli olması gerekir, ve yaklaşık ortalama (15/20) seneye ihtiyaç vardır. Ancak sistemsiz bir uygulama ile nice (15/20) seneler geçse yine de hiç bir netice alınamaz.

Bazı meraklı kimseler zaman, zaman sağ olsunlar iyi niyetleri ile ziyaretimize gelirler, hallerini anlatırlar, şu kadar zamandır, şuradayız, buradayız, aşağı yukarı yaklaşık (20) senedir dersliyiz derler, bizde bu süre zar-fında ne yaptınız, nerelerdesiniz, diye istişari manâ da bir soru yöneltince (biz bilmeyiz efendim hocam bilir) derler. Bu ve benzeri cevaplardan ne sonuçlar çıkartılır sizlerin idraklerinize bırakıyorum. Cenâb-ı Hakk cümlemize selâmet ve kurtuluş nasib etsin. İnşeallah.

Şehadet kelimesinde Efendimizin iki özelliği vardır. Biri (abd) lığı, diğeri de (Rasûl) lüğüdür. İşte (abd) lığı yani zâhiri, yani o zâhirini bâtınına ulaştırdığı için (abd) lığı aynı zamanda (Veliliği) dir. (Rasûllüğü) de (Risâlet-i) dir. Ve (abd) lığı daha önde gelmektedir, çünkü Velâyet olmayınca kişi özüne ve özündeki Hakk'a varamayacağından, zâten Rasûl veya nebî olması'da mümkün değildir.Her Peygamberin Veliliği vardır, ancak her veli Peygamber değildir. Aşağıdaki Âyet-i Kerîme ile bu mevzua özet olarak son verelim.

﴿٦٢﴾ اَلآ اِنّ اَوْلِيَآءَ اللّٰهِ لاخَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاهُم يَحْزَنُونَ﴾

(Elâ inne evliyaellahi lâ havfun aleyhim ve lâhüm yahzenün)

10/62. ***"Haberiniz olsun ki, muhakkak Allah Teâlâ'nın(Veli) dostları için bir korku yoktur ve onlar mahzun da olmayacaklardır."***

Tecelli gereği araya küçük bir bölüm girdi ki bunlar dahi gönül fetihlerinden dir. Biz yine yolumuza devam edelim.

﴿٤﴾ هُوَ الَّذِى اَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِى قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوٓا اِيمَانًا مَعَ اِيمَانِهِمْ وَلِلّٰهِ جُنُودُ السَّمٰوَاتِ وَالاَرْضِ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا حَكِيمًا﴾

(Hüvellezi enzelessekinete fi kulübil mü'minin li yezdadü imânen mea imânihim ve lillâhi cünüdüs semâvati vel ardı kânellahü alimen hakiymen.)

48/4. ***"Hüve O, o -Yüce Yaratıcı- dır ki: Mü'minlerin kalblerine sükûneti indirdi. Tâki: O imânları ile beraber imân arttırsınlar ve göklerin ve yerin orduları; Allah içindir ve Allah, bilendir, hikmet sahibidir."***

Bu Âyet-i Kerîme'ye az dikkatli baktığımızda, mertebe ve hitabın değiştiğini görürüz, şöyle ki, birinci Âyet-i Kerîme zât-î, ikinci ve üçüncü Âyet-i Kerîme'ler sıfat-î, bu Âyet-i Kerîme ise ef'âlî'dir, yani birinci Âyet-i kerîme'de Cenâb-ı Hakk zâtından biz yaptık derken, ikinci ve üçüncü Âyet-i Kerîmeler de sıfat mertebesinden Hz. Peygambere ait, Allah yaptı diye hitaplar var iken, bu Âyet-i Kerîme de ise, ümmetine sıfat mertebesinden, olan hitaplar görülmektedir, yani muhatap ümmettir, ve burası da ef'âl âlemidir, sıfat mertebesi ef'âl mertebesinin halini bildirmektedir, bu yüzden Âyet-i Kerîme ef'âlî'dir.

Bu Âyet-i Kerîme de önemli olan husus, **(sekîne)** kelimesidir.

Elmalılı Hamdi Yazır, tefsirinde **(sekîne)** kelimesini şöyle tarif etmektedir.

(**Sekîne**, sükûn bulmak, itminana kavuşmak, telâşlanmamak, kalbin huzura ermesi, yüreğin oturması, gönlün rahata kavuşması, tasalanmaması, anlamlarını içerir.) Diye ifade edilmektedir.

Ayrıca gönlümüzden gelen şöyle bir tarifte yapabiliriz. "**(Sekîne)** Allah'ın mü'min kullarının kalplerine **(selâm)** ismiyle olan tecellisi'dir," diyebiliriz.

Bilindiği gibi **(sekene)** Arab-î lisanda mazi fiil olarak (sakin oldu) manâsınadır. İsmi fail'i **(sâkin'ün)** (sakin olucu) ismi mef'ul u **(meskûn'ün)** (sakin olunmuş) ismi zaman ve ismi mekân'ı ise **(mesken)** dir, yani (sâkin olunan "oturulan" yerdir.)

(Hüve) O Huu olan zât ki; kulunun kalbine selâm ismiyle tecelli etti, oturdu, sâkin-i oldu.

Burada Allah ismi ve mertebesi işaret edilmektedir. O öyle bir Allah ki; (Enzelet sekîne te) "sekîne'yi indirdi," yani zâtına bağlı olan (selâm) ismini indirdi. Nereye? (Mü'minlerin kalplerine-içine) "yani mü'minlerin

kalpleri selâm isminin meskeni oldu. Bilindiği gibi "kalb" inkilâb etmek, dönmek, dönme kabiliyyet-i olan mahâl demektir. İşte daha evvelce her türlü şüphe ve tereddüte açık olan ve dönen mü'min lerin kalpleri o andan sonra (selâm) ismine dönerek, o isme ayna ve mahal-mesken olduktan sonra o ismin tesir ve tecellisine girip her türlü endişe ve tasadan kurtulmuş oldular.

(li yezdadü imânen mea imânihim)

"Tâki: O imânları ile beraber imân arttırsınlar "

Daha evvelce de zâten mü'min olduklarından kendilerinde-kalplerinde bulunan zâhiren de olsa, **(selâm)** ismi bulunmakta idi, ayrıca bâtınen de kendilerine indirilmiş olan **(sekîne)** yani özel olarakta kalplerinin içine indirilmiş olan selâm ismi gönüllerinde birleşince imânları çok güçlenip (ikân) yani "yakıyn" haline dönüşmüş oldu. Yani onların kalpleri ve gönülleri hem (selâm) isminin meskeni ve hem de fâil-i olmuş oldu.

Burada belirtilen mü'minler genel anlamda olmakla birlikte, özde ise (Bedir) de bulunan mü'minler hakkında dır. Bu hadiseye ayrı bir yönden de baktığımızda şöyle bir hususta ortaya çıkmaktadır. İlgili kitaplar Bedir eshab-ı nın (313) kişi olduğunu yazarlar. Ayrıca yine mevzuu ile ilgili kitaplar (124000) Peygamber ve veliden sadece (313) kişinin (Rasûl-Peygamber) olduğunu beyan ederler işte bu yüzdendir ki her bir (Bedir) eshab-ı orada bir Rasûl Peygamberi temsil etmekte olduğundan imânları bu kadar güçlü ve gönüllerine her bir Rasûl Peygamberin sabrı ve Hakk'a güveni (**sekîne** edilmiş) indirilmiş idi ayrıca sayısal değerlerde görülen (13) hakikati de orada tesirini icra etmekte idi. *(Bu hususta 13 ve hakikat-i ilâhiyye isimli kitabımızda daha geniş bilgi vardır.)* İşte böylece onların imânları ve ikânları ziyade olmuştur.

Gerçek bir yol ve irfan ehli sâlik dahi seyr-u sülûkunda bu vadiye (Bedr-i münir) geldiği vakit kendi gönlüne de **(sekîne)** olan selâm ismi indiğinde onda beliren husus huzur ve ilâhi güven olmaktadır. Gönlüne bu **(sekîne)** yi indiremeyen kimse ne yazık ki, şüphe ve tereddütten kurtulması çok zordur.

(ve lillâhi cünüdüs semâvati vel ardı)
"göklerin ve yerin orduları; Allah içindir"

Gök yüzünde ve yer yüzünde Allah'ın sayısız güçleri, yani (melâike) isimli orduları vardır. (yüdebbirul emr) hükmüyle her oluşacak işi tedbir ederler-düzenlerler. Bu öyle müthiş bir sistemdir ki, iyi düşünüldüğünde akıllar hayrette kalır. Bir tohum-çekirdeğin, filizlenip kemale erinceye kadar geçirdiği bütün zaman evrelerinde (rezzak) ordusu melekleri o mahalden hiç bir an bile ayrılmazlar.Ta ki, o ağaç veya başak veya her hangi bir şey kemale erer, yenmek için toplanır. İşte orayla görevli meleklerinde orada ki işleri bittiğinden onlar da ölürler. Bu sistemin devamı için bu böyle devam eder gider. Bir çekirdekte olan hâdise böyle olduğu gibi, bütün âlemde de oluşan hâdiseler de böyledir. O halde Allah'ın kuvvetleri-melekleri-orduları semâvat ve arz da sayılması mümkün olamayacak kadar çoktur, ve Cenâb-ı Hakk bu ordularıyla âlemler üzerinde ki, tasarruf ve hakimiyyet-i ni hiç fasıla vermeden kullanmaktadır.

Cenâb-ı hakk'ın zât-î ve subût-î sıfatları ordularının generalleri-kumandanları, isimleri subayları, bunların kuvvetleri olan melekleri de (cünd) askerleridir, ve âlemde ki düzen böylece devam edip gitmektedir.

İşte bir Hakk yolcusu sâlik te kendi kuvvetleri olan "meleklerini-melekelerini" Hakk'ın yolunda kullanırsa, kendi bireysel ordusu ile hakk'ın ordusuna iltihak etmiş ve bedir eshabından olmuş olur. Yok eğer kendi kuvvet meleke-melekler ordusunu geri çekerse, o gün

önce orduya katılmışken sonra ordudan ayrılan münafıkların durumuna düşer. Allah (c.c.) lühü korusun.

(kânnellahü alimen hakiymen.)
"ve Allah, bilendir, hikmet sahibidir."

Bütün âlemde ne varsa Cenâb-ı Hakk bunların hepsini bilmektedir, çünkü vücûd kendisinindir, ve bu vücûda sahip olanda tabiiki, bu vucûtta neler olup bittiğini bilecektir. O nun izni olmadan bir yaprak dahi kıpırdayamaz çünkü kıpırdatan dahi melekleri vasıtasıyla kendisidir.

Bilindiği gibi (sıfat-ı subûtiyye) nin ikincisi ilimdir ve hakk'ın zât-î sıfatlarındandır, Vücûd-u mutlak ilmi vasıtasıyla bütün âlemdeki oluşumları müthiş bir uyumluluk içinde her an o ân'ın sırasına göre (irâde ve kudret) sıfatıyla bâtından zâhire çıkarmaktadır. Böylece zâten kendisinin mutlak sıfatı (bilen-bilici) dir.

(Hikmet sahibidir) Ve her işini hikmetle işler. Beşer yönünden hikmet-i şöyle tarif etmişlerdir. *"Hikmet vasıtasız olarak kalbe gelen ilâhi bilgidir."* Hakk yönünden baktığımızda, "Hikmet" (Hakîm) isminin genişletilmiş tahakkuk halidir ve her zerrede faaliyyette'dir. Baştan hakikatinin anlaşılamayacağı, ancak neticesinin kulunun lehine tezâhür edeceği hadiseler olarak anlayabiliriz.

Aşağıdaki Âyet-i kerîme bu hali çok açık olarak belirtmektedir, tefekkürlerinize sunmakla yetinelim.

﴿٢٦٩﴾ يُؤْتِى الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَآءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِىَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ اِلاَّ أُوْلُوا الاَلْبَابِ﴾

(Yü'til hikmete men yeşaü ve nen yü'tel hikmete fekad ütiye hayran kesiran vema yezzekkeru illâ ülülelbab."

2/269. ***"Dilediğine hikmet verir. Kendisine hikmet verilmiş olan bir kimse ise muhakkak ona bir çok hayır verilmiş olur. Ve bunu ancak halis akıl sâhipleri tefekkür eder."***

﴿٥﴾ لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَٰلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا﴿٥﴾

(Liyüdhılelmü'minine vel mü'minâti cennâti tecri min tahtihel enharu halidine fihe ve yükeffira anhüm seyyiatihim ve kâne zâlike indellahi fevzen azîmân)

48/5. ***"Tâki: Mü'min olan erkekleri ve imânlı olan kadınları altlarından ırmaklar akan cennetlere içlerinde ebedî kalıcılar olmak üzere girdirsin ve onlardan günahlarını örtsün ve bu ise Allah katında pek büyük bir kurtuluş olmuştur."***

Mü'min: İn Genelde lügat manâsı şöyledir.

Allah'a ve emirlerine, kanunlarına imân eden. İnanan. Allah'a, âhirete, kitablarına, meleklerine, peygamberlerine ve kadere iman edip itaat eden kimse. * Emniyete kavuşan. * Korkulardan emniyet veren (Allah C.C.)

(mü'min) sıfatı Hakk'la kul arasında müşterektir kul **(mü'min)** dir, Hakk'ın bir vasfıda "Esmâül hüsnâ"da belirtilen **(mü'min)** dir. O halde bu vasıf Hakk' ile kul arasında müşterektir. Ancak **(İmân)** etme sıfatı fiziki manâ da sadece kula aittir.

Bu hususta belirtilen, (mü'min mü'minin aynasıdır) hükmündeki Hadîs-i iki türlü anlamamızın yolu açıktır. Birincisi, iki tarafında kulluk mertebesinde ki,

mü'minlerin biribirlerini en iyi bir şekilde anlayabileceklerini böylece hallerinde bir birlerine ayna olacaklarını ve varsa hemen o aynada kendilerini görüp yanlışlıklarını düzeltmelerine vesile olacağını anladıklarında kendilerine bu hal bir lütuf oluşturacaktır.
İkincisi ise, bu sıfatın Hakk'la kul arasındaki hususiyyetidir, bâzan mü'min olan Hakk, kul olan mü'min'in aynası olur, kul kendini bu aynada seyr eder bâzan da kul olan mü'min hakk'ın aynası olur ki, o zaman da Hakk kendini bu ayna da seyreder. Yukarıda belirtilen (mü'min ve mü'minât) kelimelerini bu yönüyle de dikkate almakta yarar olacaktır.

Bu halde olan (mü'min ve mü'minât) a
(altlarından ırmaklar akan cennetlere içlerinde ebedî kalıcılar olmak üzere girdirsin.)

Hitabı yapılmaktadır. Bu husus daha dünyada iken Hz. Meryem hakkında da ifade edilmiştir.

Meryem Sûresi (19/24) Âyetinde:

﴿٢٤﴾ فَنَادٰيهَا مِنْ تَحْتِهَآ اَلا تَحْزَنِى قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا﴾

(Fenadâhe min <u>tahti</u>he ellâ tahzeni kad ceale Rabbüki tahteki seriyyen)

19/24. ***"Derken ona aşağısından seslendi ki: Sakın mahzun olma, muhakkak ki, Rabbin senin alt yanından bir su arkı vücude getirdi."***

Demek ki, su dünyada olduğu gibi cennette de lüzumlu olacaktır, ve her cennet ehlinin kendine ait bir suyu olacaktır. Arabistan gibi suyu az ve sıcak bir ülkede yaşayanlar suyun kıymetini daha iyi bileceklerinden onlara ve daha sonra bütün insânlara bu hakikat açık olarak vaad edilmiş olunmaktadır ki,

geleceklerine güvenle bakıp en çok ihtiyaç duydukları nesnenin temininin zor olmayacağı kendilerine bildirilmekte'dir. Diğer yandan bilindiği gibi **(su)** "hayat" tır, hayat ise asıldır, diğer sıfatlar ona bağlıdır, o, yani **(su)** olmazsa hayat olmaz.

(altlarından ırmaklar akan....)

Kelâm-ı İlâhisini üç şekilde anlayabiliriz.

Birincisi: Arazi-bahçe, içinde oturulan yerin alt taraflarından akan ırmaklar su arkları gibi ki, geçtikleri yerlere hayat verirler, ayrıca seyri ve sesi de çok hoş olur.

İkincisi: Oturulan yapının inşa edilirken alt kat zemininin şeffaf bir malzeme ile kaplanıp onun altından yaygın ve renkli olarak suların akıtılması çok güzel bir görüntü oluşturacağı açıktır.

Üçüncüsü: İse, varlığımızın altında olan esas hakikatin, **(su)** yani **hayat** olduğunu anlamamız gerekmektedir. Hayatımız olmazsa tabi i ki, biz ve bize göre de hiç bir şey olmaz. Bilindiği gibi (Sıfat-ı subûtiyye)nin ilki (hayat)tır ve bu vasıf da doğrudan doğruya Hakk'a aittir, o halde her birerlerimizin altında bu vasıf vardır, bizlere hayat veren ve hayatta tutan da bu altımızdaki hayattır, altımızdaki hayatın gerçeğini idrak ettiğimiz zaman ise hayatın gerçek sahibi olan Hakk'ı idrak etmiş oluruz ki, bizim de gerçek hayatımızın Hakk' ın ta kendisi olduğunu böylece kolayca anlamız mümkün olacaktır.

(cennetlere içlerinde ebedî kalıcılar olmak üzere girdirsin)

"ebedî kalıcılar"

Hükmü, bir bakıma zâhiren taltif, bâtınen ise

yermedir.

Şöyleki! "Taltif" iltifat mükâfat olması, beşeriyyet-i itibariyle tasasız ve sonsuz bir yaşamın kendilerine vaad edilmesidir, ancak bu yaşam gaflet ile yaşanan bir anlayış üzerine ve nefsin menfeati istikametindedir.

Yerme, kınama, yönü ise, bu kimselerin bulundukları idrak halinde gelişmelerinin olmaması, kalıcı olmalarıdır.

" ve onlardan günahlarını örtsün ve bu ise Allah katında pek büyük bir kurtuluş olmuştur."

﴿٦﴾ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّانِّينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا﴾

(Ve yüazzibelmünafikıne velmünafikati velmüşrikine velmüşrikatizzannine billâhi zannessev-i aleyhim dairatüssev-i ve gadebellahü aleyhim veleanehüm ve adde lehüm cehenneme vesaet mesıran.)

48/6. ***"Ve tâki: Allah hakkında kötü kuruntuda bulunan münafık erkekler ile münafık kadınları da ve müşrik erkekler ile müşrik kadınları da azaba uğratsın, o kötü kuruntuları kendi üzerlerine geliversin. Ve Allah, onlara gazab etmiş ve onlara lânet eylemiştir ve onlar için bir cehennem de hazırlamıştır. Ve ne fenâ bir uğranacak yer!"***

﴿٧﴾ وَلِلّٰهِ جُنُودُ السَّمٰوَاتِ وَالاَرْضِ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيزًا حَكِيمًا﴿﴾

(ve lillâhi cünüdüssemavati velardı ve kânellahü azîzan hakîma.)

48/7. "***Ve şu göklerin ve yerin orduları Allah'ındır. Ve Allah, bir azîzdir, bir hakîm'dir."***

Bu Âyet-i Kerîme daha evvelce aynı olarak 4 üncü Âyetin sonunda ancak, "Azîz" an yerine "Alîm" en olarak geçmişti, burada "Alîm" ile" Azîz" yer değiştirmiştir. İşlerini ilmi ile işleyip, bütün âlemi ilmi ve hikmeti ile kuşattığı gibi burada da, "Azîz" ve "Hakîm" İzzet-i ve Hikmet-i ile de âlemini kuşattığı görülmekte dir.

(Azîz) in lügat manâsı: İzzetli, sevgili, dost, ermiş. Manevi kudret sahibi. Mağlûb olmayan galip, Allah.

﴿٨﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا﴿﴾

(İnnâ erselnâke şâhiden ve mübeşşiran ve nezira)

48/8. ***"şüphe yok ki, biz seni bir şâhid ve bir müj-deci ve bir korkutucu olarak gönderdik***."

Dikkat edilirse, birinci Âyetteki ifade burada da aynen belirtilmektedir. **(İnnâ fetehnâleke) (İnnâ erselnâke)** birinci Âyette "senin için açtık" derken, burada ise "seni gönderdik" ifadesi kullanılmaktadır ki, bu bölümde zât-î Âyetlerdendir, yine burasını da üç yönlü (1) Hakikat-i Muhammed-î, (2) Hazret-i Muhammed, (3) ve ümmet-i olan bizler itibariyle incelememiz yararlı olacaktır kanısındayım.

(1) Hakikat-i Muhammed-î yönüyle baktığımızda.
Daha evvelce de belirtildiği gibi Ulûhiyyet'in zuhur mahalli olan Hakikat-i Muhammediyye yi Zât-ı mutlak, "Muhakkak ki Biz" diyerek, araya hiç bir mertebeyi sokmadan Hakikat-i Muhammediyye ye hitaben seni "irsal-Rasûl" ettik, yani zât âleminden ef'âl âlemine kadar olan bütün sahaya gönderdik. Ne için? Bütün âlemlerde ve her zerrede Allah'ın varlığına **(şahit)** ve bunun müjdesini veren **(mübeşşir)** ve bu halden gaflette olan mahalleri de **(nezir)** uyarman için gönderdik, şekliyle düşünüp kendimize yeni bir ufuk açmak sûretiyle idrak ve zevk edebiliriz.

(2)Hazret-i Muhammed, zuhur'u Muhammed-î mertebesi itibariyle baktığımızda.
"Ey Habîbim! Seni bütün âlemlerde Ulûhiyyet ismimle var olan "Ben" Allah'ın tecelli ve zuhuruma **(şahit)** ve bu hali müjdeleyici **(mübeşşir)** inkâr edenleri de uyarıcı **(nezir)** olarak gönderdik," şekliyle izah ve zevk edebiliriz.

(3) Üncü hali olan ümmet-i yani bizler içinse!
Hakk buyurur ki, "ey kulum senin beden mülkünde zuhuru olan Hakikat-i Muhammed-î mertebesini, beden mülkünde Hakk'ın varlığından başka bir şeyin olmadığının açık **(şahid)** i ve **(mübeşşir)** müjdeleyicisi ancak, bu hal ve hakikatlere inanmadığın takdirde akibetinin ve pişmanlığının çok çetin olacağının **(nezir) uyarı-ikaz-**ı nı yapmaktadır şekliyle, idrak ve zevk edebiliriz."

Bu arada bir şeye daha dikkat etmemiz gerekiyor Görüldüğü gibi burada Peygamber (s.a.v.) Efendimizin üç vasfından bahsediliyor, genelde **(nezir)** kelimesi "korkutma" şekliyle ifade ediliyor ise de, rahmet Peygamberi olan Peygamberimize bu vasfı vermemiz pek uygun olmayacaktır, onun yerine yukarıda da belirtildiği gibi **(ikaz- uyarıcı)** kelimelerini kullanmamız daha uygun olacaktır diye düşünüyorum.

Hakk kuluna o kadar yakındır ki; "Biz senin beden mülküne böyle güzellikler bahşettik ve bunun haberini de bizzat Biz vermekteyiz," diyerek **şahit** ve **müjde** olarak bu hakikatler Allah'ın Kitabında, Allah'ın lisânından ve Allah'ın kendisi tarafından biz zaif kullarına açık bir dille anlatılmaktadır. Şükründen âciziz, (fefhem) hemen anlamaya çalışalım, zîra bu çok değerli hayat, çokta hızlı geçmekte'dir.

Sûre-i Şerifin buraya kadar olan kısmını kâh "Haremi şerifte" bir direğin dibinde, kâh "Elâf ejyad" otelinin birinci bölüm ikinci katın (206) tıncı odasında yazmağa çalıştım. Şu anda akşam ezan-ı okunmak üzere inşeallah yarın sabah namazından sonra Türkiye ye dönmek üzere yola çıkmamız gerekecek bu yüzden artık yazılarımı ve yazı torbamı toplamam gerekiyor. Sûre-i şerife'mizin tamamını nasip olursa daha sonraki müsait zamanlarımda tamamlama fırsatı bulurum gayret bizden muvaffakiyyet Hakk'tan dır, verdiği ilhamlar için Rabb'ı mızın şükründen âciziz ve yazılarımızın bu bölümünde de Harem-i Şerif'e, Kâ'be ye, Mekke ye, ve burada bulunan bütün kutsal yerler ve Kûds-î hakikatlere hoşça kal demek isterim.

Hoşça kal ya: Mekke-i Mükerreme:
Hoşça kal ya: Kâ'be-i Muazzama:
Hoşça kal ya: Makâm-ı İbrâhim:
Hoşça kal ya: Hacerul Esved:
Hoşça kal ya: Makam-ı Hicr:
Hoşça kal ya: Makam-ı Hatîm:
Hoşça kal ya: Makam-ı Tavaf:
Hoşça kal ya: Makam-ı Saiy:
Hoşça kal ya: Safa ve Merve:
Hoşça kal ya: Zem zem:
Hoşça kal ya: Bab-ul Fetih:
Hoşça kal ya: Arafat. Müzdelife, Mina:
Hoşça kal ya: Cemerât:
Hoşça kal ya: Hira-cebel-i Nûr:

Hoşça kal ya: Cebel-i Sevr-yari gâr:
Hoşça kal ya: Cebel-i Rahme:
Hoşça kal ya: Mikat mahalleri:
Hoşça kal ya: Bütün mukaddesât ve Azîzân:

Salli ve sellim ve bârik alâ eşrefi nûr-ü cemiil enbiyayı vel mürselîn velhamdü lillâhi Rabbil âlemîn.

İlâhi yarabb'î kardeşlerimizle ifa etmeye çalıştığımız bu Umremizi de bütün eksikliği ile kabul eyle ve gelmiş geçmiş günahlarımızı-da bağışla, geçmiş-lerimize de rahmet eyle buraya gelmek isteyenlere de nasib eyle. Bu hakikatleri daha iyi ve derinlemesine anlayabilmemiz için bizlere de yardım eyle. Amin.

(Heze min fadlı Rabb'î)

Kâ'be-i Muazzama'dan yayın şimdilik bukadar şükrederiz.

(08/08/2007)
Çarşamba Mekke Kâ'be
Terzi Baba Necdet Ardıç

Döndükten sonra inşeallah Fetih te yolumuza devam ederiz.

﴿٩﴾ لِتُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ
وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا﴾

(Li tü'minü billâhi verasûlihi ve tüazziruhü ve tüvekkıruhü ve tüsebbihuhü bükraten ve esılâ)

48/9. ***"Tâki: Siz Allah'a ve O'nun Peygamberine imân edesiniz ve ona yardımda ve tebcilde bulunasınız, ve onu sabah ve akşam tesbîh edesiniz."***

(8) İnci Âyet-i kerîme de anlatıldığı hakikat üzere, şu anda gerçek manâ da anlayamıyor isek te imân yönüyle Hakikat-i İlâhiyye ve Hakikat-i Muhammediyye nin aslının bu şekilde olduğunun imân yoluyla anlaşılması için ve bu haliyle o Rasûle saygı ve yardım göstermemiz için, sabah akşam O nu tesbih etmemiz için.

(9) Uncu Âyet-i kerîme de görüldüğü gibi (5) kelimenin sonunda (5) adet (he) yani (hu) "hüvviyyet" vardır. Birincisi, (hu) Hakikat-i İlâhiyye'nin hüvviyyetleri'dir. İkincisi, Risâlet hakikatinin hüvviyyet-i dir. Üçüncüsü ve dördüncüsü, Risalet hakikatinin özü olan hüvviyyet-i ne yardım ve saygı içindir. Beşincisi ise, her mertebesi itibariyle Hakikat-i İlâhiyye yi tesbih etmektir. İfade ettiği kelime (Sübhanellahtır.)

Hadîs-i kudsî de buna işaret edilir.

Ebu Hüreyre radiya'llahu anh'den, Nebî Sallallahu aleyhi vesellem'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir. İki kelime (iki cümle) vardır ki, onlar Rahmân (olan Allah)a sevgili, dile hafif, Mizanda da ağırdır. (Bu mübarek cümleler) "Sübhâne'llah ve bihamdihi, sübhâne'llahil azîm."Dir ki. "Allah'a hamd ederim. Yine büyük olan Allah-ı tekrar tesbih ederim" demektir.

Şeriat mertebesinden ikilik üzere. Tarikat mertebesinden O nu muhabbet üzere her türlü noksanlıklardan tenzih ederiz. Hakikat mertebesinden, ancak bunu O nun hamdı ile tesbih ederiz, o halde evvelâ Onda ki, hüvviyyet-i tanımamız gerekmektedir, bu hal ile O nu, O nun hamdi ile tesbih etmemiz gerekecektir. Beşeriyetimiz ve nefsimizin hamd-ı ve tesbih-i ile değil.

Daha sonra da bütün mertebeleri içine alan ma'rifet mertebesinden (azîm) bir tesbihat yapacağız ki, bu tesbihat en kemalli tesbihattır.

Birinci ve ikinci tesbihat, tenzih makamından kulun ve hakk'ın ikili varlıkları üzerinedir. Üçüncü tesbihat kulun yokluğu üzerinedir. Dördüncü tesbihat ise kulun kendi hakikatinde bulunan hakikat-i İlâhiyye ile yaptığı tesbihattır ki, bir bakıma bu tesbihat (ubudet) olur ki, Hakk'ın fiilidir kendi kendinin tesbihatıdır.

Ayrıca. "Hicr Sûresi (15/98) Âyetinde"

﴿٩٨﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ

(Fesebbih bihamdi Rabbike ve kün minessacidîn)

15/98***. "Sen hemen Rabb'ini hamd ile tesbih et ve secde edenlerden ol."***

Diye, genel olarak ifade edilir, oysa daha derinliğine inildiğine zaman Rububiyyet mertebesinden olan bu Âyet-i Kerîme, şöyle demektedir. (Rabb'ı nın hamdıyla "tesbih" et.) O halde ilk yapılması lâzım gelen şeyin, Rabb'ın ne olduğunu ve senin Rabb'ı hasının ne olduğunu bilmen gerekmekte. Yani, evvelâ Rabb'ımızın ne ve nasıl, ne idrakte olduğunu araştırıp anlamak sonra da Onun nasıl hamd ettiğini idrak edip, Onun hamdıyla

hamd etmemiz gereğini Âyet-i Kerîme açık olarak göstermektedir.

Hamd'ın (8) mertebesi'ni (salât-namaz) isimli kitabımız da, (13 ve hakikat-i ilâhiyye)de, de çok özde zât mertebesinde oluşan ilâhi hamd-ı belirtmeğe çalışmıştık dileyenler oralara bakabilirler.

Böylece, Rabb-ı nın hamdıyla tesbih ettikten sonra ancak, gerçek manâ da secde ehli olabilirsin, denmektedir. Bilindiği gibi secde "namaz-salât" fiilinin üç üncü hareketi ve "Îseviyyet" mertebesinin namazdaki makamı ve "fenâfillâh" hâlidir. Ayrıca **(م)** "mim" Hakikat-i Muhammedinin de orada ki, temsilcisidir. Yani iseviviyyet mertebesi hakikat-i Muhammed-î mertebesi içinde fanî, yok olmuştur. Böylece bütün mertebeler ve anlayışları başlardan itibaren bir sondakinin içinde fanî ve yok olarak nihayet buraya kadar gelmekte ve hepsi birlikte hakikat-i Muhammed-î de fanî, yok olmakta ve Hakikat-i Muhammed-î de hakk'ta fanî olduğundan bütün mertebeler kendinde-zâtında secde halinde fanî, yok olmuş olmaktadırlar. Bu sahada da söz çoktur bu kadarla bırakalım. İnşeallah güzel irfaniyet'li bir çalışma neticesinde bizlerde de gerçek manâ da secde'nin "fethi" açılımları meydana çıkmış olur.

﴿٩﴾ لِتُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ
وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا﴾

(Li tü'minü billâhi ve Rasûlihi ve tüazzirûhü ve tüvekkirûhüve tüsebbihûhü bükraten ve esilâ.)

48/9. "***Tâki: Siz Allah'a ve O'nun Peygamberine îmân edesiniz ve ona yardımda ve tazimde bulunasınız, ve onu sabah ve akşam tesbîh edesiniz."***

Zâhiri anlamda "Allah"a îmânın tarifi (dil ile ikrar kâlp ile tasdik) diye ifade edilir. Ancak dil ile ikrar yani ifade etmek, kolaydır da, kâlp ile tasdik oldukça zordur. Bir şeyin gerçek manâda tasdiki o şeyin çok iyi bilinmesine bağlıdır. Kaldı ki! Allah (c.c.) lühü her hangi bir şey'iyyet'te değildir. O halde hakiki îmân anlayışı gerçek bir eğitim işidir. Îmân olgusunu üç ana ifade de belirtebiliriz.

(1) Lâfz-î ve hayâl-î îmân.
(2) Duygusal îmân.
(3) Müşahedeli, hakiki îmân.

Bunlar birbirinden farklı iseler de hepsi bulundukları yerlerinde geçerlidir. Ancak değer yargıları birbirlerinden çok farklıdır, geniş bir anlayış ve yaşam tarzıdır. Bir birlerini takip ederek güzel bir eğitim ile îmân'ın kemâline ve derinliğine doğru yol alınarak gerçek îmân'a oradan da "îkân"a yol bulunur. Îmân hangi mertebesi itibariyle olursa olsun, îmân eden ve edilen, olmak üzere ikilik gerektirir, kulluk da "isneyniyyet" ikilik üzere olan anlayıştır.

Îkân, ise kulun Hakk'ta fâni olmasıyla, kendisini kul ismi cihetinden müşahede edip kendi kendini tasdik etmesidir, diyebiliriz. **(ا)** "elif" **(م)** "mim" **(ن)** "nun" sembol harflerinin hakikatleri bütün âlemlerin üzerinde geçerli ve tesirlidir.

Rasûl'e olan îmân'a gelince, yukarıda bahsedilenler bu mertebe içinde geçerlidir. Ancak özetle iki hususiyyetinden bahsedelim. Birincisi, Mekke ve Medine'de yaşamış sûrî ve fizikî Muhammed'e (s.a.v.) in Peygamberliğine îmân, ikincisi ise bütün hakikat-i ve ihtişamıyla (Hakikat-i Muhammediyye) ye îmân ve oradan da "îkân" gerçeğine ulaşmaktır diyebiliriz.

Bu hususta daha geniş bilgi (vahy ve Cebrâil) isimli kitabımızın "îmân" bahsi bölümünde vardır. Ayrıca

(İslâm,îmân, ihsân, ikân) isimli kitabımızda da vardır dileyenler oralara da bakabilirler. İnşeallah güzel irfaniyet'li bir çalışma neticesinde bizlerde de gerçek manâ da îmân'ın "feth-î" açılımları meydana çıkmış olur.

"ve ona yardımda ve tazimde bulunasınız,"

(Tevbe 9/116)Ve sizin için ondan başka ne bir dost vardır, ne de bir yardımcı.

Yukarıda ifade edilen Âyet-i kerîme'de **(yardım)** ın ancak hakk'a ait olduğu belirtilmektedir. Bu anlayış içerisinde yapılan kul cihetinden olan yardımlar dahi hakk'ın yardımı olarak kabul edilebilir. Bunun en geniş örneğini ise (Medîne'li Ensâr) göstermiştir. Tabi-i ki, (mekke'li Muhacir'în) hazarat-ı dahi ilk büyük yardımcı-lar'dır.

Bir kimse Hakk'ta fâni-baka billâh hükmüne girmişse, fizîken görünen yardımcı kendi zannediliyor iken aslında ondan yardımda bulunan Hakk'tır.

Eğer bir kimse kendi beşeri bireysel benliği ile yardımda bulunuyor ise o yardım kişiye bağlanır. Çünkü kendinde bulunan Hakk'ın varlığından haberi olmadığından tanıdığı ve bildiği kimlik kendi nefs-î kimliği olduğundan yardım fiil-i kendi nefsine ait olur.

Allah-a (c.c.) ve Peygamberine (s.a.v.) **tâzim** sadece lâfz-î manâda olmamalı aynı zamanda irfan-î de olmalıdır. Bir şey ne kadar iyi bilinirse değerlendirilmesi de o derece yüce olur. Allah-a (c.c.) ve Peygamberine (s.a.v.) irfaniyyet-i olmayan bir kişinin yapacağı tâzim sadece duygusal olacaktır, kendi mertebesinde geçerli ise de hakikat ehli indinde noksandır, çünkü irfaniyyet-siz tâzim sadece zâhir-î tenzîh mertebesinden olacağın dan, teşbih-î ve tenzih-î yönden eksik kalacaktır. Gerçek tâzim ise, tenzih, teşbih, ve tevhid mertebelerinin tamamının idrakiyle yapılan tâzim olacaktır, diyebiliriz.

"ve onu sabah ve akşam tesbîh edesiniz."

Sabah'tan kasıt, bir bakıma gündüz, akşamdan kasıt'ta, gecedir. Tasavvuf'ta gündüz, "bakâ billâh," gece ise, "fenâ fillâh" tır. Yani fenâ da ve bakâ da, Rabb-ı nı tesbih et. Pekî! "Bakâ" da olan kendinde olduğundan, tesbîh'ini her mertebeden yapabilir, ancak, "fenâ" da olan kendinde olamayacağından tesbîh'ini nasıl yapacaktır? Denirse; Şöyle ifade etmeğe çalışırız.

Gece karanlığı ortaya çöktüğü zaman, genel olarak karşıdan varlıklar görünmez, ancak o varlıklar aslı ve özü itibariyle kendi, kendileriyle vardırlar, bunu bilirler dışarıdan bilinmezler. İşte bir kimsenin Hakikat-i İlâhiyye ile örtünmesi bir mertebe de dışına göredir. Dıştan örtündüğünden gece hükmünde dir, ancak özü ve içi itibariyle tesbîh'lerini yaparlar.

Bu hal bir bakıma "Mahmut Şebüsterî"nin dediği gibi, (kapkaranlık gece içinde, apaydınlık gündüz, apaydınlık günün içinde kapkaranlık gece.)

Âyet-i Kerîme'ye beşeriyyet yönünden baktığımızda da, zâhiren yaşadığımız yirmi dört saatlik bir günün gecesi ve gündüzü olarak tesbihatlarımızı her birey olarak, bulunduğumuz idrak ve anlayış mertebelerinden yapmış oluruz. Ayrıca sabah, "baka billâh" ın başlangıcı, akşam ise "fenâ fillâh" ın başlangıcıdır. Böylece bunlar birbirlerini kovalayıp dururlar, fakat zâhiren hiç birleşemezler. Biri gelince diğeri gider.

Ancak İnsân-ı Kâmil onlara "siz" ikiniz ayrı şeyler değil "bir" in "iki" değişik halisiniz ve ikinize bir gün derler, diye izâh eder, ve günün, "yevm," "yevm" in de Hakk'tan başka bir şey olmadığını, gece ve gündüz'ü ancak İnsân-ı Kâmil'in tevhid edeceğini bildirirler. Bunlar fenâ ve baka'yı varlıklarında cem etmişlerdir.Yeri gelir "fenâ" yeri gelir "bakâ" halleriyle yaşarlar. Fefhem Hemen anlamaya çalış.

﴿١٠﴾ انّ الّذينَ يُبَايعُونَكَ انّمَا يُبَايعُونَ اللّهَ
يَدُ اللّه فَوْقَ اَيْديهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَانّمَا يَنْكُثُ عَلٰى
نَفْسِهِ وَمَنْ اَوْفٰى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ اللّهَ فَسَيُؤْتيه
اَجْرًا عَظيمًا﴾

(İnnellezîne yübayiuneke innemâ yübayiunellah yedullahi fevka eydîhim femen nekese fe innemâ yenküsü alâ nefsihî femen evfa bima ahede aleyhullahe feseyü'tihi ecran azîmâ)

48/10. "***Şüphe yok, sana bîy'at edenler, muhakkak ki, Allah'a bîy'at ederler. Allah'ın eli, onların ellerinin üstün-dedir. Artık kim -ahdini- bozarsa kendi aleyhine bozmuş olur ve her kim de Allah ile üzerine sözleşmede bulunduğu şeyi yerine getirirse ona da -Allah Teâlâ- büyük bir mükâfat verecektir."***

Bu Âyet-i Kerîme hakkında tefsirlerde geniş bilgiler vardır, araştırmacı olanların, oralara da bakmaları mutlaka yararlı olacaktır. Biz yine yolumuza devam edelim.

(بيعت) "Biat" kelimesi, Ebcet hesabı ile toplam olarak (482) sayı değerini vermektedir.Toplarsak, (4+8+2=14) etmektedir ki, çok manidar'dır. Bilindiği gibi (14) bütün mertebeler de geçerli olan Nûr'u Muhammed-î dir. *(Bu hususta geniş bilgi 13 ve hakikat-i İlâhiyye kitabımızda verilmiştir, oraya bakılabilir.)*

"Biat" Âyet-i Kerîmesi'nin Sûre içindeki sayısı (10) dur. (10) ise "fenâfillâh" İseviyyet mertebesi'dir. O halde seyr-i sülûk'ta İseviyyet mertebesinden, Muhammediyyet mertebesine geçebilmek için mutlaka bu mer-

tebenin (biat)ı na ihtiyaç vardır ve bu biat o mertebeye geçmeye ruhsattır, başka da yolu yoktur. Bu "biat" ın zâhir ve bâtın iki yönlü olması kemâlinin gereğidir.

"Biat" kelimesinin Lügat manâsı, **(Kabul ve tasdik)** hükmün de'dir. "Biat" eden kimsenin evvelâ (11) inci, Hazret-i Muhammed (s.a.v.) mertebesi'nedir. Bu hâl kemâle erdiğinde, (12) kinci, Hakikat-i Muhammed-î mertebesinedir. Bu da kemâle erdiğinde, (13) üncü, Ahadiyyet'ül Ahmediyye mertebesine dir. (14) üncü Nûr'u Muhammed-î ise bütün bu mertebeler de o mertebenin gereği olarak özlerinde varolup oraları aydınlatmaktadır. Böylece (14) sıralanmış bir mertebe değil, bütün mertebelere nüfûz etmiş küllî bir mertebedir. Buradan da anlaşıldığı gibi, "biat" sayısal değeri itibariyle de Hakikat-i Muhammediyye'nin bütün mertebelerinde faaliyyet'e geçirilmesinin gereği ortaya çıkmaktadır. Bu özet bilgiyi verdikten sonra şimdi tekrar gelelim"meâlen" Âyet-i Kerîme'ye.

48/10. "***Şüphe yok, sana bîy'at edenler, muhakkak ki, Allah'a bîy'at ederler. Allah'ın eli, onların ellerinin üstün-dedir. Artık kim -ahdini- bozarsa kendi aleyhine bozmuş olur ve her kim de Allah ile üzerine sözleşmede bulunduğu şeyi yerine getirirse ona da -Allah Teâlâ- büyük bir mükâfat verecektir."***

Görüldüğü gibi hemen okunduğunda dahi insân-ı dehşete düşüren bir ifade ile karşılaşmaktayız.

Hakikat-i İlâhiyye, Hakikat-i Muhammediyye, ve Hakikat-i Abdiyye nin nasıl muhteşem bir birliktelik'te buluşmuş olduğu açık olarak görülmektedir. Zâten bütün bu âlemlerin aslı ve özü de bu üç mertebedir, onlar da, Ulûhiyyet, Risâlet ve Abdiyyet'tir.

İşte gerçek kemalât bu üç mertebeyi kişinin kendi varlığında cem etmesidir. Tabi i ki, maddî manâda değil irfan-î manâdadır.

﴿٣١﴾ قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ ﴿﴾

(Kûl in küntüm tühibbünellahe fettebiûnî tühbib kümüllah)

3/31. ***De ki: " Eğer Allah Teâlâ'yı seviyor iseniz bana uyunuz ki, Allah Teâlâ'da sizi sevsin."***

Bu Âyet-i Kerîme Allah-ı sevmenin Peygamberine tabi olmaktan geçtiğini açık olarak göstermektedir.

﴿٨٠﴾ مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ اَطَاعَ اللّٰهَ ﴿﴾

(Men yutiirrasûle fekad etaellahu)

4/80. ***" Her kim Peygambere itaat ederse muhak kak Allah Teâlâ'ya itaat etmiş olur."***

Bu Âyet-i Kerîme de "Peygambere" itaatin mutlak manâda "Allah'a" itaat etmek olduğunu açık olarak göstermektedir. Çünkü bilindiği gibi Hz. Peygamber (s.a.v.) âlemde en geniş manâda Hakk'ın zuhur mahalli olduğundan Onun gayrı değildir.

Yukarıda ki, ve benzeri Âyet-i Kerîmeler, risâlet mertebesinin Hakk ile kulu arasında nasıl bir bağ oluşturduğunu açık olarak göstermekte ve tanıtmak tadır. Belirtilen üç mertebenin nasıl birbirlerini tamamladığı da ifade edilmektedir. Bu mertebelerden biri olmazsa bâtın'ın zâhire çıkması mümkün değildir. O halde de tebliğin imkânı yoktur. Ulûhiyyet mertebe sinden Risâlet mertebesine "inzâl" olan, inen, "hakayık" hakikatler, oradan da abdiyyet mertebesine "inzâl" olur

lar. İşte bu abdiyyet metebesi bütün bu hakikatleri idrak edecek şekilde varedilmiştir. Ancak bir kısmı da bunları inkâr derecesinde gaflet ehli olmuşlardır.

Yukarıda bahsedilen üç elin aslında bir hakikatin üç mertebesinden olan zuhurunu ifade etmektedir. Ancak burada ki, "abd-kul" dan murat, (abdühû) olan velâyet mertebesidir. Yukarıda bahsedilen **"biat"** ta, ki, eller, zâhiren et kemik elleri ifade ediyorken gerçekte ise bu mertebeleri ifade etmektedirler. Benzeyişleri tutma yönündendir.

Bu mevzua (18) inci Âyette yine gelecek olan **(bîy'at)** Âyetiyle yolumuza devam etmek üzere şimdilik bu kadarla bırakarak yolumuza devam edelim İnşeallah.

﴿١١﴾ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الاَعْرَابِ شَغَلَتْنَآ
اَمْوَالُنَا وَاَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ بِاَلْسِنَتِهِمْ
مَالَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللّٰهِ
شَيْئًا اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ
كَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا﴿

(Seyekulü lekelmuhallefune minel ağrabi şegalet nâ emvalünâ ve ehlünâ vestağfir lenâ yekûlüne bielsinetihim maleyse fî kulûbihim kûl femen yemlikü leküm minellahi şey'en in erade biküm darran ev erade biküm nefean bel kânellahu bimâ tağmelüne habiran.)

48/11. ***"Bedevîlerden geri bırakılmış olanlar, sana diyeceklerdir ki: Bizi mallarımız ve ailelerimiz oyaladı, artık bizim için mağfiret dile. Onlar kalblerinde olmayan şeyi dilleriyle söylerler. De ki:***

Eğer sizin hakkınızda bir zarar dilerse veya sizin hakkınızda bir menfaat murâd ederse artık sizin Allah'tan bir şeye kim mâlik olabilir?. Doğrusu Allah Teâlâ işlediğiniz şeyden hakkiyle haber-dardır."

﴿١٢﴾ بَلْ ظَنَنْتُمْ اَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ
اِلَى اَهْلِيهِمْ اَبَدًا وَزُيِّنَ ذٰلِكَ فِى قُلُوبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ
ظَنَّ السَّوْءِ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا﴾

(Bel zanantüm en len kaliberrasûlü vel mü'minîne ilâ ehlihim ebeden ve züyyine zâlike fî kulübüküm ve zanentüm zannessev-i ve küntüm kavmen bürâ.)

48/12. ***"Hayır.. siz sandınız ki: Peygamber ve mü'minler ailelerine aslâ dönmeyeceklerdir. Bu kalblerinizde süslenmiş idi ve kötü bir zan ile zanda bulunmuştunuz ve siz helâke mahkûm bir kavim oldunuz"***

﴿١٣﴾ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ فَاِنَّآ اَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا﴾

(Ve men lem yü'min billâhi Rasûlihî fe innâ ağtednâ lil kâfirine sairan.)

48/13. ***"Her kim ki, Allah'a ve Peygamberine imân etmemiş olursa artık -bilsin ki:- Muhakkak biz, kâfirler için bir çılgın âteş hazırlamışızdır."***

﴿١٤﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالاَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَآءُ
وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَآءُ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا﴾

(Velillâhi mülküssemâvati vel ard-ı yağfiru limen yeşau ve yüazzibü men yeşau ve kânellahu gafur an rahîmâ.)

48/14. ***"Ve Allah'ındır, o göklerin ve yerin mülkü. Dilediğini yarlıgar ve dilediğini de cezalandırır ve Allah çok yarlıgayıcı, çok merhamet edici olmuştur."***

﴿١٥﴾ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ اذَا انْطَلَقْتُمْ الٰى مَغَانِمَ
لِتَاْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ اَنْ يُبَدِّلُوا كَلَامَ
اللّٰهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذٰلِكُمْ قَالَ اللّٰهُ مِنْ قَبْلُ
فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا لايَفْقَهُونَ
اِلا قَلِيلا﴾

(seyekulülmühallefune izantelâktüm ilâ megani me li te'huzühe zerunâ nettebi'küm yürîdüne en yübeddilü kelâmellahü kûl len tettebiunâ kezaliküm kalellahu min kablü feseyekulüne bel tahsüdünenâ bel kânü lâ yefkahüne illâ kalîlâ.)

48/15***." O geri bırakılmış olanlar, siz ganimetler elde etmek için sefere çıkıp gideceğiniz zaman diyeceklerdir ki: Bizi bırakınız, arkanızdan gelelim. Onlar Allah'ın kelâmını değiştirmek isterler. De ki: Siz bize aslâ tâbi olamazsınız, işte sizin için Allah Teâlâ önceden böyle buyurmuştur. Buna da diyeceklerdir ki: Hayır. Bizi kıskanıyorsunuz. Halbuki, pek azdan başka birşey anlayamaz olmuşlard1r."***

﴿١٦﴾ قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الاَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ الٰى قَوْمٍ
اُولِى بَاْسٍ شَدِيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ اَوْ يُسْلِمُونَ فَاِنْ تُطِيعُوا

يُؤْتِكُمُ اللّٰهُ اَجْرًا حَسَنًا وَاِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ
مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلِيمًا﴾

(Kûl lilmuhallefîne minel ağrâbi se tüd'avne ilâ kavmin ülî be'sin şedîdin tükatilünehüm ev yüslimüne fein tütıû yü'tîkümüllahü ecran hasenen ve in tetevellev kemâ tetvelleytüm min kablü yüazzibküm azâben elîmen.)

48/16. ***"O Bedevîlerden geri bırakılmış olanlara de ki: Siz ileride şiddetli savaş ehli bir kavme dâvet olunacaksınızdır. Onlar ile savaşta bulunursunuz veya onlar İslâmiyet'i kabul ederler. Artık itaat ederseniz Allah Teâlâ size güzel bir mükâfat verir ve eğer evvelce çevirmiş olduğunuz gibi yine yüz çevirirseniz bir acıklı azab ile cezalandırır."***

﴿١٦﴾ قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الاَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ اِلٰى قَوْمٍ
اُولِى بَاْسٍ شَدِيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ اَوْ يُسْلِمُونَ فَاِنْ تُطِيعُوا
يُؤْتِكُمُ اللّٰهُ اَجْرًا حَسَنًا وَاِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ
مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلِيمًا﴾

(Kûl lil muhallefîne minel eğrâbi setüd'avne ilâ kavmin ülî be'sin şedîdin tükatilünehüm ev yüslimüne fein tütıu yü'tikümüllahü ecran hasenen ve in tetevellev kemâ tevelleytüm min kablü yüazzibküm azâben elîmen.)

48/16. ***"O Bedevîlerden geri bırakılmış olanlara de ki: Siz ileride şiddetli savaş ehli bir kavme dâvet olunacaksınızdır. Onlar ile savaşta bulunursunuz veya onlar İslâmiyet'i kabul ederler. Artık itaat ederseniz Allah Teâlâ size güzel bir mükâfat verir ve eğer evvelce çevirmiş olduğunuz gibi yine yüz çevirirseniz bir acıklı azab ile cezalandırır."***

﴿١٧﴾ لَيْسَ عَلَى الاَعْمٰى حَرَجٌ وَلا عَلَى الاَعْرَجِ حَرَجٌ
وَلا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ
جَنّاتٍ تَجْرِى مِنْ تَحْتِهَا الاَنْهَارُ وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ
عَذَابًا اَلِيمًا﴿

(Leyse alel'a'mâ haracun velâ alel eğraci haracun velâ alâl meridın haracun ve men yütıillâhe ve rasûlehu yüdhılhü cennâtin tecrî min tehtihel enhâran ve men yetevellev yüazzebhü azâben elîmen.)

48/17. ***"Amâ'ya güçlük yoktur ve topal'a güçlük yoktur, hasta olana da güçlük yoktur. Ve her kim Allah'a ve Peygamberine itaat ederse onu altından ırmaklar akar cennetlere girdirir, ve her kim de yüz çevirirse onu da bir elîm azab ile azablan dırır."***

﴿١٨﴾ لَقَدْ رَضِىَ اللّٰهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ اذْ يُبَايِعُونَكَ
تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِى قُلُوبِهِمْ فَاَنْزَلَ السَّكِينَةَ
عَلَيْهِمْ وَاَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا﴿ حب ٣﴾

(Lekad radıyellahü anil mü'minine iz yübayiûneke tahteşşecerati fe alime ma fî kulûbihim fe enzeles sekînete aleyhim ve esabehüm fethan karîben.)

48/18.***" Yemin olsun ki, Allah, müminlerden râzı oldu, o vakit ki, ağacın altında seninle inatlaşmada bulunur oldular. Onların kalblerinde olanı bildi de üzerlerine o sekiyneti -o huzur ve sükûneti- indirdi ve onlar bir yakın feth ile mükâfatlandırdı."***

Şimdi, tekrar burada ki, **"bîy'at"** kelimesiyle (10)

uncu Âyette geçen **"bîy'at"** kelimelerini beraber değerlendirmeğe çalışalım.

Daha evvelce **(biat)** kelimesinin lügat manâsını vermiştik. Diğer şekliyle ise **(biat)** hakikat-i İlâhiyye yi, Hakikat-i Muhammediyye yi ve Hakikt-i Abdiyye yi, irfaniyyet ile birleştirip her mertebenin hakkını vererek yaşayabilmektir, diyebiliriz.

İşte, "Biat-ı Rıdvan" denilen bu hadise de, bu üç mertebeyi bir arada görmekteyiz.Biri, "Yedullah" Allah-ın eli, diğeri, "yed-i Rasûlüllah" Hz. Rasûlüllah'ın eli, diğeri ise, "yed-i abd" sahâbî'nin, yani kulun elidir. Bu üç el, yani bu üç mertebe bu hadise de içtima etmiş, yani birleşmiştir. Her ne kadar bu mertebeler bir birinden ayrı imiş gibi ise de aslında "tek bir" olan (Ahadiyyet) mertebesinin zuhur halinde faaliyyet-şeenliğini ifade etmektedir. Ehline malûm olan çok büyük bir irfaniyyet hakikatidir.

Ayrıca tenzih, teşbih ve tevhid hakikatlerinin de buluştuğu ve birleştiği müthiş bir sahnedir. Ve bu sahne ve hakikatleri kıyamete kadar da tatbik edilerek devam edip yaşanacaktır.

Bir bakıma "Sahabî"nin, yani "abd-kulun" mertebesi, "tenzih" Hz. Peygamberin Risâlet mertebesi, "teşbih" Ulûhiyyet mertebesi ise "tevhid" mertebesidir.

Bütün bu âlemlerin var olması zâten, bu üç mertebenin zuhura çıkıp faaliyyete geçmesi için değil mi'dir.? Bu aslî mertebeler ve ara mertebelerinin ortaya çıkmaları da birer **(fetih)** değilmi'dir.? Ayrıca bu mertebeleri de birer, birer idrak etmekte **(fetih)** değil midir.? Cem'ül cem'ül cem ile feth oldu ebvab-ı Hüda, diyen kişi de ne güzel demiş değilmidir.?

İşte bütün bu fetihler dolayısıyla Hakk-ı anlama mız mümkün olabilecektir.

sadece taklidî ve irfaniyyetsiz faaliyyetlerle anlamamız mümkün olamayacak sadece sevaplarımız artacaktır, bu da çok güzel bir oluşumdur, ancak **(biat)** hakikati ortaya çıkamayacaktır.

Bazı Îsevî gurupların temsilcileri, "Grogoryan ve Yahova şahitleri" gibi, onlarla yaptığımız görüşmelerde, Îsâ'nın (a.s.) anahtar olduğunu belirtmişlerdi. Yani gerçekleri açacak olan ancak odur, ona îmân ile her şeyin kapısı açılacak mahiyette beyanda bulunuyorlar idi. Biz de, onlara; bizler zâten Îsâ (a.s.) a îmân ediyoruz, ama esas anahtar bizdedir, O da Hz. Muham med (s.a.v.) dir, diyorduk.

O nun ümmetine hediye ettiği anahtarların başlı caları (Besmele-i şerif, Elham-Fatiha Sûresi ve Fetih Sûresi) dir. Aslında her bir "Sûre-Sûret" Hakikat-i İlâhiy ye yi tanıtan bir hususiyyet-i olduğundan Kûr'ân-ı kerîm' de ki, (114) Sûrenin hepsi birer büyük anahtar, diğer Âyet-i Kerîme'ler ise her biri kendi mertebesinden birer anahtardır. Bu Âyet-i Kerîme'de de olduğu gibi, ancak bu anahtarları kullanmak'ta bir irfaniyyet gerektir-mektedir. Bu anahtarları hakkıyla kullanan ise İnsân-ı Kâmildir ki, ef'âl-i, esmâsı ve sıtatları ile halka rahmettir.

Kayıtta, yani yazıda, Kûr'ân-ı Kerîmin başında olan anahtar-besmele, Elham-ı açmakta, Elham da hamd-ı ve diğer hakikatleri açmaktadır.

Elhamd, yani Fatiha sûresi Ulûhiyyet ve abdiyyet mertebelerinin hakikatlerini açmakta, çünkü o Sûre kul ile Hakk arasında bölünmüştür.

Fetih Sûresi ise, Abdiyyet, Risalet ve Ulûhiyyet hakikatlerini açmaktadır. Diğer bir ifadeyle Peygamber Efendimizin belirttikleri, (Ben ilim şehriyim, Alî onun kapısıdır) beyanlarından, Hakikat-i Muhammed-î ilmine

yönelmek onun anahtarı-kapısı ve fâtih-i olan hakikat-i Alî'ye den girmek gerektiği anlaşılmaktadır.

Tekrar gelelim (10) uncu Âyet-i Kerîme'ye. *(Bilindiği gibi bu Âyet-i Kerîme ilk derse başlarken ve ders geçirilirken el ele tutularak okunan Âyet-i Kerîme'dir.)*

(İnnellezîne yübayiuneke innemâ yübayiunellah yedullahi fevka eydîhim femen nekese fe innemâ yenküsü alâ nefsihî femen evfa bima ahede aleyhullahe feseyü'tihi ecran azîmâ)

48/10. "***Şüphe yok, sana bîy'at edenler, muhakkak ki, Allah'a bîy'at ederler. Allah'ın eli, onların ellerinin üstün-dedir. Artık kim -ahdini- bozarsa kendi aleyhine bozmuş olur ve her kim de Allah ile üzerine sözleşmede bulunduğu şeyi yerine getirirse ona da -Allah Teâlâ- büyük bir mükâfat verecektir."***

(İnnellezîne) "muhakkak o kimseler ki," Görüldüğü gibi burada tahsis yapılmakta bir tasis yapılmakta, hitap bütün insânlara değil belirli bir guruba ve Hz. Peygamberin çok yakının da olan kimseleredir. Biat-ın ilk şartı gönülden yakınlık olmasıdır. Biat ehli alma ve olma ehli olanlardır.

(**Yübayiuneke) "Sana bîy'at ediyorlar"** tabi olup alış veriş yapıyorlar. Bayi, bilindiği gibi alış veriş yapılan yerdir. Âyet-i Kerîme'de belirtilen (bayi) ise Hz. Rasûlüllah'ın sahibi olduğu Ulûhiyyet hakikatlerinin pazarlandığı âlemlerin en büyük (bayisi) dir. Her Peygamber Ulûhiyyet hakikatlerinden kendi mertebesi olan hakikat-i pazarlamakta yani, o mertebenin ilminin bayisi olmakta, Hz. Peygamber Efendimiz ise (biat) ehli ne en geniş Ulûhiyyet hakikatlarini ifşa etmekte ve pazarlamaktadır.Yani açığa çıkarmaktadır. Âyet-i Kerîme

nin diğer ifadesi ise (senin bayi'in den alış veriş ederler) bu alış verişte, Hz. Peygamberden ilâh-î ilim ve muhabbet alanlar, her alış verişin bir bedeli olduğu gibi, acaba bu alış verişin karşılığında ne vermeleri icap etmiş tir. Bunun cevabını (Tevbe Sûresi 9/111 Âyetinde) ve benzerlerinde görmekteyiz.

﴿١١١﴾ انّ اللّهَ اشْتَرٰى منَ الْمُؤمنينَ اَنْفُسَهُمْ وَاَمْوَالَهُمْ
بِاَنّ لَهُمُ الْجَنّةَ يُقَاتِلُونَ فى سَبيلِ اللّه فَيَقْتُلُونَ
وَيُقْتَلُونَ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فى الْتّوْرٰية وَالانْجيلِ
وَالْقُرْاٰنِ وَمَنْ اَوْفٰى بعَهْده منَ اللّه فَاسْتَبْشِرُوا
بِبَيْعِكُمُ الّذى بَايَعْتُمْ بِهِ وَذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظيمُ﴿

(İnnellaheştera minel mü'minîne enfüsehüm ve emvalehüm bienne lehümülcennete yükâtilüne fî sebilillâhi ve yuktelüne va'den aleyhi hakkan fit-tevrât-i vel İncîl-i vel Kûr'ân-i ve men evfe biahdi-hî minellahi festebşirû bi bey'ikümüllezî baye'tüm bihî ve zâlike hüvel fevzul azîm.)

9/111. ***"Şüphe yok ki. Allah Teâlâ mü'minlerden nefisleri ni ve mallarını cennet muhakkak onların olması karşılığında satın almıştır. Allah Teâlâ yolunda savaşacaklar da öldürecekler ve öldürüle-ceklerdir. Onların öyle cennete konulmaları, Tev-rat'ta, İncil'de ve Kûr'ân'da zikredilmiş, hakk olan bir ilâhî va'ddır. Ve sözünü Allah Teâlâ'dan daha fazla yerine getirebilen kim vardır?. Artık yapmış olduğunuz o alış verişten dolayı size müjdeler olsun ve işte bu, en büyük bir kurtuluştur."***

Yorum yapmadan sadece meâl olarak geçelim.

İşte biat eden o mü'minler, biat esnasında Ulûhiyyet hakikatleri için nefislerini, cennet için de mallarını vermişlerdir.

(innemâ yübayiunellah) Sana biat edip alış veriş yapanlar, senin varlığında, (hakikatte bu biat ve alış verişi Allah ile yapmaktadırlar.) Beyanı görüldüğü gibi ne müthiş bir ifade dir, ve Hz. Peygamber Efendimizin de, Hakk'ın indindeki yüce yerini açık olarak göstermektedir.

Ayrıca, (Nisâ Sûresi 4/80 Âyetinde)

﴿٨٠﴾ مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ اَطَاعَ اللّٰهَ ﴿﴾

(Men yutiirrasûle fekad etaallahu)

4/80. ***"Her kim Peygambere itaat ederse muhakkak Allah-u Teâlâ'ya itaat etmiş olur."***

Hükmü'de bu oluşumu diğer bir yönden tasdik etmektedir. Bu Âyet-i Kerîme'nin de mevzuumuz itibariyle ne kadar açık olduğu kolayca anlaşılmaktadır.

(Enfal 8/17 Âyetinde) belirtilen.

﴿١٧﴾ وَمَا رَمَيْتَ اِذْ رَمَيْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ رَمٰى ﴿﴾

(Vemâ rameyte iz rameyte velâkinnellahe ramâ)

8/17. ***"Ve attığın vakit sen atmadın, fakat Allah Teâlâ attı."***

İfadesi ile, Yed-i Muhammedî nin Yedullah, yani; Hz. Peygamberin elinin, Allah-ın eli olduğu burada da açıkça ifade edilmektedir. Müthiş bir ifade ve muhteşem bir oluştur.

İşte o eli tutup itaat etmek, Allah'ın elini daha bu dünya da tutup itaat etmektir. Ve karşılığı en azîz varlığımız olan nefsimizi feda etmemizdir. Karşılığı (can) vermektir. Eğer nefsimizi veripte bu eli tutmamış isek bilelim ki, "nefs-i emmâre'nin elini tutmuş onu kendimize dost edinmiş oluruz. Bu hususu çok iyi düşünmemiz gerekmektedir. İnsân oğlu mutlaka bir "yed-el" tutar, yani bir yöne yönelir, dikkat edelimde o "yed-el" ve yön Hakk'ın eli "yedullah" ve hakk'ın yönü "Vechullah" olsun.

(yedullahi fevka eydîhim) Onların ellerinin üstünde de Allah'ın eli vardır. Bura da ifade edilen "Allah'ın eli- Yedullah" lâtif ve bâtınî manâsı'dır. Böylece üç el cem olup bir el hükmüne girip ellerin tevhid-i olmuştur.

Birinci el. Abd'ın (alıcı) eli.

İkinci el. Hakikat-i İlâhiyye üzere muhammed ismiyle zuhur etmiş olan zuhuru Muhammed-î nin Ulûhiyyet tecellisinde olan (aktarıcı) "yed-i Muhammed-î nin eli."

Üçüncü el. İse, Bâtın-î manâ da (verici) olan "Yedullah-Allah-ın eli" dir.

Dikkat edersek göreceğiz ki, bu açıklanan sahneler de, üç mertebe ve bir de bu hakikatleri anlatan mertebe vardır. Böylece mertebeler dört olmaktadır.

Bu Âyet-i Kerîme'lerin, bu anlayışla tekrar okuduğumuz zaman bahsedilen dördüncü mertebeyi farketmiş olacağız ki; o da bütün bu oluşumlara hâkim olan Ahadiyyet mertebesidir, ve bu Âyet-i kerîme'ler zât-î Âyetlerdendir. Bunları anlamak için o mertebenin irfaniyyet-i gerekmektedir.

İşte bir sâlik gerçek manâ da Mürşit makamında olan bir kimsenin, "biat" etmek için elini tuttuğu huzurunda durduğu zaman bütün bunlar olabildiği kadar hakikat ve gerçeğine uygun olarak tatbik edilmeli, taklit edilmemelidir. Bu hususun ilk şartı, eli tutulan kişinin mutlaka silsilesi belli, İrfan ehli ve vâris-i Muhammed-î olması lâzımdır. Aksi halde bu tatbikat küçük bir merasimden ileriye gitmez.

Biat edilen zâtın hayat anlayışı ne ise, oralarda dolaşılır durulur. Ve biat'ta bu dört mertebe hasıl olmaz, sadece iki gözüken beşeri bir elin tutulması olur ki; yed-i Rasûlüllah ve yedullah'ın tutulması olmaz, ayrıca bu hadise Hakk'ın huzurunda da geçerli olmadığından anlatı lamaz, anlatılamayınca da orada Ahadiyyet mertebesi de olamaz. Netice olarak bu oluşum sadece bir beşeri ve zâhirî uygulama olarak kalacaktır.

Bu oluşumun sıhhati mutlaka gerçek manâ da fenâ ve baka hakikatlerini yaşayarak tatbik edebilecek bir İrfan ehline ve bunları bünyesine indirerek ve sindirerek yaşayıp idrak edebilecek bir Hakk taliplisine ihtiyaç vardır.

Genelde bu biat'lar yapılmaktadır, ancak biat edilen kimse hangi mertebe ve makam da ise o makam dan biat edilmektedir. Daha yukarıya çıkılması mümkün değildir.

Âyet-i Kerîme'de belirtilen üç elin hususiyeti, yed-i Rasûlüllah, yedullah'tan aldığını, yed-i abdiyyetine risâletiyle ulaştırmasıdır. Yani "Rasûlüllah Allah'tan (c.c.) aldığını, kulunun eline, risâletiyle ulaştırması'dır ki, müthiş bir oluşumdur. Eğer yed-i Rasûlüllah, yani Rasûlüllah'ın eli olmasaydı, yed-i abd, yani kulun eli boş kalırdı. Veya her hangi bir şey verilse bile o şeyi anlayamazdı. İşte bu hadisede de Hz. Peygamber (s.a.v.)

şefeat mertebesindedir ve onun elinden Yedullah'a yol vardır, başka ellerden değil. Tutabilirsek o eli bulup tutmağa çalışalım.

Hz. Peygamber (s.a.v.) Efendimizin bu yönleriyle de bizler için ne büyük bir lütuf olduğunu anlamağa çalışarak Onu gerçek manâ da değerlendirerek muhabbet etmeğe çalışalım ki, Onun elinden ve gönlünden bizler de feyiz ve bereketlere nâil olalım.

(femen nekese) *"Aman yarabb'î sen bu Âyet-i Kerîme'nin ihtarından bizleri koru."* Kim ki; biat'ın dan sonra (nekes) lik etti, bütün bunlardan (caydı) geri döndü, vaz geçti, veya gerçek değerini koruyamayarak benliğini arttırdı.

(fe innemâ yenküsü alâ nefsihî) "O ancak kendi zararına cayar." Cayma neticesinde oluşacak olan bu zararın tarifi imkânsızdır. En vahîmi ise Hakk'ın elinin gitmesi, yerine vehmin ve iblisin elinin gelmesi onu tutmasıdır ki, âhirette de büyük bir pişmanlık ve hüsrandır. Her insân farkında olsun olmasın bir el tutar yani bir hedefi vardır. Hedefi dünya ise iblisin ve cehennemin elini tutmuştur. Eğer hedefi ahirette cennet ise cennetin elini tutmuştur. Eğer hedefi Hakk ise o zaman yukarıda bahsedilen elleri tutmuştur.

(femen evfa) "Kim ki, ifa eder," yaptığı biat'a vefa gösterirse, hükmünü yerine getirirse.

(bima ahede aleyhullahe) "Üzerinde Allah ile yaptığı ahde vefa gösterirse" yerine getirirse, yani ne için biat etmişse onun icaplarını yerine getirirse.

(feseyü'tîhi ecran azîmâ) "Yakında ona azametli bir mükâfat verilir." Bu mükâfat-ı hak etmiş olanlardan, kim hangi mertebeden neyi hak etmişse o mertebeden onu alır. Eğer bir kimse cennet talebinde ise, cennet-i

alır, ona kavuşur. Ancak bir kimse Hakk taliplisiyse Onu alır Ona kavuşur. (Ecri azîm) "büyük mükâfat" her mertebe veya kişilere göre başkadır. Cennet isteyene cennet, (ecri azîm-)i "büyük mükâfat" verilir.Hakk taliplisine de, Hakkanî yaşantı (ecri azîm-)i "büyük mükâfat" olarak verilir ki; en büyük mükâfatta budur.

Şimdi şurada bir hususa da dikkat çekmek yerinde olacaktır. Bir kimse aradan belirli bir zaman geçtikten sonra tuttuğu elin yanlış bir el olduğunu anladığında o eli bırakmasında kendine bir mes'uliyyet yoktur ve sorumlu da olmaz.

﴿١١﴾ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الاَعْرَابِ شَغَلَتْنَآ
اَمْوَالُنَا وَاَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ بِاَلْسِنَتِهِمْ
مَالَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللّٰهِ
شَيْئًا اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ
كَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا﴾

(Seyekûlü lekelmuhallefune minel e'rabi şegalet nâ emvalünâ ve ehlünâ festağfirlenâ. Yekulüne bi elsinetihim ma leyse fi kulûbühüm. Kûl femen yemlikü leküm minellahi şey'en in erade biküm darran ev erade biküm nef'an. Bel kânellahu bimâ ta'melüne habiran.)

48/11. ***"Bedevîlerden geri bırakılmş olanlar, sana diyecek lerdir ki:Bizi mallarımız ve ailelerimiz oyaladı, artıkbizim için mağfiret dile. Onlar kalblerinde olmayan şeyi dilleriy le söylerler. De ki: Eğer sizin hakkınızda bir zarar dilerse veya sizin hakkınızda bir menfaat murâd ederse artık sizin Allah'tan bir şeye kim mâlik olabilir?.Doğrusu Allah Teâlâ işlediğiniz şeyden hakkiyle haberdardır."***

﴿١٢﴾ بَلْ ظَنَنْتُمْ اَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ
اِلَى اَهْلِيهِمْ اَبَدًا وَزُيِّنَ ذٰلِكَ فِى قُلُوبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ
ظَنَّ السَّوْءِ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا﴾

(Bel zanentüm en lenyenkaliberrasûlü vel mü'mi nüne ilâ ehlihim ebeden ve züyyine zâlike fî kulübi küm ve zanentüm zannessev'i ve küntüm kavmen büran.)

48/12***." Hayır.. siz sandınız ki: Peygamber ve müminler ailelerine aslâ dönmeyeceklerdir. Bu kalblerinizde süslenmiş idi ve kötü bir zan ile zanda bulunmuştunuz ve siz helâke mahkûm bir kavim oldunuz."***

﴿١٣﴾ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ فَاِنَّآ اَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا﴾

(Ve men lem yü'min billâhi ve Rasûlihi fe innâ e'tednâ lilkâfirine sairan)

48/13***. "Her kim ki, Allah'a ve Peygamberine imân etmemiş olursa artık -bilsin ki:- Muhakkak biz, kâfirler için bir çılgın âteş hazırlamışızdır."***

﴿١٤﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالاَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَآءُ
وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَآءُ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا﴾

(Ve lillâhi mülküssemâvati vel ardı, yağfiru limen yeşaü ve yüazzibü men yeşaü, ve kânellahu gafu ran rahîmen.)

48/14. "Ve Allah'ındır, o göklerin ve yerin mülkü. Dilediğini yarlıgar ve dilediğini de cezalandırır ve Allah çok yarlıgayıcı, çok merhamet edici olmuştur."

﴿١٥﴾ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ اِذَا انْطَلَقْتُمْ اِلٰى مَغَانِمَ
لِتَاْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ اَنْ يُبَدِّلُوا كَلَامَ
اللّٰهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذٰلِكُمْ قَالَ اللّٰهُ مِنْ قَبْلُ
فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا لايَفْقَهُونَ
اِلا قَلِيلا﴾

(Seyekulülmuhallefine izen talâktüm ilâ megani me lite'huzüha nettebi'küm, yürîdüne en yüaddilü kelâmellahi, kûl len tettebiunâ kezaliküm kalella hu min kablü, fe seyekulüne bel tahsüdüne nâ, bel kânü lâ yefkahune illâ kalilen.)

48/15. ***"O geri bırakılmış olanlar, siz ganimetler el de etmek için sefere çıkıp gideceğiniz zaman diye ceklerdir ki: Bizi bırakınız, arkanızdan gelelim. Onlar Allah'ın kelâm1n1 değiştirmek isterler. De ki: Siz bize aslâ tâbi olamazsınız, işte sizin için Allah Teâlâ önceden böyle buyurmuştur. Buna da diyeceklerdir ki: Hayır. Bizi kıskanıyorsunuz. Halbuki, pek azdan başka birşey anlayamaz olmuşlardır."***

﴿١٦﴾ قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الاَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ اِلٰى قَوْمٍ
اُولِى بَاْسٍ شَدِيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ اَوْ يُسْلِمُونَ فَاِنْ تُطِيعُوا
يُؤْتِكُمُ اللّٰهُ اَجْرًا حَسَنًا وَاِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ
مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلِيمًا﴾

(Kûl lil muhallefîne minel e'rabi setüd avne ilâ kavmin ülî be'sin şedîdin tükatilünehüm ev yüs limüne, fe in tütıu yü'tikümüllahu ecran hasenen, ve in tetevellev kema tetevelleytüm min kablü yü azzibküm azaben elîmen.)

48/16. ***"O Bedevîlerden geri bırakılmış olanlara de ki: Siz ileride şiddetli savaş ehli bir kavme dâvet olunacak sınızdır. Onlar ile savaşta bulunursunuz veya onlar İslâmiyet'i kabul ederler. Artık itaat ederseniz Allah Teâlâ size güzel bir mükâfat verir ve eğer evvelce çevirmiş olduğunuz gibi yine yüz çevirirseniz bir acıklı azab ile cezalandırır."***

﴿١٧﴾ لَيْسَ عَلَى الاَعْمٰى حَرَجٌ وَلا عَلَى الاَعْرَجِ حَرَجٌ
وَلا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ
جَنّاتٍ تَجْرِى مِنْ تَحْتِهَا الاَنْهَارُ وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ
عَذَابًا اَلِيمًا﴿﴾

(Leyse alel a'mâ haracun velâ alâl e'racı haracun ve lâ alâlmerîdı haracun, ve men yütıillâhe ve Rasûlehu yüdhılhü cennâtin tecrî min tahtihel enharu, ve men yetevelle yüazzibhü azaben elîmen.)

48/17. ***"Amâ'ya güçlük yoktur ve topal'a güçlük yoktur, hasta olana da güçlük yoktur. Ve her kim Allah'a ve Peygamberine itaat ederse onu altından ırmaklar akar cennetlere girdirir, ve her kim de yüz çevirirse onu da bir elîm azab ile azablan dırır."***

﴿١٨﴾ لَقَدْ رَضِىَ اللّٰهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ اذْ يُبَايِعُونَكَ
تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِى قُلُوبِهِمْ فَاَنْزَلَ السَّكِينَةَ
عَلَيْهِمْ وَاَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا﴿﴾

(Lekad radıyellahu anil mü'minîne iz yübayiuneke tahteşşecareti fe alime ma fî kulübühüm feenzelessekînete aleyhim ve esebehüm fethan kariben.)

48/18. ***"Yemin olsun ki, Allah, mü'minlerden râzı oldu, o vakit ki, ağacın altında seninle biatlaşma da bulunur oldular. Onların kalblerinde olanı bildi de üzerlerine o sekiyneti -o huzur ve sükûneti- indirdi ve onları bir yakın feth ile mükâfatlandır dı."***

Burada Elmalılı Hamdi Yazırın (Hakk dîni Kûr'ân dili) isimli tefsirinin cilt (6) sh. (4422) itibaren bu mevzu ile ilgili tarihi hadiseyi de nakledelim.

İşte yukarıda da zikri geçen bu biy'at, Hudeybiyede yapılan ve bu âyet mucebince Allah tealânın rızâsıyle mübeşşer olduğundan dolayı Biy'atürrıdvan namı verilmiş olan biy'attır.
Sh:»4422
Kıssayı müfessirîn şöyle hulâsa etmişlerdir:Resuli Ekrem sallâllahü aleyhi vesellem Hudeybiyeye indiğinde Huzâi lerden Hıraş ibni Ümeyyeyi Sa'leb namındaki devesine bindirip Mekkelilere gönderdi, muharebe niyyetinde olmayıp mücerred Kâ'beyi ziyaret ve Ömre için geldiğini bildiriyordu, bunu varıp onlara söyleyince deveyi vurdular, kendisini de öldürmek için hücum ettiler, fakat Ehabîş araya girip kurtardılar, o da gelip keyfiyyeti ResûlÜllaha haber verdi, bunun üzerine Resûl-i Ekrem sallallahü aleyhi vesellem Hazreti Ömeri göndermek için çağırdı, Hazreti Ömer radıyallahü anh ya Resûlallah dedi: onlar benim kendilerine olan gayz-u adavetimi bilirler.

Ben onlara emniyyet edemem, şayed bir ezaya ma'ruz kalırsam Mekke içinde beni müdafea edecek hısımlarım adiy oğullarından kimse yoktur. Binaenaleyh Osman ibni Affanı gönderseniz, orada onun akrıba ve teallûkatı çoktur, hem onu severler, iradenizi o tebliğ edebilir. Bunun üzerine Resûlüllah Hazreti Osmanı çağırdı, Kureyşe gönderdi «biz onlarla muharebeye gelmedik, yalnız Ziyaret ve Ömre için geldik, bunu

onlara haber ver ve kendilerini islâma da'vet eyle» dedi ve Mekkede iymana gelmiş bir takım erkeklere ve kadınlara varıp fethi tebşir etmesini ve Allah tealânın dînini yakında Mekkede ızhar eyliyeceğini haber vermesini dahi emreyledi, bu suretle Hazreti Osman Kureyşe gitti, kendisini Eban ibni Saîd İbnil'as karşıladı, hayvanından indi onu bindirdi ve kayırdı (himayesini teahhüd etti) böylelikle Kureyşe vardı, me'mur olduğu haberi tebliğ etti, dediler ki: «istersen sen Beyti tavaf et, lâkin hepinizin üzerimize gelip girmeniz olamaz, ona yol yok». Müşarun'ileyh radıyallahü anh «Resuli Ekrem sallâllahü aleyhi vesellem tavaf etmedikçe ben tavaf edemem» dedi. Bunun üzerine onu alıkoydular, göz habsine tuttular, beriden ise Resûlüllaha ve müslimanlara «Osman katlolunmuş» diye duyuruldu. Bunun üzerine aleyhissalâtü vesselâm «o kavm ile çarpışmadan gitmeyiz» dedi.
Sh:»4423
Ve aleyhissalâtü vesselâmın münâdîsi şöyle nida etti: haberiniz olsun ki Resulullaha Ruhulkudüs indi de ona biy'at emretti, hemen çıkın Allah tealâ namına Peygam bere biy'at edin. Derhal müslimanlar fırladılar ve Resûlüllaha biy'at eylediler. Bu biy'at bir ağacın altında olmuş idi ki bir semüre ağacı idi.

Denilmiştir ki Resûlüllah ağacın dibine oturmuştu, dallarından bir dal sırtının üzerine geliyordu, Abdullah ibni Mugaffel radıyallahüanh demiştir ki: ben baş ucunda dikiliyordum ve elimde ağaç tan bir dal vardı koruyordum dalı sırtından kaldırdım. Önünde ölmek ve kaçmamak üzere kendisine biy'at ettiler, Resûlüllah onlara «siz bu gün ehli Arzın en hayırlı sısınız» buyurdu. Müslim ve sairede rivayet olunduğu üzere Câbir İbni Abdillah radıyallahü anh «biz Resûlül laha bîati firar etmemek üzere yaptık, ölüme biy'at etmedik» demiştir. Buharîde Seleme ibnilekva' radiyal lahü anhten de şöyle rivayet eylemiştir: ben Resûlüllaha ağacın altında biy'at ettim demiş, ne üzerine biy'at etti

niz denildiğinde de kaçmamak üzere demiştir. Müslim, Ma'kıl ibni Yesarden de: biyat ederlerken Resûlüllahın yüzünden ağacın dallarını tuttuğunu rivayet eylemiştir. İlk biy'at eden Ebusinani Esedî olmuştur ki Ukâşe ibni Muhsının biraderi Vehb ibni Muhsındır. Beyhakînin Delâilinde Şa'bîden rivayetine göre, bu zat Hazreti Peygambere «elini uzat sana biy'at edeyim» dedi. Hazreti Peygamber «ne üzerine biy'at edeceksin» buyurdu: «nefsindeki ne ise onun üzerine» dedi. Müslimin rivayet eylediği Câbir hadîsinde: Hazreti Câbir: «biz aleyhissalâtü vesselâma biy'at ettiğimizde yed-i saadetlerini Ömer radıyallahü anh tutuyordu» demiştir. Fakat bu, biy'atin sonlarına doğru olduğu anlaşılıyor. Zira Sahihi Buharîde Nafı'den: Ömer radıyallahü anh
Sh:»4424
Hudeybiye günü oğlu Abdullahı Ensardan bir zatın ya nında bulunan feresini üzerinde kıtâl etmek üzere getir meğe göndermişti, Resûlüllah sallallahü aleyhi vesellem ağacın yanında biy'at alıyor, Ömer bilmiyordu, Abdullah biy'ati yaptı, sonra gitti feresi getirdi, Ömer radıyallahü anh kıtâl için zırh giyiyordu. Kendisine Resûlüllahın ağaç altında biy'atleştiğini haber verdi, hemen beraber gitti, Resûlüllaha biy'at etti» diye de merviydir. Demek ki ondan sonra Hazreti Ömer Resûlüllahın yorulmaması için yed-i saadetini tutmuştu. Bir de Resûli ekrem Sallal lahü aleyhi vesellem sağ eline obir eline vurup bu da Osmanın biy'ati demişti, müşrikler bu biy'ati işittiler ve korktular ve Hazreti Osman ile beraber müslimanlardan bir cemaati de salıverdiler, bu biy'ati rıdvanı yapan mü'minlerin adedi en sahih rivayet bin dört yüzdür. Bin beş yüz kadar ve daha ziyade rivayetleri vardır.

Denilmiştir ki birinde küçükler ve sabi'ler sayılmamış, diğerlerinde hepsi sayılmıştır, orada mevcud olanlardan hiç biy'at etmiyen kalmamış, yalnız Cedd ibni Kays namında bir münafık devesinin karnının altında gizlenmiş kalmış idi Nafı'den rivâyet olunduğu üzere altında biy'at vakı' olan o semüre ağacına bilahare

nâs gidip yanında namaz kılar olmuşlardı. Hazreti Ömer işitti, o ağacın kesilmesini emrediverdi, henüz Cahiliyye âdetini unutmıyanların fitneye tutulup Allahın gayrisine ıbâdet etmesinden sakınmıştı. Hazreti Peygamber sallâllahü aleyhi vesellemden hadîste vârid olmuştur ki: *«biy'ati rıdvanda bulunan kimse nâre girmez»* bu âyette de kasem ile «

"Yemin olsun ki, Allah, mü'minlerden râzı oldu

Beyyine Sûresi (98/8) Âyetinde de bu hale açık olarak işaret vardır.

رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ﴿﴾

98/8. ***"Allah, onlardan râzı olmuştur. Onlar da O'ndan râzı olmuşlardır."***

Allah'ın mü'min'lerden razı olması; "mü'min, mü' minin aynasıdır," Hadîs-i Şeriflerinde bildirilen hakikatin aynı zamanda ortaya çıkmasıdır diyebiliriz.

Allah'a (c.c.) ait (Esmâ'ül hüsnâ) dan bir isim olan (mü'min) isminin hakikatlerinin bir bedenden zuhur edip faaliyete geçmesi o ismin ef'âl âleminde hayat bulup yaşaması demek olur ki; o isim, o kişi sebebiyle kimlik bulmuştur. İşte o ismin hayat bulup zuhura çıkması Hakk'ı memnun ettiğinden o mahalden (râzı) olmuştur. Çünkü kendi hakikatleri o isimin zuhuru yö nüyle faaliyete geçmektedir.

Diğer tarftan da ismin çıktığı yerde kendinde o ismin zuhuru olduğundan, isim de zâtına bağlı olduğundan, böylece Hakk'ın kendinde o ismi yönünden zuhur ettiğini ve zuhurda olduğunu bildiğinden o mahal de Hakk'tan râzı olmuştur.

Böylece Hakk'ın olan mü'min ismi bir mahalden

zuhur edince, o mahalden de Hakk râzı olmuş olur. Diğer taraftan kul (merzî) yani kendinden "râzı olunmuş olur." Bir açıdan kulun kendinde Hakk'ın ismi zuhur ettiğinden (râzı) Hakk'ta kulunda kendi ismini zuhur ettirmesinden dolayı (merzî) yani "râzı olunmuş kul hükmü ortaya çıkmış olur. Yine böylece "râzîye ve merzîye" hakikatleri yaşanmış olur.

Bir bakıma Hakk kulundan râzı, "kul merzî" yani râzı olunmuş. Bir bakıma göre de kul Hakk'tan râzı "Hakk merzî" yani râzı olunmuş olur. Böylece bazen kul olan mü'min, mü'min isminin aynası, bazen de mü'min ismi kul olan mü'minin aynası olmaktadır.

(İz yübayiuneke) "sana biat ediyorlar iken"

O anda oluşan hadise çok mühimdir. Abdiyyet, Risâlet ve Ulûhiyyet mertebelerinin üçünün birleşme sidir. Bu sahneyi kişiler, kendi yaşantıları içerisinde değerlendirip tefekkür edebilirler.

(Tahteşşecareti) " ağacın altında"

Bilindiği gibi İnsânlık âleminin hayat seyrinde zâhir ve bâtın, Âdem (a.s.) dan başlayarak ağacın varlığı çok mühim yer tutmaktadır. Bilgilerimizi biraz yoklarsak, her mühim hadise de bir ağaç timsalinin oldu ğunu hatırlarız. Bir şair de şöyle demiştir.

Bu âlem bir şecerdir, gayrılar yaprak.
Nebî'ler meyvedir sen zübde'sin ya Rasûlüllah.

Diyerek büyük bir gerçeği ortaya koymuştur.

Âdem (a.s.) ma şu ağaca yaklaşmayın,denmiştir.

İbrâhim (a.s.) ağaç odunlarından yanan ateşe atılmıştır.

Musâ (a.s.) ma bir ağaçtan, ateş şekliyle zât-î hitap gelmiştir.

Hz. Meryem'e kuru hurma ağacı kütüğünün yanına git, denmiştir, ve o kuru hurma kütüğü taze hurma vermiştir.

İncire ve zeytine yemin edilmiştir ki, aynı zamanda yemin o ağaçlaradır.

Kökü gökte dalları yere doğru olan olan (tübâ) ağacı vardır.

Mi'râc'ta Efendimize "sidr" ağacı gösterilmiştir.

"Şeceraten mübareketen" mübarek ağaç denmiştir.

"Şeceraten mel'uneten" mel'un ağaç denmiştir.

İnsânlığın ilâhi seyrinde, bunlar hep husûsî birer mertebeyi ifade etmişler. Zâhiren de ağaçla insân hep iç içe olmuşlardır.

Kitaplar, altında biat edilen o ağacın (semure) ağacı "dikenli bir ağaç-sakız ağacı" olduğunu yazarlar.

Tefsir de belirtildiği gibi, Rasûlüllah onlara; (siz bu gün ehli arzın en hayırlısısınız) diye buyurmuştur ki; çok manidardır. Yukarıda da belirtildiği gibi bu hadise de üç el birleşmiştir, ender olan bir hadisedir ve gerçekten, gerçek haliyle yapıldığında çok hayırlı bir iş yapılmış olur.

(fe alime ma fî kulübühüm) "*Onların kalblerinde olanı bildi"*

Biat edenlerin hangi maksatla biat ettiklerini bildi

çünkü eli onların ellerinin üstünde olan Allah orada aynı zamanda onların gönüllerinin de üstündeydi.

(feenzelessekînete aleyhim) ***"üzerlerine o sekiyneti -o huzur ve sükûneti- de indirdi"***

Dördüncü Âyet-i Kerîme de "sekîne"nin, mü'minlerin kalplarine indirildiği ifade ediliyor iken, bura da on sekiz inci Âyette ise üzerlerine indirildiği bildiriliyor. Bu yüzden sekîne içten ve dıştan mü'min leri Kaplamış olduğu görülüyor.

Kûr'ân-ı Kerîm de bunlardan başka daha üç yer de sekîne den bahsetmektedir.

﴿٢٦﴾ ثُمَّ اَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِينَتَهُ عَلٰى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ

(Sümme enzelellahu sekinetehü alâ Rasûlihi ve alelmü'minîne)

9/26. ***"Sonra Allah Teâlâ Resûlü üzerine ve mü'minler üzerine rahmetini-sekîne indirdi."***

﴿ فَاَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ ﴾

(Feenzelellahu sekînetehü aleyhi)

9/40 ***"Allah Teâlâ onun üzerine sekinetini indirdi."***

﴿ فِيهِ سَكِينَةٌ مِنْ رَبِّكُم ﴾

(Fihi sekinetün min Rabb-i küm.)

2/48 ***"Onda Rabb-iniz tarafından bir sekînet vardır."***

2/248. ***"Ve onlara peygamberleri dedi ki: Şübhesiz Tallûtun hükümdarlığına açık alâmet, size tabutun gelmesidir ki, onda Rabbiniz tarafından bir sekinet vardır ve Musa ile Harun hanedanının bıraktık larından bir kalıntı vardır. Onu melekler yükle neceklerdir. Eğer siz mü'minler iseniz şüphe yok ki, onda sizin için kesin bir delil vardır."***

Dileyenler bu Âyet-i kerîme'leri tefsirlerden daha geniş biçimde araştırabilirler.

Şimdi bu beş Âyet-i Kerîme'yi özetle incelemeye çalışalım.

Görüldüğü gibi (2/248) de ki; "sekîne" görsel olarak bir sandığın içine indirilmiştir, onlar da Benî İsrâil-in manevî bakiyeleridir, bunları sandık içinde gören o günkü Benî İsrâil mensuplarının gönüllerine huzur ve güven gelmiştir.

Ancak bu sekîne kendilerinin dışında madde kaynaklı ve Rabb'larından, Rububiyyet mertebesindendir ve kendilerine dışarıdan dolaylı olarak gelmiştir. Doğrudan üzerlerine gelmemiştir. Bu sekîne sandık (tabut) la geldiği gibi gene sandıkla (tabut) gitmiştir ve oran (5/1) beşte birdir. Yani beş sekîne Âyetinden biri Ben-î İsrâil-Museviliğe dördü ise, İslâm'a ve Allahtan Ulûhiyyet mertebesinden indirilmiştir ki, arada çok büyük fark vardır. Yine görüldüğü gibi.

(Tevbe 9/40) "Allah Rasûlünün ve mü'min lerin üzerine sekîne'yi indirdi."

(Tevbe 9/40) "Allah Peygamberin (veya sıddı kiyyet mertebesinin üzerine sekîne'yi indirdi."

(Fetih 48/4) "Mü'minlerin kalplerine indirildi."

(Fetih 48/18) "Mü'minlerin üzerlerine indirildi." Diye ifade edilmektedir. Bunlardanda anlaşılacağı üzere (sekîne) hali, Hz. Peygamberde ve mü'minlerde kalıcı olmaktadır. Çünkü onlar, başta efendimiz (s.a.v.) olmak üzere mü'minler sekîne'nin meskün mahalli, yani iniş (nüzül) mahalli olmuşlardır.

Ben-î İsrâil'e sekîne dışarıdan, sandıktan gelmiştir. O nu gördüklerinde huzur ve sükûn bulurlar görmediklerinde gene huzursuz olurlardı.

Hz. Peygambere ve mü'minlere inen sekîne ise üzerlerine, vede kalplerine indiğinden kendileri sahip olmuşlar bu yüzden hariçten bir sekîneye ihtiyaç duymamışlardır. Baştaki (4) üncü Âyette sekîne'nin kelâm-î tarifi yapılmıştı, burada küçük bir tarif daha yapmağa çalışalım, şöyle ki;

Hz. Peygamberin sekîne'si, Allah ismi câmî'si ve Kûr'ân'dır.

Mü'minlerin sekîne'si gönüllerine indirilen Kur'ân-î ilimler, varlıklarına giydirilen sekîne'ler ise amel-i, salihleridir. Bunlarla huzur bulurlar. Her kesin sekînesi gücü, gayreti nispetinde talep ettiği kadardır.

Salik'in sekînesi ise her mertebede o mertebenin hâli üzere yaşayarak, sekîneden sekîneye geçerek sonunda Hakk'ta fâni olup, mutlak "sekine'ye-sükûna ulaşmaktır. Daha sonraları Hakk'la bâkî olup bu halin sekîne'si ni yaşamaktır.

Sekîne kelimesinin sayısal değeri toplam olarak (140) tır, görüldüğü gibi sıfırı kaldırırsak geriye (14) kalır ki, Nûr'u Muhammed-î dir, ve her mertebe de tecellisi ve hakimiyyet-i vardır. Yâni her mertebenin bir sekinesi vardır, Muhammed-î olan kimselere o sekine o

mertebenin Nûr'u Muhammed-î sinden kalplerine ve üzerlerine indirilir, böylece huzurlu olarak yola devam edilir. Cenâb-ı Hakk her birerlerimize bu hakikatlerle ve "sekîne" haliyle yaşama inkânını verir İnşeallah.

(ve esebehüm fethan kariben.)

"ve onları bir yakın feth ile mükâfatlandır dı."

Tefsirlerde bu yakın fethin, Mekke'den döndükten sonra, (Hayber)in ve harbsiz olarak (Hecr) arazisinin fethi olduğu yazılıdır.

Bireysel varlığımızdaki hakikati ise, vücûd mülkümüzden acele olarak "Museviyyet" mertebesi itibariyle, olan (beşeri tenzih) anlayışının kaldırılmasıdır, diyebiliriz. Yâni (Hayber) **(hay)** ve **(ber)** kelimesinin ifade ettiği manâları, Museviyyet anlayaşından kurtarıp, islâm-î anlayış üzere faaliyete geçirerek yeniden hayat bulmasını sağlamaktır. **(Hay)** İslâm-î hayata, **(ber)** de İslâm-î berr'e-iyiliğe dnüştürmektir, diyebiliriz. Çünkü zâten idrakte evvelâ bu dönüşüme ihtiyaç vardır.

Baş taraflarda da belirtildiği gibi. Hayber kalesinin fethi Museviyyet mertebesinin fethi'dir.

Kûdüs'ü Şerîf'in fethi, İseviyyet mertebesinin fethidir.

Mekke'nin ve Kâ'be'nin fethi ise Muhammediyyet mertebsinin gönüldeki fethi'dir, diyebiliriz.

﴿١٩﴾ وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا﴾

(Ve meganime kesiraten ye'huzünehe ve kânella hu Azîzen Hakîmen)

48/19***." Ve alacakları birçok ganîmetler ile -de mükâfatlandırmıştır.- Ve Allah Teâlâ mutlaka bir gâlib, bir hâkim bulunmaktadır."***

Tefsirlerin yazdığına göre, bu ganimetler Hayber ganimetleridir ki; "sûvari'ye iki pay, piyade'ye bir pay" taksim edildi.

Yâni, nefis cihad-ı yolunda "sûvari,lik ilmi ilâhi ile savaşmak" demektir. Yaya ise, idraksiz sadece o fiili işlemektir ki, karşılığ derecesine göre sevap'tır, sevap kazanmaktır, o ise bir paydır.

Sûvari'lik ise, "nefis" atının üstüne binip, ona hakîm olarak savaşması ise, hem sevap. Hemde, irfâniyyet ile kendini ve Hakk'ı kazanmaktır ki; iki pay dır. Diyebiliriz.

﴿٢٠﴾ وَعَدَكُمُ اللّٰهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ
لَكُمْ هٰذِهِ وَكَفَّ اَيْدِىَ النَّاسِ عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ اٰيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ
وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا﴾

(Veadükümüllahü meganime kesiraten te'huzüne he feaccele leküm hezihi ve keffe eydiyennasi anküm veli teküne âyeten lilmü'minîne ve yehdiyeküm sıraten müstakîmen.)

48/20***." Allah Teâlâ size birçok ganîmetler vâ'd etmiştir ki, siz onları alacaksınızdır. Bunu da size acele olarak verdi ve sizden insânların ellerini çekti ki, müminler için bir işaret olsun ve sizi bir dosdoğru caddeye çıkarsın."***

" Allah Teâlâ size birçok ganîmetler vâ'd etmiştir ki, siz onları alacaksınızdır. Bunu da size acele olarak verdi."

Bunlar da kıyamete kadar müslümanların fütühat-ı ve alacakları ganimetlerdir. Şimdilik bunu size peşin verdi. Va'ad olunan bir çok ganimetlerden önce Hayber ganimetlerini acele olarak verdi. Ve sizlerden insânların ellerini çekti. Hayberli'lerin müttefikleri olan, Esed ve Gatahan kabileleri onlar yardım etmek istediler de, korkup kaçtılar.

Diğer yönü ile. Mertebe-i Muhammediyyet yer yüzünde zuhura çıktıktan sonra, diğer mertebelerin bütün bilgileri Mertebe-i Muhammediyyeye ganimet olarak kaldı. Mertebe-i Muhammed-î de, bu ganimetlerin faydalı ve geçerli olabilecek ve tatbik edilebilecek olanlarını kendi bünyesi içerisine alıp gerçek sahibi olan Haki,kat-i Muhammediyye ye iltihak eyledi. İşte bu yüzden kendinden evvelki bütün mertebeler nesih-kaldırıldı. O günden sonra tek Sırat-ı müstakîm ve sıratullah hakikat-i Muhammed-î sistemi içerisinde olan geçerli oldu. Diğer Sırat- yollar kendi devirlerinde geçerli olduğu halde Hakikat-i Muhammed-î geldikten sonra nesih-kaldırıldı. Aslına dönüştürüldü.

"ve sizden insânların ellerini çekti ki,"

Hudeybiye sulhü ile Kureyş'in de eli çekildi. Hendek vak'a sında olduğu gibi müslümanlara saldırmak isteyen düşmanların güçleri kırılıp bundan böyle İslâm devleti emniyyet sahasına girdi.

Bâtın'en bu sûlhler nefs-i emmâre ile levvâme'nin beden mülkünde tesirsiz olmasını sağlayan anlaşmalardır. Bu anlaşmalardan sonra onların güçleri iyice kırılır. Daha sonra da itaate mecbur kalırlar. İşte bu ferdin gerçek manâ da Sırat-ı mürtakıym'de yürümesidir.

"müminler için bir işaret olsun."

Hemde mü'min'lere bir Âyet-işaret, gelecekte va'ad olunan fütühat ve ganimetlerin tahakkukuna bir emare ve alâmet olsun.

Seyr'ü sülûk yolunda, Âdemiyyet'ten başlayarak gelecek mertebelerin de fethinin ve o mertebelerin de nefsinin elinden alınıp kendine ganimet olarak geçmesinin alâmeti olsun.

"ve sizi bir dosdoğru yola- caddeye çıkarsın."

Sırat-ı müstakîm'e hidayet eylesin. Sırat-ı müstakîm, doğru yoldur. Doğru yol ise, Hakikat-i Âdemiyyet'ten başlayıp Hakikat-i İseviyyet-e kadar olan yoldur. O nun ilerisi ise sıratullahtır ki, Mi'râc ile neticelenir. Devamı ise Hakk'tan halka hicret, yâni nüzül dür. Hakk'an halka dönüş, risâlet'tir. Bu seyr ancak mertebe-i muhammediyyet çalışmaları içinde oluşur. İşte gerçek hidayet-Hâdî isminin kulun üstündeki kemâl zuhuru budur.

﴿٢١﴾ وَأُخْرٰى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ اَحَاطَ اللّٰهُ بِهَا وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا﴾

(Ve uhrâ lem takdirû aleyhe kad ehatellahu bihe ve kânellahu alâ külli şey'in kadîran.)

48/21. ***"Ve bir başkası -da vâ'd buyurulmuştur ki- onların üzerine sizin gücünüz henüz yetmemiştir. Allah Teâlâ onları muhakkak ki, kuşatmıştır ve Allah Teâlâ her şey üzerine hakkiyle kaadir bulunmuştur."***

Daha henüz bütün nefs mertebeleri fetih edilmediğinden kişinin bireysel gücü yetememektedir. Zikir ve yaptığı mücahede ve çalışmalarla gücünü

arttırma yolundadır. Allah (c.c.) lühû ise onları içten ve dıştan kuşatmıştır. Ancak bu kuşatmanın hakikatini kişi daha henüz hakkıyla bilemediği için farkında olamamaktadır. Bunun farkında olmak ise kişinin kendinin Hakk tarafından fetih edilmesidir. Zâten Hakk her şeyi daha baştan o mahalde zuhurda olduğundan bulunduğu her zuhur mahallini fetih etmiş olmaktadır.

İşte kişi kendi hakikatini idrâk ettiği zaman, kendinde bulunanın Hakk'tan başka bir varlık olmadığını anladığında o zaman da kul kendinde ki Hakk'ı fetih etmiş olur. Böylece Hakk kul ismiyle o mahalde kulunu kulluk mertebesi itibariyle içten ve dıştan da kuşatmış fetih etmiş olur.

Böylece bir itibarla, Hakk' kulunu bulunduğu mertebesi yönüyle kuşatmış-fetih etmiş olur.

Diğer itibara göre ise, kul kendinde bulunanın Hakk'tan başka bir varlık olmadığını müşahede ederek anladığında yine o mertebesi itibariyle beden mülkünde Hakk'ı kuşatmış ve bu sırrı idrâk ettiğinden dolayı kul da Hakk'ı fetih etmiş olmaktadır. Bu tevhid hakikatlerinden bir hakikattir ki anlaşılması oldukça zordur.

Böylece Cenâb-ı Hakk her yerde her zaman ve her şeye **kâdir** ismiyle muktedir dir. Dilediği yerde dilediği şekilde zuhur eder.

﴿٢٢﴾ وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوُا الأَدْبَارَ ثُمَّ لايَجِدُونَ وَلِيًّا وَلا نَصِيرًا﴾

(Ve lev kâtelekümüllezîne keferû levellül edbare sümme lâ yecidüne veliyyen ve lâ nasîran.)

*48/22.**" Ve eğer o kâfir olanlar, sizinle savaşta***

bulunacak olsalar idi elbette arkalarına döneceklerdi, sonra ne bir dost ve ne de bir yardımcı bulamazlardı."

﴿٢٣﴾ سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِى قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا﴾

(Sünnetellahilletî kad halet min kablü ve len tecide lisünnetillâhi tebdîlen.)

48/23. ***"Allah Teâlâ'nın öteden beri süregelen âdeti -budur- ve Allah'ın âdeti için aslâ bir değişiklik bulamazsn."***

Peygamberimize uymanın en büyük delili onun "sünnetleri" ne uymaktır. Allah-a uymanın en büyük delili de yine Allah'ın (c.c.) "sünnetleri" ne uymaktır. Bir bakıma Allah'ın (c.c.) sünnetleri (fıkhi) manâ da Peygamber efendimize bildirilen farzlardır. Farzları tatbik eden Allah'ın (c.c.) sünnetine de uymuş olur.

Geçmiş Peygamberlerin hepsine bu farzlar bulundukları mertebeleri itibariyle verilmiştir tatbik edenler Allah'ın (c.c.) sünnetine uymuş olanlardır.

İşte Peygamberler evvelâ Allah'ın farzlarına yâni yoluna yâni sünnetlerine uymayı tabilerine bildirmişlerdir, daha sonra da kendilerinden bazı sistemlerine uymalarını istemişlerdir. Farzlar Allah'ın sünnetleri, sünnetler de Peygamberlerin sünnetleridir. Peygamberlere uyanlar aynı zamanda hem Allah'ın (c.c.) sünnetine hem de Peygamberlerinin sünnetlerine uymuş olanlardır.

Yukarıda da bahsedildiği gibi, (4/48) **"Her kim**

Peygambere itaat ederse muhakkak Allah-u Teâlâya itaat etmiş olur.” Diye ifade edilmişti.

Peygamberlere itaat aynı zamanda bu Âyet-i Kerîme’nin hükmüyle Allah’ın (c.c.) sünnetine de uymak demektir ki; bütün peygamberler hakkında geçerlidir bu yönden Allah’ın (c.c.) yolunda-sünnetinde değişiklik olmaz.

Ayrıca! Allah-ü Teâlâ’nın yolu yâni sünnet-i bütün bu âlem üzerinde geçerli olan yasalarıdır. Diğer yönden bütün esmâ-i İlâhiyyenin her birinin görevini yapabilmesi için onlara tanıdığı imkânlardır ki; bu imkânlar da mahâl, güç ve ilimdir. Kendilerine bu imkânlar verilmezse hiç bir esmâ-i İlâhiyye faaliyyet gösteremez.

Âlemde bir esmâ-i İlâhiyye faaliyyet dışı kalırsa diğerleride faaliyyetlerini sürdüremez. Bu yüzden bütün esmâ-i ilâhiyyenin ihtiyaçalarının verilmesi adalet üzere olmaktır. Böylece bütün zıt isimler haklarını almış olurlar ve böylece isimlerinin gereği olan faaliyyetlerini sürdürürler. Bu da Allah’ın âlemleri üzerine olan hükümranlığı, yolu ve sünnetidir. İşte bu yüzden âlemlerin ve varlıkların hayatlarının devam etmesi için Allah’ın sünnetinde yâni yolunda yâni hükmünde değişiklik olmaz.

﴿٢٤﴾ وَهُوَ الَّذِى كَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ
بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ اَنْ اَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللّٰهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا﴾

(Ve hüvellezi keffe eydiyehüm anküm ve eydiyeküm anhüm, bi batni Mekkete min ba’di en ezferaküm aleyhim ve kânellahu bimâ te’melüne basıren.)

93

48/24. ***"Ve O: o -Yüce Yaratıcı- dir ki: Onların ellerini sizden ve sizin ellerinizi de onlardan Mekke vâdisinde çektirdi, sizi onların üzerlerine muzaffer kıldıktan sonra ve Allah, sizin bütün işlediklerinizi görücüdür."***

Mekke vâdîsi, o mertebede daha henüz hayal ve vehimden kurtarılamamış olmakla birlikte tevhid anlayışı Hudeybiye vâdîsine kadar sokulmuştur. Son aşama da gönül vâdîsinin-Mekke-fethi olacaktır. İşte bu yüzden hayal ve vehmin elini Hakikat ehlinden çektirdi, hakikat ehlinin elini de geçici bir süre hayal ve vehmin üzerinden çektirdi ki bir zaman sonra mutlak olarak orasını-Mekke- fetih edilecektir.

﴿٢٥﴾ هُمُ الّذينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجد الْحَرَام
وَالْهَدْىَ مَعْكُوفًا اَنْ يَبْلُغَ مَحلّهُ وَلَوْلا رجَالٌ مُؤمنُونَ
وَنسَآءٌ مُؤمنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ اَنْ تَطَؤُهُمْ فَتُصيبَكُمْ
منْهُمْ مَعَرَّةٌ بغَيْر علْمٍ ليُدْخلَ اللّهُ فى رَحْمَته مَنْ
يَشَآءُ لَوْ تَزَيّلُوا لَعَذّبْنَا الّذينَ كَفَرُوا منْهُمْ عَذَابًا
اَليمًا﴿

(Hümüllezine keferu ve saddüküm anilmescidil harâmi vel hedyi ma'küfen en yeblüga mehilletün ve levlâ ricâlen mü'minîne ve nisâen mü'minâtin lem te'lemuhüm en tetevvahüm fetüsıbeküm minhüm mearratün bigayri ilmin liyüdhılellahu fihi rahmetihi men yeşau lev tezeyyelü leazzebnellezîne keferu minhüm azaben elîmen.)

48/25. ***"Onlar, o kimselerdir ki: Kâfir oldular ve sizi Mescid-i Haram'dan men eylediler. Kurbanları da mahalline varmaktan alıkoydular.Eğer bilmediği niz***

mümin erkekler ile imân sahibi kadınlar bulunmasa idi, onları bilmeksizin çiğneyip de o yüzden size bilmeksizin bir meşakkat, bir keder, bir üzüntü -isabet etmeyecek olsa idi- elbette ellerini onlardan çektirmezdi, fakat çektirdi, tâki, Allah dilediğini rahmeti içine girdirsin. Eğer onlar seçilmiş olsalar idi, elbette onlardan kâfir olanları elîm bir âzab ile azaplandırırdık."

﴿٢٦﴾ اذْ جَعَلَ الّذينَ كَفَرُوا فى قُلُوبهِمُ الْحَميّةَ
حَميّةَ الْجَاهليّة فَاَنْزَلَ اللّهُ سَكينَتَهُ عَلَى رَسُوله
وَعَلَى الْمُؤمنينَ وَاَلْزَمَهُمْ كَلمَةَ التّقْوٰى وَكَانُوٓا
اَحَقّ بِهَا وَاَهْلَهَا وَكَانَ اللّهُ بِكُلّ شَىْءٍ عَليمًا﴿﴾

(İz cealellezîne keferû fî kulûbühimülhamiyyete, hamiyyetel cahiliyyete fe enzelellahu sekinetehu alâ Rasûlihî ve alelmü'minîne ve elzemehüm kelimetettakvâ ve kânû ıhakkun bihe ve ehlehe ve kânellahu bikülli şey'in alîmen.)

48/26.***" O vakit ki, o kâfirler, kalblerinde taassubu, cahiliye taassubunu yerleştirmişler idi. Allah Teâlâ'da Peygamberinin üzerine ve mü'minlerin üzerlerine sekiyneti indirdi ve onlara takvâ sözünü tutmalarını sağladı. Onlar da buna hakkiyle lâyık ve bunun ehl-i bulunuyorlardı. Allah da her şeyi hakkiyle bilicidir."***

Burada ki, (sekîne) den daha evvelce bahsedil miş idi.

﴿٢٧﴾ لَقَدْ صَدَقَ اللّهُ رَسُولَهُ الرُّءْيَا بالْحَقّ لَتَدْخُلُنّ
الْمَسْجدَ الْحَرَامَ اِنْ شَآءَ اللّهُ اٰمنينَ مُحَلّقينَ رُؤُسَكُمْ

وَمُقَصِّرِينَ لا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ
مِنْ دُونِ ذٰلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا﴿﴾

(Lekad sadekallahu Rasûlehürrû'ya bil hakk'ı le tedhulünnelmescidel harâme inşeallahu âminîne muhallekıne ruûseküm ve mukassırîne lâ tehafune fe alime mâ lem te'lemû fe ceale min dünî zâlike fethan karîben.)

48/27***." Şânına yemin olsun ki, Allah Teâlâ Peygam berine rü'yâsını hakkiyle doğru kılmıştır. Muhak kak ki, Kâbe-i Muazzama'ya inşaallah emînler, başlarınızı traş etmiş ve -saçlarınızı- kısaltmış olduğunuz hâlde korkunuz olmaksızın gireceksiniz dir. Fakat sizin bilmediklerinizi bildi de ondan önce bir yakın fetih -nasib- kıldı."***

"Şânına yemin olsun ki, Allah Teâlâ Peygam berine rü'yâsını hakkiyle doğru kılmıştır."

Bu Âyet-i kerîme'nin hakikatini daha derinden çok iyi anlayabilmek için, Muhyiddîn-i ibn-i Arabî'nin, A.A.Konuk, Füsûs'ül Hikem, şerhinin ikinci cild, Yûsuf fass-ı ndan araştırılmasında yarar olacağı kanısındayım.

Biz yine özetle yolumuza devam edelim.

Bilindiği gibi Âlemler, İlâh-î Zât-ın varlığında hayalât ve rû'ya-dan ibarettir. Efendimiz (s.a.v.) de (insânlar uykudadır öldükleri zaman uyanacaklardır,) diye buyurmuşlardır, ve böylece bu dünya âlemi yaşantısını bir rû'ya ve bütün âlemlerinde gerçekte ilâhi birer hayal-î sûretlerden başka bir şey olmadıklarını açık olarak beyan etmişlerdir.

(Altı Peygamber 1 Âdem a.s.) kitabımızda da belirttiğimiz gibi, Âdem-i manâ'nın, hayal cennetinden gerçek manâ da, beden arzı-toprağına indirilmesi kişinin bu rû'ya-dan uyanması demektir. Ancak böyle bir baş langıç-doğuştan sonra'dır ki, insân gerçek manâ'da uyanmağa başlar ve bu âlemin hakikatte Hakk'ın varlı-ğından başka bir varlık olmadığını anlarki, (28/88) **"Külli şey'in helikûn"** dur. "Her şey helâk olur" **"illâ vechehu"** "O nun vechi bâki kalır." İşte bu hakikati anlayan kimseler, hayal ve rû'ya-dan uyanmışlar bu âlemde gerçek bir irfaniyyetle yaşamağa başlamışlardır.

Bunların dışındakilerin hepsi ne yazık ki; kendi yaşadıkları fizîki hayal âlemlerinde, yerler, içerler, gezer ler, çalışırlar, evlenir çoluk çocuk sahibi olurlar, bunların hepsi uzunca gibi görünen aslında çok kısa olan ömür ismi verilen bir rû'ya âlemi içinde yaşarlar ve oradan ölüm ismi verilen oluşumla berzah âlemi, hayaline geçerler.

Çok kere duyulmuştur, bu kadar sene nasıl geçti? ve yahut, hiç geçmemiş, yaşanmamış gibi sanki! denir. İşte bu sözler dahi, bu yaşamın bir rû'ya-dan ibaret olduğunu ifade etmeye yeter de artar bile.

Bu dünya âlemini kişinin bireysel nefsiyle olup Hakk'tan ayrı olarak gafletle geçirmesi uykuda kalması. Gerçek manâ da Hakk ile yaşaması ise uykudan uyanması demektir.

İşte bu hakikat-i âlemde Peygamberler arasında ilk def'a Hz. Muhamed (s.a.v.) Efendimiz anlayıp ifşa etmiş ve Cenâb-ı Hakk'ta O na hitaben.

Allah Teâlâ Peygamberine rü'yâsını hakkiyle doğru kılmıştır." Buyurulmuştur.

Burada ki, rû'ya bilindiği gibi, Mekke'nin fethi hususunda'dır ki; Fethin kemalidir.

"Fethi karib" (yakın feth) bir bakıma kişinin kendi nefsini, gerçek kişiliğini bilip fethetmesi, yani vehim ve hayalden beden mülkünü kurtarması ve bu gayede çalışması neticesinde oluşan başarısı ilk fetih olduğundan bu "yakın" fetih'tir. Aslında bu fetih oluşturulmayınca diğer fetihlere de yol yoktur.

"Fethi mübin" (açık feth) ise zâten açık olan bütün âlemlerde ki, Allah'ın zâtî tecellilerini görüp, farkedip, ona göre idrak ederek irfaniyyetinin artması, genişlemesidir. Bu da kişinin Hakk ile doğrulanmasıdır.

110/1. ***"Allah'ın nusreti ve fethi geldiği zaman."***

Burada ise dikkat çeken husus **(feth)** in Allah-ın yardımıyla mümkün olabileceği gerçeğidir ki, eğitiminin mutlaka ehlinden alınması gerekir. Sâlik yakın feth'e ulaştığı vakitten sonra da bu fetihlerin devamı zât-î feth'ler için mutlaka Allah'ın (c.c.) lühü yardımı gerekmektedir. Ondan sonra.

110/2. ***"Ve Allah'ın dinine insanların nasıl fevc fevc girdiğini görürsün."***

Allah'ın dîni demek, gerçek manâ da hakikat-i Muham mediyyeyi idrak etmektir, bu ise Cenâb-ı Hakk'ın bütün âlamlerinde ki zuhurunu müşahede etmektir. Bu anlayış ise "insanların" yani, diğer ismi (İnsan-ı kâmil) olan bu âlemlerin hakikatinin anlaşılmasıyla her mertebesi itibariyle idrak edilmesi "insanların bölük, bölük kişinin kendi din halkasına girmesi, yani tevhid bilgisinin artmasına sesbeb olmasıdır ki, görürsün" demek olur. Çünkü bizlerden ilk şart olarak (eşhedü) "müşahede-görüş" istenmiştir.

110/3. ***"Artık Rab'binin hamdıyla, hamdederek tesbihte bulun."***

Bütün bu hakikatleri idrak ettikten sonra zaten kişinin nefs-î ve beşer-î kimliği kalmadığından yaptığı tesbihat-ı "Rabbı'nın hamd-ı" ile olacağından onun hakikati de (Elhamdülillâhi) olduğundan o tesbih ve hamdı ancak, kul ismi altın da rabb'ın yaptığı açık olarak ifade edilmiş olmaktadır. İşte bütün bu hakikatleri kendine yani "beşeri ve nefsi kimliğine" bağlayıpta benliğe düşersen,

" ondan mağfiret dile, şüphe yok ki: O tevbeleri çok kabul edici olmuştur."

Bütün bu hususlar idraklerinize sunulur. Yukarıda da fetihler'den basedilmişti bu kadarla bırakıp biz yine yolumuza devam edelim.

Kişilerin gece içinde uykuya yattıklarında gördükleri rû'ya-lar, rû'ya içinde rû'ya dır. Fiziken uyandıklarını zannedenler, aslında hiç bir zaman uyanmamışlar, Hakk ve irfaniyyetten uzak, uzun bir ilmi gaflet uykusunda bulunmaktadırlar.

Kişilerin gezmeleri, hareket etmeleri, gerçek manâ da yaşam değil, aynı uyur gezer kimseler gibidir ki, uykuda gezdiğinin farkında değildir. Gerçek bir irfan ehlinden uykudan uyanma eğitimi alınmassa kişi bu uyku dünyasından ahiret âlemine yine uykulu ve rû'ya âleminden geçer gider haberi bile olmaz. Orada da hayatı oranın şartlarına göre olan, yine rû'ya âleminde yaşamını sürdürür.

Bunun çaresi bu gün bu âlemde uykudan uyanmaktır.

﴿٧٢﴾ وَمَنْ كَانَ فِى هٰذِهٖٓ اَعْمٰى فَهُوَ فِى الْاٰخِرَةِ اَعْمٰى وَاَضَلُّ سَبِيلًا﴾

(Men kâne fî hezihi a'mâ fehüve fil âhirati a'mâ ve edalle sebîlen)

17/72. ***" Ve her kim burada -hakikatlari görmeyip kalben- kör oldu ise işte o, ahirette de kördür; üstelik iyice yolunu şaşırmıştır."***

(a'ma) dan kasıt görmezlik, görmezlikten kasıt, **"vücûd-u Hakk-ı"** görmeyip, O nun yerine, nefsini, taşı, toprağı ve tabiatı görüp, onları gerçek zannederek kişinin Hakk'tan perdelenmesidir.

Bu ve benzerî Âyet-i Kerîme'ler, bu hususu açık olarak ifade etmektedirler. Bura da ifade edilen körlük zâhiri baş gözü körlüğü değil, bâtınen hakikatin görülmesi lâzım geldiği halde görülememesidir. Bu hakikat ise, eşyada sâri ve câri olan Hakk'ın zuhurunu hiç bir kıyas ve şarta bağlı olmaksızın müşahede etmektir.

Eşyayı ve âlem-i, sadece şey'iyyet ve madde olarak görmek zâhirini görmektir ki, bâtın-î manâ da körlüktür. İşte işin aslı bâtın-î gözümüzü açmaktır. Bu ise irfaniyyet eğitimi ile elde edilebilecek bir husustur. Gerçek manâ da gözü açık olanların söyledikleri söz. Hz. Alî kerremallahu veche efendizin söylediği sözüdür ki, **(Görmediğim Allah-a ibadet etmem)** hükmündedir. Bu söze bazı **"tenzih"î** bakışla bakıp anlamak isteyenler belki anlamakta zorlanacaklardır ama gerçek olan bu sözdür.

Ehlullah'tan birine (Allah-ı (c.c.) lühü görmek mümkünmü?) diye sormuşlar, o da cevaben (görmemek mümkünmü?) diye onlara sormuş. Böylece hem soruyu gerçek haliyle cevaplamış, hem de ayrıca soruyu soran kişiye de düşünme yolunu ve bilgisinin tekrar araştırılmasının lâzım geldiğini nezaketle ifade etmiştir. Bu hususların hepsi birer ilm-î fetihlerdir.

Aşağıda belirtilen Âyet-i Kerîme gerçek manâda bâtınen görme ve dirilmenin hakikatini ifade etmektedir.

﴿١٢٢﴾ اَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا فَاَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِى بِهِ فِى النَّاسِ ﴾

(Evemen kâne meyten fe ahyeynahu ve cealnâ lehü nûran yemşi bihi finnâsi.)

6/122. **" *Bir kimse ki ölü iken diriltiğimiz ve ona bir nûr verdiğimiğiz, onunla insanlar arasında yürüyor.***

Âyet-i Kerîmede ki ifade çok açıktır. " Bir kimse ki;" dendiğinde, o kimsenin varlığı kabul edilmiş olur. Ancak bu kimsenin Âyet-i Kerîme'nin ifadesi ile bâtınen **" ölü "** bir kimse olduğu açık olarak anlaşılmaktadır.

(O na bir nûr verdik) bölümü ise o kimsenin nûr-u İlâhiyye ile yeniden bâtınen diriltildiği ve ayrı bir görüş verildiği anlaşılmaktadır. Bu da bir eğitim işidir. İşte bu nûr ile ***"insanlar arasında yürümektedir."*** Bu ifade tahsistir yani özel bir hal ifade edilmektedir. Yeni bir yaşam ve bu yaşamanın gereği olan yeni bir bâtın-î görüşü bildirmektedir.

Görüş iki türlüdür. Birisi sadece baş gözü ile olan diğeri ise Bâtın gözü ile olan görüştür.

(1) Baş gözü sadece **"ışık"** ile görünen eşyanın sûretini, zâhiri beş duyu ile şartlanmış olarak taraflı algılayarak bakan fakat aslını göremeyen bakıştır.

(2) Hem baş gözü hem de bâtın gözü ile olan bakıştır. Bu bakış ise Nûru İlâhi ile olur. **"Nûr"** ise kendi gözükmediği halde eşyayı içinden hakikat-i itibariyle gösterendir. Hal böyle olunca bu kimseler eşyayı zâhiren **"ışık"** bâtınen de **"nûr"** ile görürler. Gözü açık olanlara zâten bu âlem baştan sona **"nûr"** dan ibarettir. Çünkü!

(Allahu nûrussemâvati velard) dır.

24/35. ***" Allah Teâlâ, göklerin ve yerin nûrudur."***

İşte bu anlayış ile bakış, âlemi gerçek yönüyle seziş ve görüştür ki; **"Gördüğü Hakk'tan başka bir şey değildir."** Kişi âlemin herhangi bir tarafında Hakk'tan başka bir şey görüyorsa, o görüşün sahibinin idraki zâhiren değil, ama bâtınen şirk anlayışındadır. İşte bundan kurtulmak bir **"feth"** işidir. İdrakimizdeki şirkli alanları hayal ve vehmimizden temizlemek, o yerlerin yeniden **"feth-i"** demektir ki, ancak ehlinden güzel bir eğitim almakla mümkün olabilecektir.

İşte bu hakikatleri ilk def'a idrak eden Hz. Peygamber (s.a.v.) efendimize Cenâb-ı Hakk bu âlem ve fethinin hakikatlerini açık olarak göstermiştir.

Bu husus hakkında soru cevap devam eder gider, daha fazla uzatmamak için biz yine yolumuza devam edelim.

" Muhak kak ki, Kâbe-i Muazzama'ya inşaallah emînler, olarak gireceksiniz."

Âyet-i Kerîme'nin bu bölümü de zât yolunda çok büyük hakikatleri ifade etmektedir.

İlk müslümanlar, Mekke'de yaşadıkları halde Allah'ın evine, yani zâtının zuhur mahalline giremiyorlar idi.

Bu şu demektir. Hakk yolunda olan bir **"sâlik"** yol ehli, yoluna yeni başladığı zamanlarda, zâhiren Mertebe-i Muhammediyye de olduğu halde, bâtınen daha henüz gerçek Muhammed-î olmadan "Mescid-el haram" gönül Kâ'besi'ne giremez. Çünkü; "sokulmaz" bu Âyet-i Kerîme'de bu hususa işaret vardır.

Sabırla, gerekli çalışmalar yapıldıktan ve Merâtib-i İlâhiyye'yi tahsil ettiten sonra hayal ve vehimden arınmış olarak, emin bir halde, elbette gönül mescid-il haremine gireceksiniz, müjdesi alınmış olur.

Dikkat edilirse, Kâ'be-i Muazzama'nın iki benzer ismi vardır, biri "Mescid'el har**a**m" diğeri ise, "Mescid-el har**e**m" dir. O mübarek beytullah "Allah-ın evi" bazıları na "haram," yani yasak, bazılarına ise, "harem," yani girmeye izin verilmiştir.

Bazılarına ise sadece zâhirine girmeye izin veril miş, bâtını na ise izin verilmemiştir. Bazılarına ise hem zâhirine hem bâtını na emin olarak girmeye izin verilmiştir. Âyet-i Kerîme'nin Mekke'nin fethinden sonra kıyamete kadar tahakkuk ederek, faaliyyette olacak yönü diğer Âyet-i Kerîme'lerde de olduğu gibi bu yönüdür. Cenâb-ı Hakk gerçeklerini anlama yeteneğini her birerlerimizin gönüllerine nüzül ettirsin-indirsin İnşeallah. Bu da bizlerin gayret-i ve Hakk'ın dilemesiyle olacak bir iştir.

"başlarınızı traş etmiş ve -saçlarınızı- kısaltmış olduğunuz hâlde."

Hacc ve Umre'nin zâhirî hükümlerinden olan bu fiiller, oraya gidenler tarafından en güzel şekilleriyle yapılmaktadır. Ancak bunların bir de bâtın-î oluşumları vardır. Acabâ niye sadece saçların tamamını kesmeyi emretmemişler,Veya sadece kısaltmayı emretmemişler? iki tür hali de uygulama da uygun görmüşlerdir. İşte bu tür oluşumlar bir bakıma yüce dinimizin kolaylıkları ve derinlikleridir.

Kâinatla misallendirildiği zaman, insân-ın başı **"arş"** hükmünde dir. Başındaki saçları ise, sonsuz **"Esmâ-ül Hüsnâ"** nın zuhurları ve aşağı doğru tecellîle ri'dir diyebiliriz. Bu zuhur ve tecellîler, insân-ın başından

üç türlü olmakta'dır. Birincisi "İlâh-î," ikincisi "nefs-î," üçüncüsü ise kısmen İlâh-î, kısmen nefs-î olmaktadır.

Başının tamamını tıraş etmek, ikinci guruba giren başının tümünden nefs-î tecellileri kesip yerine yeni gelecek İlâh-î tecellilere devretmek için hepsini kesmektir. Diğeri ise üçüncü guruba giren başının bazı bölümlerinden meydana gelen nefs-î tecellileri kesip, yani sona erdirip, bütün baştaki tecellîlerin İlâh-î olma sını sağlamaktır. Böylece gaye bütün başlardan İlâh-î tecellîlerin zuhur etmesini sağlamaktır giyebiliriz.

" korkunuz olmaksızın gireceksiniz."

Bütün bu hakikatleri idrak ettikten sonra gönül Kâ'be-sine korkmadan girebileceksiniz. Çünkü orası artık size için "har**a**m" değil, "har**e**m" olmaktadır.

"sizin bilmediklerinizi de bildi."

Allah-ü Tealâ bütün bunları sizin bilmediğinizi bildi de bunları öğretti.

" Fakat ondan önce bir yakın fetih -nasib- kıldı."

Yakın fetih'ten yukarı da bahsedilmişti.

﴿٢٨﴾ هُوَ الَّذِى اَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدٰى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيدًا﴾

(Hüvellezi ersele Rasûlehü bilhüda ve dinil hakk'ı li yüzhirahu aleddîn-i küllihi ve kefâ billâhi şehî-den.)

48/28. ***"O, o -Yüce Allah- dır ki: Peygamberini hidâyet ile ve hak din ile gönderdi. Tâki, onu her***

din üzerine yükseltsin ve şâhid olmak için de Allah Teâlâ kâfidir."

Yani, öyle bir Allah'tır ki, Rasûlünü hidayetle gönderdi. Yani **"Hâdî"** ismi,nin en geniş manâda ki, zuhuru olmak üzere gönderdi.

Dünyada tek din vardır o da **İslâm**'dır. **(Diğer dinler)** diye gerçek manâ da bir ifade yoktur. Diğer dinler diye ifade edilenler, aslında geçmişte kullanılmış olan **"İslâm"** dininin birer bölümü-mertebesi idiler. **(İslâm)** diye ifade edilen, her Peygambere gelen ise **(İslâm)** dininin mutlak kemaliyle beraber gelen, geçmişte gelmiş olan bütün mertebelerini bir araya toplayan, cem-i, olan İslâm'dır. Bunun dışındaki **"din"** diye bilinen ve öyle ifade edilen şeylerin hepsi yanlış ifadelerdir. Hakk olan din birdir ve budur.

Eğer geçek manâ da dinler olmuş olsa idi, Amentü şehadetine Allah-a îmân'dan sonra ikinci olarak (dinlerine) de îmân-ı şart koşardı, o vakit îmanın şartları yedi olurdu.

Îmân sadece Allah-a ve O nun tek dîni olan İslâm'a, daha sonra da meleklerine, kitaplarına ve rasûllerine'dir. "Dinlerine" diye çoğul bir ifade yoktur. Çünkü semâvî olan tek din İslâm'dır. Aslında semâvî olan dinler değil, çoğul olarak semâvî olan **"kitaplar"**dır. O kitaplar ise İslâm dîni'nin geldikleri devirlerde ki, mertebelerini bildiren hükümler'dir. Son mertebsinin ve bütün mertebelerini kapsayan ve tüm zamanlarda ki, ismi **"İslâm"** dır ve kitabının ismi de **(Kûr'ân)** dır. Kûr'ân zattır, ve bütün kitapları da bünyesinde toplamıştır.

"din üzerine yükseltsin."

Din ismi ile belirtilenlerin hepsine zâhir ve bâtın

olarak üstün olması için, yukarıda belirtilen hakikatlerin gerçek manâ da anlaşılıp yaşanması, idrak edilmesi ve kapsamının ne kadar geniş olduğunun anlaşılması için.

"şâhid olmak için de Allah Teâlâ kâfidir."

Bütün bu mükevvenat-âlemler de zuhur ve tecellî'de, Allah'ın güzel isimleri olduğuna, Allah'ın şâhitliği kâfidir. Yani Allah (c.c.) lühü der ki, bütün âlem de zuhurda olan benim isimlerimdir ve ben onlara şâhidim.

﴿١١٥﴾ فَاَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ ۗ﴾

(Fe eynemâ tüvellû fesemme vechullah.)

2/115. **" *Nereye dönerseniz orada Hakk'ın bir vechi vardır."***

Hükmü de bu hususu açık olarak göstermektedir.

﴿٢٩﴾ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ ۚ وَالَّذِينَ مَعَهٗۤ اَشِدَّآءُ عَلَى
الْكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيْنَهُمْ تَرٰيهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ
فَضْلًا مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِى وُجُوهِهِمْ
مِنْ اَثَرِ السُّجُودِ ۚ ذٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِى التَّوْرٰيةِ ۚ وَمَثَلُهُمْ
فِى الْاِنْجِيلِ ۚ كَزَرْعٍ اَخْرَجَ شَطْـَٔهٗ فَاٰزَرَهٗ فَاسْتَغْلَظَ
فَاسْتَوٰى عَلٰى سُوقِهٖ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ۗ
وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ مِنْهُمْ
مَغْفِرَةً وَاَجْرًا عَظِيمًا ﴾

(Muhammedürrasûlüllahe vellezîne meahu eşiddâü alel küffari ruhemaü beynehüm terahüm

rükkean sücceden yebtegune fadlan minellahi ve rıdvanen simahüm fî vücühihim min eserssücüde zalike meselühüm fittevrâti ve meselühüm fil İncili ke zer'in ahrace şetaehu fe azerahu festağleze vesteve alâ sukihi yu'cibüzzerrae li yagıze bihümül küffare ve adellahüllezîne âmenü ve amilüsseyyiâti minhüm mağfiratün ve ecran azîmen.)

48/29.*" **Muhammed -Aleyhisselâm- Allah'ın Peygamberi dir. Onunla beraber bulunanlar, kâfirlere karşı pek şiddetlidirler, kendi aralarında ise pek merhametlidirler. Onları rükû ediciler, secde ediciler olarak görürsün.Allah Teâlâ'dan inayet ve rıza dilerler, yüzlerindeki nişâneleri, secdelerinin eserindendir. Bu -sıfat, onların Tevrat'taki vasıflarıdır ve onların İncil'deki meselleri -vasıfları- ise bir ekin gibidir ki, filizini çıkarmış, sonra onu kuvvetlendirmiş, sonra da kalınlaşmış, sonra da gövdesi üzerine yükselmiş -istikamet almış- ekincilerin hoşlarına gidiyor. Onlar ile kâfirleri öfkelendirmek için. Allah Teâlâ, onlardan imân edip sâlih sâlih amellerde bulunmuşlar için bir mağfiret ve pek büyük bir mükâfat vâ'd buyurmuştur."***

" Muhammed -Aleyhisselâm- Allah'ın Peygamberi-Rasûlü-dür."

(Muhammedürrâsûlüllah) Diye zâhiren ifade edilen bu terkip, yani birlikte söylenen iki kelimelik, kelâmın izahını yapmak gerçekten zordur. *Bu kelâmın dehşetinden insân ürküyor.* Beşer idrakinin, kâğıt ve kalemin, lisan ve kelimelerin yetmez olduğu bir vadide, orada olan yaşananları sınırlı kalıplar, heceler arasında sıkışarak anlatmak mümkün olamıyor. Ancak başka da çaremiz olmadığından. **(Nun vel kalem)** diyerek, yine

de kalemle, yola devam etmemiz gerekiyor.

Âyet-i Kerîme'nin bu bölümünü dört aşamalı, özet olarak, gözlerinizden geçirerek, gönüllerinize sunmağa çalışacağım.

(1) Evvelâ, şunu çok iyi bilelim ki; âlem-i şeha det'te zuhurda olan Allah'ın en büyük ismi (ismi a'zamı) Hakikat-i muhammed-î nin zuhuru (Hz. Muhammed)tir. Çünkü en geniş ve en son zuhur mahalli'dir. "Lâ ilâhe illâ Allah" ın açılımı, Hakikat-i Muhammed-î. Hakikat-i Muhammed-înin açılımı ise Hazret-i Muhammed'tir. Böylece bâtın ile zâhir arasında mâbeyinci-aracı olmuştur.

(ا) "elif" ile (ت) "te" nin arasında bulunan (ب) "be" gibi dir. "Elif" te ki, (İnniy'yet) ve (ene'iyyet) hakikatleri, (ت) "te" ye yani (انت) "ente" yani (sen) olarak (ب) "be" aracılığı ile geçmiştir.

Böylece; (ا) "elif" Ulûhiyyet mertebsi, (ت) "te" (انت) "ente" Hakikat-î Muhammed-î, (ب) "be" ise, Hz. Muhammeden-ül emîn mertebesidir ki; bütün âlemlerde zuhurunu (emîn) olarak sürdürmüş ve sürdürmektedir.

(انت) "ente" (elif-nun-te) sembol harfleriyle yazılmakta'dır. Diğer bir ifade ile, "elif" Hakikat-i İlâhiyye'yi, Zât mertebesi "Ene ve İnnî" yi. (نـ) "nun" "Nûr-u İlâhiyye"yi, Sıfat ve Esmâ, mertebelerini, noktası ile lâtif varlık birimlerini, (ت) "te" ise (sen) muhatap ve zuhur yeri olan Hz. Şehadet-i ve içinde bulunan İnsân-ı Kâmil-i (Muhammedürrâsûlüllah)ı ifade etmektedir, diyebiliriz.

(2) A'mâ'iyyet, Ahadiyyet-in kaynağı:
Ahadiyyet, Ulûhiyyet'in kaynağı:
Ulûhiyyet ise Hakikat-i Muhammediyye'nin kaynağıdır.

Ulûhiyyet (akl-ı kül,) (akl-ı kül,) ün zuhur mahalli ise (nefs-i kül) olan hakikat-i Muhammed-înin zâhiri'dir. Zât mertebesinde, zât-ı akdes, kendi kendini sadece "Allah" ismi ile ifade ederken, (Taha 20/14) "İnnenî enellah" sıfat mertebesinden zât mertebesine doğru da, Hakikat-i Muhammed-î, (Lâ ilâhe-illâ Allah) demektedir. Bendeki bu çoğalma-çokluk, aslında yoktur. Hepsinde zuhurda olan, sensin ya İlâh-î, demektir. (Lâ ilâhe) ilk zuhurdan sonra denmiştir. Zât mertebesinde zuhur olmadığından (Lâ ilâhe) lâfzına ve manâsına mahal yoktur. Ancak burada sadece (İllâ Allah) vardır.

Yani, ilk kelime-i tevhid, (Lâ ilâhe illâ Allah) ilk zuhurda-çoğalmada, Hakikat-i Muhammed-î lisânından her bir lâtif (ayn) dan, varlıkların hakikatlerinden-gayb'larından peşinen söylenmiştir.

Rahmân'iyyet, mertebesinden ise (Muhammedür rasûlüllah')tır. Zât-ı mutlak'ın sıfat mertebesinden tasdik edilişi ve zât-ı mutlakın da, sıfat mertebesinde zuhur da olan Hakikat-i Muhammediyye yi tasdik etmesidir.

(3) Bütün varlıklar Rahmâniyyet, (Rûh) merte besinden lâtif olarak, Rububiyyet, (Nûr) mertebesine nüzül ettiklerinde, kendilerinde var olan programları dolayısıyla kimlikleri şekillenmeye başladı ve varlık sahasına doğru bir aşama daha yapmış oldular. Bura da ervah'a; Cenâb-ı Hakk Rububiyyet mertebesinden,

(اَلَسْتُ؟ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلٰى)

(Elestü bi rabbiküm, kalû belâ)

"Ben sizin Rab'biniz değil miyim?." dedi, -onlar da-evet dediler."

109

Burası aynı zamanda "esmâ" âlemi'dir, ve cem'iyyet-i esmâ'nın zuhuru da Nûr-u Muhammed-î içerisinde'dir. İrsâl-ulaşım Hakikat-i Muhammed-î den gelmektedir, ve cümle esmâ-i İlâhiyye Nûr-u Muhammed-î ile irsâl-gönderilmiştir. Böylece bu mertebe itibariyle de, (Muhammedürrasûlüllah'tır. Zât-ı mutlaktan aldığını "esmâ" âlemine "irsal" etmiş onlarında bu mertebede, her ayn'da rasûlleri olmuştur. Yani nelere ihtiyaçları varsa o bilgileri kendi varlıklarına ulaştırmış-yüklemiştir. Bu varlıklar da, bâtından, zâhire doğru olan yolculuklarında bir aşama daha katdettiklerinden, sevinçleri daha ziyade artmış olmaktadır.

(4) Zuhur ve tecellî'nin fizîk-i olarak sonu olan (ef'al-zâhir-müşahede-Hz. Şehadet âleminde varlıklar ortaya çıktığından kesret-çokluk âlemi oluşmuş olmaktadır. Aslında bu çokluk, tek'in varlığında bulunan onun zuhurları olan varlıklardır. Aslında çokluk yok, hadise; tek'in çok olarak görünmesi gibidir. Ağaç bir bütün olmakla birlikte yaprak, çiçek ve dalları itibariyle çok görülmekte ise de, aslı itibariyle tek'tir. Şöyle bir söz vardır.

Bu âlem bir şecerdir, gayrılar yaprak.
Nebiler meyvedir, sen zübde-öz'sün,ya Rasûlüllah.

İşte bu kısım, özetle Kelime-i tevhid'de, (lâ ilâhe) "ilâhlar yoktur" bölümüyle ifade edilmiştir.

(İllâ Allah) bölümü ise, bütün âlem de Allah'tan başka bir varlığın olmadığını açık olarak bildirmektedir. Bu hakikat-i, bütün kemâliyle ilk def'a kendisine telkin edilen "Hakikat-i Muhammed-î" söylemiş! Ondan sonra da Hz. Muhammed tarafından en geniş ve kemâlli manâ da bütün âlemlere ilân edilmiştir.

"Hakikat-i İlâhiyye-Ulûhiyyet mertebesi ise, bu mertebe'ye, Velâyet-İmâmet-Hilâfet ve Risâlet vererek,

kendine ayna ederek (Muhammedürrasûlüllah) demiştir.

Bunun üzerine, Risâlet mertebesi de, kendi aslını idrak ederek, (Lâ ilâhe illâ Allah) demiştir.

Ulûhiyyet mertebesi ise, bütün mertebelerinden (Muhammedürrasûlüllah) ilânı nı yapmıştır.

Genel manâ da Mü'min'ler ise (Lâ ilâhe illâ Allah-Muhammedürrasûlüllah) demek sûretiyle de her iki mertebeyi tasdik ve kabul ederek birleştirmişlerdir. İşte geçek manâ da **"Muhammedürrasûlüllah"** budur.

Her kim, bu İlâhi kelâmları, bulundukları hangi irfan mertebelerinden söylemişlerse, karşılığını da o mertebeden alcaklardır.

Bu hususta daha geniş bilgi (Kelime-i tevhid) isimli kitabımızda bulabilirsiniz.

Bir bakıma "***Onunla beraber bulunanlar,"*** da bu hususlara tabi olup, O nu ifade edilmeğe çalışıldığı gibi tanımaktadırlar ki; gerçek irfan ehli Nü'min'ler bunlardır.

Yine o mü'minler, ***"kâfirlere karşı pek şiddetlidirler,"***

"Ehli küffar" Yani hakikat-i örtücülere karşı kendilerinde olan tevhid-î bilgilerinden dolayı, onları koruma ve tatbik etme yönünden çok gayretli, yani şiddetlidirler Ayrıca onlar, ehli küfür, kendileri müslümanlara düşman gözüyle baktıklarından "düşmanlık" ise uzaklık olduğundan, kendilerinden bu vasıfla bahsedilmiştir.

"kendi aralarında ise pek merhametlidirler."

Bütün mü'minler bulundukları İmân ve ikân mer tebelerinden bir, birlerine çok merhametlidirler. Yani

Rahmâniyyet hakikatlerini bildiklerinden kendilerinde de aynı zuhurlar olduklarından bir birlerine çok yakındırlar. "Ruhemâ" ise zaten yakınlıktır ve "Hadî" isminin zuhurudur. "Küffar" ise "mudil" isminin zuhurudur ki; iki isim bir birinin tam zıddıdır. Bunları ancak kendi bünyesinde "Allah" (c.c.) lühü birleştirir. Birde "Kâmil İnsân" birleştirir çünkü hakikatlerine aşinadır.

"Onları rükû ediciler,"

Bilindiği gibi bütün mertebeleri bünyesinde bulunduran namazın, rükünlerinden biri olan "rükû" namaz içinde, "Hakikat-i Museviyye" yi, ifade etmektedir. Kıldığı namazının içinde "rükû" halinde olan bir kimse o hareketinde, Museviyyet mertebesini kendi mertebesinde tatbik etmekle, merâtib-i İlâhiyyeden bir görevi yerine getirmiş olmaktadır. Bu da Allah-ı na olan kulluğunun gereğidir. Her mertebede olan kişiler için ayrı değerlendirilmesi lâzımdır.

"secde ediciler olarak görürsün."

(Sücceden) "Secde" ise bilindiği gibi (fenâ fillâh) "Hakk'da fânî olmak" ise Îseviyyet mertebesi'dir. Bu da yine kıldığı namazın içinde secde halinde olan bir kimse o hareketinde de, Îseviyyet mertebesini kendi bünyesinde tatbik etmekle meratibi İlâhiyye'den bir görevi yine yerine getirmiş olmaktadır. Bu da Allah-ı na olan kulluğunun gereğidir. Bu mertebede de her mertebe de olan kişiler için ayrı değerlendirilmesi lâzım gelmektedir.

Böylece Mü'minlerden, manâyı Museviyyet ve Îseviyyet'de, (râdî) yani "râzı" olmaktadır. İşte bu İlâhi hali, irfan ehli olarak mü'minlerin varlığında (terahüm) açık ve muhatap olarak görürsün. Buyurulmaktadır.

"Allah Teâlâ'dan inayet ve rıza dilerler,"

Yani kendine ve Hakk'a giden yolda Hakikat-i Muhammediyye üzere daha iyi ilerleyebilmeleri için Allah'dan lütuf taleb ederler. Ve (rıdâ) rızalık taleb ederler. Yani salât'ın iki rüknünde, o rükünlerin hakikatleri üzere Cenâb-ı Hakk'dan rızalık isterler. Bunun tahakkuku ile de, (merzî) yani kendilerinde razı olunmuşluk hakikati zuhur eder yani, bu fiilleri yönüyle onlar Hakk'dan râzı, hakk'ı n da onlardan râzı olmasını taleb ederler. Böylece bu mertebenin (râdıyye ve merdıyye) hali oluşmuş olur.

"yüzlerindeki nişâneleri,secdelerinin eserindendir. Bu sıfat, onların Tevrat'taki vasıflarıdır."

(Secde izi) İleride gelecek olan mü'minlerin Tevrât-ı Şerifte ki, vasıfları olduğunu "Tevrât-î" olan bu Âyet-i Kerîmeden açık olarak anlıyoruz. (Tevrat) Museviyyet mertebesinde Mü'minlerin vasfı "rükû" olduğu halde, "secde" izinden bahsedilmesi, yani onların bir mertebe daha yukarıdan! İseviyyet secde mertebesi daha gelmediği halde, secde izinden bahsetmesi, Museviyyet mertebesinin kemâlinin secde izinin, yani (isr) in yol izinin secde de bir üst makam, "secde" ile Îseviyyet'de (mahv-ı hal) "halin mahv-ı" ile sona ereceğini bildirmesidir.

Burada mü'minler Museviyyet'in bir üst, Îsevîyyet makam-ı itibariyle ifade edilmektedirler. Museviyyet mertebesindeki secde "izi" "tenzih" dir. Rükûdan secdeye tenzih ile giden, Îseviyyet mertebesi teşbih-i ile kalkar. İşte Tevrat'ta bahsedilen secde izi budur. İkinci secdeye teşbih ile Îseviyyet "izi" ile giden mü'min oradan Nûr-u Muhammed-î "izi" ile kalkar ki; Hakikat-i Muhammed-î nin temsilcisi olarak tahiyyat-a oturur. İşte bu kemâlî bir makamdır diğerleri ise geçici hâldir.

Yani, namazda "kıyam-İbrâhimiyyet," "rükû-Museviyyet," ve secde-Îseviyyet" (hâl) dir, (hâl) ise geçici-değişkendir.

"Tahiyyat-Muhammediyyet"tir, bu ise makamdır ve kalıcıdır. İşte bu makamın eseri ise, tevhid-Nûr-u olan, nû-u Muhammed'î dir.

(2/115) "*Nereye dönerseniz Hakk'ın vechi orada' dır*," hükmü yüzlerinde iz ve eser olmuştur. Bu gün yüzlerinin nûrundan, yarın ahiret'te ise bu mertebenin şanından onların yüzleri bütün yüzlerin içerisinden, secde ve tahiyyat'ın hakikat-i izlerinden her kes tarafından hemen tanınacaklardır. İşte bu onların Tevrat taki misalleri-temsilî-nitelikleridir. Terat'ta ki tanımlama "sıfat" mertebesi İncil-e dönük, İncilde ki, tanımlama ise Zât-a-Kûr'ân-a dönük bir tanımlama'dır.

"ve onların İncil'deki meselleri -vasıfları- ise bir ekin gibidir ki,"

Belirtilen mîsal, henüz daha **(Kûr'ân-î)** yani, Zât-î hakikatler zuhur etmeden, mertebe-i Muhammediyye daha henüz âlem-i şehadete nüzül etmeden evvelki, Muhammed (a.s.) ve ümmet-i'nin bazı özellikleri, bir mîsal olmak üzere, mertebe-i Îseviyyet'ten, O nun zuhur mahalli olan, Hz. Meryem oğlu Îsa'nın, lisanından mîsalli olarak belirtilmiştir.

Ancak bu gün, **(İncil)** ismi verilen kitaplarda böyle bir tarif yoktur. O halde Kûr'ân-ı Kerîm'in inkâr edilemez şekilde tekraren ve dosdoğru olan bu mîsal-i ikinci def'a Hakikat-i Muhammed-î lisanından bizlere bildirilip bu hususta bilgi verilmektedir.

Yukarı da bahsedildiği gibi bu mîsal-haber evvelâ lisan-ı Îseviy'ye de zuhur etmiş ancak bu ve benzeri Âyetler gibi tahrif edilmiştir.

İkinci def'a ise lisan-ı Muhammed-î den bir daha yok ve kayb olmamak üzere Kûr'ân-ı Kerîm'de kayda girmiştir.

Bu mîsal manâyı Îseviyyet'ten, daha henüz gelmemiş, daha sonra gelecek olan, manâyı Muhammed-î nin nasıl bir vasıfta olacağı, kendi iç-öz hakikatleri tarafından anlatılmağa-izah edilmeye çalışılmasıdır.

Ancak; Îseviyyet hakikatinin , muhammediyyet Hakikatini, hakk'ı ile anlaması mümkün olmadığından, en azından, daha üstün bir mertebe de olacağının farkında olarak böyle bir misal ile, onlar gelmeden evvel onların özelliklerine göre bir fikir yürüterek, misal de belirtildiği üzere ifade edilmiştir.

Bu güzel misali, iki yönden, ümmetinin zâhiri ve bâtını, olmak üzere, inceleyebiliriz.

Birnci yönü genel mü'min'ler içindir ki, zâhir ehli-dirler, sadece misalin zâhiriyle, o nu okuyarak yetinirler ve sevinirler. Hele içlerinde ziraatçılar varsa biraz da duygusal olarak, tohum yere atıldıktan sonra ki hallerini zâhiren yaşarlar, buğdaylar çıkmağa başlayınca sevinç duyarlar. Eğer bu ziraatlerine bir zeval gelse (çok yağış) ve (kuraklık) gibi, o zaman da üzülürler. Aslında onlar o ziraatten gelecek kazancı üstte tutmaktadırlar. Bu misal onları fazla da ilgilendirmez-düşündürmez, okuyup geçmeleri ve bu yüzden de "sevap" kazanmaları onlara yeterli olur.

İkinci yönü ise, İrfan ehli Ârifler, içindir ki; bâtın ehlidirler. Bu Âyet-i Kerîme de, bir bakıma müteşabihtir, müteşabih ise, misal-benzerinden aslına, yol bulmaktır ki; Îseviyyet'in ise aslı teşbihtir. Bu Âyet-i Kerîme'de (Încil-i) olduğundan tamamen "Îsevî ve teşbihat'tır" o halde teşbihten, asla-tevhid-e yol bulmak gerekmektedir.

(ke zer'in) "ziraat-ekin gibi"

Genel manâ da, (ekin) den kasıt topraktan çıkan bitki türü yiyeceklerdir ve bitkisel mertebedir. Anası ise topraktır. Her türlü (ekin) için mutlaka bir "tohum-öz" gereklidir. Aslında bu misalle, bâtınen Îsa, (a.s.) dan da bahsedilmektedir. O nun "tohumu-özü" Hakikat-i İseviyye olan manâyı (Îsa) "zer-i" ekicisi ise (Rûhu-l Kûdüs-Cebrâil,) ekildiği yer "Hz. Meryem'in **toprak** bedeni" dir. Manâyı Îseviyyet belirli bir süre orada durduktan sonra filizlenmeğe başladı, sonra filizini ihrac etti-çıkardı, onu güçlendirdi kalınlaştırdı, "sakları-ayakları" üzerinde sûret-i Îsa dümdüz oldu.

Bu hususa ayrıca şu hadiseyi de misal olarak verebiliriz. Hani doğumu yaklaştığında Cenâb-ı Hakk Hz. Meryem-i şehrin dışında hurma ağacının kütüğü olan bir yere göndermişti de kısa bir süre sonra o kütük filizlenip taze hurma vermişti. İşte bu husus'ta misal'e uygun olarak çok manidar dır.

Bu hal ziraatçıları, yani Hz. Meryem ile Cebrâil-i hayrete düşürdü çünkü ikisi de böyle bir hadiseye ilk def'a şahit oluyorlardı. Semâvi kitaplarda, gerek Cebrâil (a.s.) gerek gerek bir başka nisa-hanım hakkında böyle bir doğum-ziraat-ekin hadisesi bildirilmemiştir.

Ayrıca "Kûr'ân-ı Kerîm mülk Sûresi (67/24) Âyetinde" ve benzeri Âyetler de de bu halin kemali belirtilmektedir.

﴿٢٤﴾قُلْ هُوَ الّذِى ذَرَاَكُمْ فِى الاَرْضِ وَاِلَيْهِ تُحْشَرُونَ﴿﴾

(Kûl hüvellezi "<u>zeraeküm fil erdı</u>" ve ileyhi tühşerûn.)

67/24. ***"De ki. O, O -Zat- dır ki: Sizi yer yüzünde ziraat - zuhur ettirip - yaydı ve ona toplanacaksınızdır."***

Bu mucizevi haller manâyı Îseviyyet-i güçlendirmek, ehli küfrüde öfkelendirmek içindir. Bu mertebenin mahsûlü "fenâ fillâh" Hakk'ta fânî yok olmaktır. Mertebe-i Îseviyyet'in hakikati, lâtif'ten gelip, lâtif olarak, lâtif'e gidip, lâtif olarak kalmaktır. O nun da kemâli, buraya ulaşanların arasından bazılarına, o lâtif elbiselerinin üstüne bir de kesif elbise giydirilip, tekrar geldikleri dünya ya-Hz. Şehadete, müşahit olarak gönderirler. Orada bilinmez bir sûret içinde, yerine göre kâh lâtif, kâh kesif, zâhir ve bâtın halka rahmet olarak yaşarlar. Bunlar hakkında söylenmiş bir dörtlük vardır o nu da ilâve ediverelim.

Ne pûşu abâ cem ol,
Ne pûşu abâ fakr ol,
Bir bilinmez sûret içre,
Padişah-ı âlem ol.

Yani, ne çok süslü dikkat çekecek kıyafetlerle ve ne de çok hırpâni-kötü kıyafetlerle görünme. Bilinmez bir sûret içinde âlemin ve de kendi mülk âleminin padişahı ol. Nefsinin kölesi olma!...

(*Evet biz yine yolumuza devam edelim.)*

(ke zer'in) "ziraat-ekin gibi"

Her mes'ele de olduğu gibi, güzel bir netice alınabilinmesi için, üç ögeninde kemalde olması lâzımdır. Bunlar da "fiil, fâil, mef'ul, dür." Yani evvelâ işlenecek bir işin olması sonra da onu işleyen birinin olması ve işlenecek yerin olması lâzımdır. Meselâ (ekin-ziraat gibi.) Ekim işinin olabilmesi için, (1) tohum, (2) ekici, (3) ekilen yer, gerekmektedir. Ayrıca bunlar en güzel bir şekilde uygulanmalıdır ki, en verimli ve kaliteli ürün elde edilmiş olsun.

(1) Tohum-ekilecek şey'in, çok iyi seçilmesi lâzımdır.

(2) O tohumu çok iyi bir ekicinin uygulaması lâzımdır.

(3) Ekilecek yerin'de, çok iyi temizlenmiş-tımar edilmiş olması lâzımdır. Ancak bu tür bir ekimden sonra verimli ve kaliteli ürün beklemek mümkün olabilecektir. Bu kalitenin aslı da, meyvesi de, Hakikat-i Muhammed-î dir.

Şimdi gelelim, bu hali misal, **(ke) "gibi"** den, gerçek gibi'ye, kendimize uygulamağa çalışalım da, (gibi) den (evet)e yani misal'den hakikate geçelim.

Bizler ki hasbel kader, sûret olarak, Sûret-i Muhammed-î den sonra dünya ya geldiğimiz için, zâhiren Sûret-i Muhammed-î ile şereflenmiş isekte bu dünya hayatı bir rû'ya, hayali bir yaşam, olduğundan gerçek olarak bunun farkında değiliz, ve bu yüzden çok şey kaybetmekteyiz.

Bu güzel dünya da bulunan o, gerçekten çok güzel olan (Hakikat-i Muhammediyye) ye ulaşamadan gidersek, bizlere çok yazık olacağı aşikârdır.

(ke zer'in) "ziraat-ekin gibi"

Diye ifade edilen bu lîsan-ı Kur'ân-î nin, meratib-i İlâhiyyenin her mertebesinde, o mertebenin hali olarak izahı vardır. Bu mertebe de ise ifade edilen mertebe, "Mertebe-i Muhammed-î"yyet' dir ki; mertebelerin üstü-nü-âlâsı'dır.

Burada tohum-ilimdir, o da "Hakikat-i Muhammed-î" ilmi olan (ilmi tevhid-ledün) ilmidir. Ekecek olan Arif-i billâh'tır ki; zâhir ve bâtın, Hakk'ın zuhur mahalli "yedullah"tır. O elle eker.

Ekilecek yer olan toprak ise (Fenâfillâh) mertebesinde olan (sâlik-i sadık)tır. Îseviyyet mertebesinden misalle anlatılmaya çalışılan bu oluşumdur ki, Îseviyyet'te yoktur. Olanı ise kendi mertebesinde,

Museviyyet'ten Îseviyyet-e geçiş halidir. Yani tenzîh'ten, teşbih-e dir. Âyet-i Kerîme'de belirtilen geçiş ise teşbih'ten tevhid-e dir ki; Hakikat-i Muhammed-î dir.

"filizini çıkarmış,"

Yani manâ tohumu tutmuş. Evvelâ aşağı doğru köklerini salmaya başlamış sonra da güçlenerek yukarıya gönül âlemine doğru çıkmağa başlamış.

"sonra onu kuvvetlendirmiş,"

Bulunduğu yerde tevhid hakikatlerini sağlamlaştırmış.

"sonra da kalınlaşmış,"

Bu Muhammed-î hakikatler yerleşmiş.

" sonra da gövdesi üzerine yükselmiş -istikamet almış"

Kendi gerçek gücünün gövdesinin üzerinde yükselmiş. İstikametini (Lâ ilâhe illâ Allah) (Muhammedürrasûlüllah) diye her yöne iletmiş. Ve o ekin- ağaç bütün âlem-i kaplamış olmaktadır.

"ekincilerin hoşlarına gidiyor."

Bu hakikatleri ekip biçenlerin ulaştıkları netice "mutmeinne"lik hoşlarına gidiyor. Aynı zamanda bu hadise, sâlik'in bütün varlığının hakikat-i Muhammed-î programı ile düzenlenip kaplanarak şuurla yaşanmasıdır.

"Onlar ile kâfirleri öfkelendirmek için."

Gerek zâhir gerek bâtın ehli küfür-örtücüler, bu hakikatlere ulaşamadıkları için ister istemez öfkelenmektedirler.

"Allah Teâlâ, onlardan imân edip sâlih sâlih amellerde bulunmuşlar için bir mağfiret ve pek büyük bir mükâfat vâ'd buyurmuştur."

Ne zaman ki ehli küfür-örtücüler'den yukarıda ki hakikatleri idrak edipte (salih amel) yani Hakikat-i Muhamed-î üzerine hayatlarını düzenleyip fiillerini 0 na göre işleyerek hayatlarını düzenleyecekler, işte onlar için de (**büyük mükâfat)** olan daha dünya da iken **"Âyet'el Kübra"** ***(Hakikat-i Muhammediyye)*** yi idrak ve kendi varlıklarını **(Feth)** etmiş olarak hayatlarını sonuna kadar bu huzur ve muhabbetle devam ettirmiş olacaklardır.

Şimdilik bu Sûre-i Şerifi de, vaktimizin darlığın-dan bu kadarla yetinerek bu satırlarla sona erdirmeye çalışalım, İnşeallah okuyabilenler için belki biraz fayda sağlamış olabilriz Cenâb-ı Hakk cümlemizi, **(kelâmlarının içinde bulunan hakikatlerine erenler'den eylesin.) Âmîn...** Varsa kusurlarımıza bakılmasın. (08/03/2009)

Bu gün, bu sabah, kitabımızın bilgisayar yazılım-larının bittiği sabahtır. El yazmalarına bundan evvelki Umre seyahatinde başlamış idik, Yeni bir umre seyahatine çıkarken (12/03/2009) Hakk'ın lütfu ile bitirmiş olduk. Ayrıca özel bir lütuf daha oldu, aynı zamanda bu akşam Peygamber Efendimizin doğduğu **(Mevlûd)** gecesidir. İnsân düzenleyerek bu tarihe rastlatmak istese düzenleyemez. Evet bir taraftan **(Mevlûd)** kandili zât-î doğuşlar, diğer taraftan, **(Feth-i Fütühat)** lar cümlemize nasib olsun. Rabb'ı mıza şükrederek her birerlerimize irfaniyyet yolunda ki, gerçekleri idrak ettirmesini niyaz ederim. Her kese selâm ismi ile selâmetler dilerim.

Terzi Baba: Necdet Ardıç: Tekirdağ:

120

Not: (2009) Umrede yazılan ikinci bölüm.

Bismillâhirrâhmânirrahîm:

Fethin hakikat-i hakkında bir başka yönden daha tefekkür ufkumuzu genişletmeğe çalışalım.

Aslında Mekke'nin fethi'nin başlangıcı, Peygamber Efendimizin gençliğinde yapılan Beytullah'ın tamirine kadar dayanır. Hadiseyi bilirsiniz, Beyt-ullah'ın Kureyş tarafından tamir edilmesi söz konusu olunca, eski viranlamış olan "Beyt-ullah-Bety-ül atik" yıkılmıştı yerine yenisi yapılacaktı, fakat ellerindeki malzemenin yetersiz olacağı düşüncesiyle, beytullah'ın ölçülerini küçültmeğe karar verdiler. Ve bu günkü ölçüleri içinde yeniden inşa etmeye başladılar.

Bu sefer ki, inşa hali çok büyük bir oluşumun başlangıcı idi. Âdem (a.s.) dan Nuh tufanına kadar ve yeniden aynı temeller üzerine İbrâhîm ve İsmâil (a.s.) ların inşa ettikleri "Beyt-ullah-beyt-ül atik" bu inşasına kadar aynı şekilde idi. Yani önde iki köşesi ve arkası oval biçiminde bir yapı idi. Ancak bu seferki tamir sırasında ilk def'a buna uyulmayıp, malzeme yetersizliği düşüncesiyle "Beyt-ullah" ın ölçülerini azaltmak zorunda kaldıklarını (zan) ettiler. İşte bu husus kendilerine Hakk tarafından verilen bir düşünce idi ve nefislerine de uygun geldi. Eğer bu yüzden yakın gelecekte başlarına geleceği tahmin edebilseydiler "Beyt-ullah"ı mutlaka gene eski hali üzere yeniden inşa ederlerdi.

Çünkü, "Beyt-ullah" Allah-ın Evinde dünya üstünde yakında oluşmaya başlayacak büyük "tefekkür inklâbı" na hazırlık yapılmakta idi. O tarihten yaklaşık iki bin küsûr sene evvel, o günün imkânsızlıkları içinde, İbrâhîm (a.s.) oğlu İsmâil ile aynı ölçülerinde eski temelleri üzerine yeniden kurabilmişlerse, aradan geçen binlerce seneden sonra, Kureyş'in o zengin şaşaalı

devrinde bir "Bey-ullah" değil benzeri bir çok yapıyı yapacak kudret ve imkânları var idi. Ancak bu hususu Cenâb-ı Hakk onlara kapalı bıraktı. Onlarında bu durum nefislerine de uygun geldiğinden, "Beyt-ullah"ı bu günkü ölçüleri içerisinde açık ve kapalı olmak üzere iki bölümde yenilemeye karar verip inşaatına başladılar.

Duvarları yavaş yavaş yükselen "Beyt-ullah" ın yükseklik ölçüleri "hacer-ul esved" in koyulacağı yere gelince, Hacerul esved-i yerine koymak aralarında ihtilâf konusu oldu. Az daha savaşa başlayacaklar idi, çünkü her kabile o şerefe nail olabilmeleri için Hacer-ul esved-i kendileri yerine koymak iştiyorlar idi. Buna bir çare bulmak için hakem usulüne baş vurmağa karar verdiler ve bu tarafa gelecek ilk kişinin hakem olmasına ittifakla karar verdiler.

Az bir müddet sonra bekledikleri istikametten "Muhammed-ül Emîn" gelmekte idi. Tamam zaten bu emin bir kimse olduğundan vereceği karar uyarız dediler ve hemen hadiseyi anlattılar. Emin Muhammed onlardan bir örtü istedi Hacer-ul esved-in üzerine konmasını da istedi ve sonra bütün kabile reislerinin o örtünün bir ucundan tutmalarını söyledi ve böylece hacer-ul esved yerine doğru kaldırıldı, daha sonra Muhammed-ül Emîn Hacer-ul esved-i yerine koydu, böylece ihtilâf halledilmiş "Beyt-ullah-Beyt-ul atik" yeni düzenlenmiş haliyle yeni fetih'lere malolacak şekilde zâhiren hazırlanmış idi.

İşte bu hadise de İnsanlık tefekkür ve yöneliş tarihinde "Zât-î" tecelli mertebesinin zuhurunun yer yüzüne ve âlemlere inmeye başlayacağı hakkında kesin delil, müthiş bir feth ve nüzül başlangıcı hadisesidir. Şuraya dikkat edelim ki, "Kâ'be" diye belirttiğimiz isim, Beytullah'a o Kureyş'in yenilemesinden sonra verildi. Yani yeni haliyle (kûb) şekline benzediğinden ve kare görünümün de olduğundan, "Beyt-ullah"a (Kâ'be) denmeye başlandı. Yani (Kâ'be) ismi "Beyt-ullah"a

baştan itibaren değil, Kureyş'in yapısından sonra verilmiştir. İnsânlar bu ismin daha evvelce de var olduğunu zannetmektedirler. Evet bu değişimin hikmeti daha sonra anlaşılacaktır.

Yenilenme inşeatı bitmiş, yaklaşık zeminde arka tarafta üç metrelik bir alan (Hicr) ismiyle ve yanları (Hatim) ismiyle çevrilen (1,25) metre kadar yüksekliği olan duvarın içinde ki, alan kapanmadan, üstü açık yarım ay şeklinde olan bölüm dışarıda kalmış, böylece köşeler dört'e yükselmiş idi ki, bu görünüm, (Kâ'be) nin yakın geleceğinin, bâtı-î zât-î oluşumunun başlangıcı ve habercisi idi. Ancak şu anda yeniden içi putlarla doldurulmuş idi.

Muhammed-ül Emîn-e Ikra' gecesi Cibril-i Emîn Nübüvvet ve Risâlet-i getirince, "Muhammed-ül Emîn" (Hz. Muhammed, s.a.v.) vasfını aldı. Dünya, İmân ve tefekkür tarihinde, "Beyt-ullah-Beyt-ül atik" in (Kâ'be) ye intikali-döndürülmesi ile zât-î tecellinin artık yer yüzüne "nüzül-inme" zamanının geldiğini belirten çok büyük bir inkilâbın başlangıcıdır. Ancak müşrikler bunun farkında değillerdi, eğer olsalardı, Beyt-ül Atiği hiç tamir etmezler veya olduğu gibi eski hali üzere inşa ederlerdi.

Evet dünya tefekkür tarihinin zât-î manâda diğer mühim oluşumu ise belirttiğimiz gibi (Ikra') gecesidir. Bu iki mühim hadisenin birbirine bu kadar yakın olması görüldüğü gibi tesadüfî değil ilâhî bir sistemin tatbikat seyridir. Dünya tefekkür tarihinin en geniş menâda ki, üç üncü hadisesi ise Mi'râc gecesi ve o gece de oluşan müthiş hakikatlerin insânlık âlemine Hz. Muhammed aleyhisselâmın şahsında sunulmasıdır.

O gece Hz. Muhammed (s.a.v.) kendinde bulunan "Hakikt-i Muhammed-î" sonsuzluğunu idrak edip "Âyet-el Kübra" yı okuyarak ve müşahede ederek kendi varlık ve vechini gereği gibi idrak ve şuur etmiş ve

hiç bir beşere nasib olmayacak şekilde Rabb-ı nı da müşahede ederek, (Men reânî fekad reel Hakk) yani "Beni gören Hakk-ı görmüştür" terkibinde şaheser bir ifadeyle kendi hakikatini de bizlere açık olarak bildirmiştir.

Mi'râc gecesi oluşan, çok mühim hadiselerden birisi de bilindiği gibi beş vakit namazın farz olmasıdır. Namaz bir yere-istikamete, yönelmek sûreti ile ifa edileceğine göre, acaba! Müslümanlar nereye dönerek namaz kılacaklardı? Mekke de olmaları dolayısı ile (beyt-ül atik) yeni ismi ile (Kâ'be) ye dönmeleri gerekiyor idi. Ancak içi daha henüz putlarla dolu olduğundan oraya doğru olan secde, putlara olacağından. Putperestliğin kabulü anlamına gelecek bu uygulamanın yapılması elbette ki, mümkün değil idi. O halde yeryüzü'nün diğer bir Kûds-î bölgesi olan, (Kûds-i) şerife doğru geçici bir istikamet tayini yapılıp oraya dönülmeliydi. Ve Müslümanlar namazlarını oraya dönerek kılmağa başladılar.

Peygamberimiz Kâ'be ve çevresinde namaz kılacağı vakit, Kâ'be'yi karşına, onun arkasına da Kûds-i şerifi alır öyle namaz kılardı. Ancak hicret hadisesinden sonra öyle olamadı, çünkü istikamet değişmiş olduğundan, bu tür uygulama da mümkün olamadığın dan, hicretten on altı ay sonraya kadar bu uygulama böyle devam etti. Yani Müslümanların da kıblesi Kûdüs Mescid-il Aksa olmuş idi. Çünkü burada daha henüz "Esmâ ve sıfat" tecellileri var idi. Şimdi iki hususa dikkat çekmemiz gerekiyor.

Birinci husus. (96/1) **"Rabb-ı nın ismi ile oku"** Yani, *(Rububiyyet mertebesinden başlayarak oku)* demektir. Rububiyyet Rabb'lık mertebesi ise, mertebe-i Museviyyet'tir. Ve aynı zamanda "Esmâ-İsimler" merte besi'dir.

İkinci husus. İse namazların bu mertebeye doğru yönelinerek kılınmasıdır. Çünkü o tarihlerde Muhammediyyet-in kaynağı olan zât-î tecelli daha henüz dünya semâsında olup yer yüzüne inmediğinden, yer yüzünde en yüksek tecelli Esmâ ve sıfat tecellisi olduğundan, onlarında zuhur ve tecelli yeri Kûds-ü şerif olduğundan namazların o yöne doğru kılnması gerekiyor idi ve öyle oldu.

İslâmın başkangıcında bu iki husus çok mühimdir. Bunlardan anlaşılması gereken ikaz ve husus, gerçek manâ da, mü'min olabilmek için faaliyyet-e (Esmâ) mertebesinden başlamanın zorunluluğudur. Eğer kişi daha ileri derecede bir eğitim almak istiyorsa o zaman dahada geriye gidip, Hakikat-i Âdemiyyenin eğitimini alarak, hayal cennetinden Âdem-i manâyı beden arzına indirmesi, ve (15/29) *"ona rûhumdan üfledim"* in hakikatini yaşaması gerekecektir.

Bu eğitim tabi i ki; İslâm-î eğitimin içinde ki, mertebelerin eğiticisi ve ehli tarafından kontrollu olarak yapılacak bir eğitim içerisinde yaşanarak gerçekleştirilecektir. Sadece kelâm-î değil hal-î dir. Aksi halde kişi hayal ve vehminde kalarak, olmayan şeyleri kendinde var gibi zannederek farkında bile olmadan vaktini harcamış olacaktır.

Evet Müslümanlar, Medîne-i Münevvere'de namazlarını on altı ay kadar "Beyt-ül Makdis" e doğru kıldılar. Ancak Peygamberimiz kendilerine ait bir kıblenin arzu ve özlemi içinde idi. Nihayet bir pazartesi günü mutat ziyarete gidilen (Benî selime) Mescidinde öğlen veya ikindi namazlarını kılarken gelen, (2/144) *".....Seni razı olacağın bir kıbleye çevireceğiz. Şimdi yüzünü Mescid-il haram tarafına döndür....."* Âyet-i Kerimesiyle Efendimiz ile birlikte arkasında namaz kılanlar 180 derece dönerek mekke istikametine Kâ'be ye yönelerek namazlarını tamamladılar. Bu Âyet-i

kerîmede bir çok hususların içinde mevzuumuzla ilgili çok mühim iki hususu vardır. Birincisi Peygamberimizin rızası. İkincisi ise yeni ismi Kâ'be olan beyt-ül Atiğe yeni bir isim daha verilmesidir ki Âyet-i Kerîmenin ifadesi ile bu da (Mescid-il Haram)dır. Bu ifade orası için ilk def'a kulanılmaktadır. Böylece yer yüzüne zât-î tecellinin inmesinin çok yakınlaştığı anlaşılmaktadır. Gayemiz bu Âyet-i Kerîmenin tefsirini yapmak olmadığından bu kadar işaretle yolumuza devam edelim.

İşte bu hadise "Kıble değişmesi" İşte bu hadise de dünya tefekkür ve yönelme tarihinin en büyük inklâplarından daha bir tanesidir. Böylece Mekke'nin feth aşamaları manâ âleminde tamamlanmış sadece zâhiri ve fiziki oluşumu kalmıştır. Mekke'nin manâ âleminde ki, fetihleri belirttiğimiz gibi.

(1) Muhammed-ül Emin zamanında, dört köşeli inşa edilişi. Bu oluşum bütün mertebeleri bünyesinde toplaması içindir.

(2) Ikra' gecesi Muhammed-ül Emîn-in Hz. Muhammed-e dönüşmesi ki; böylece kendisine muhtarlık verilip oraların hakimi olacağı bilgisidir.

(3) Mi'râc gecesi, namazın farz olup yakın zamanda oraya dönüleceği anlayışıdır.

(4) İse açık olarak "vechini mescid-il haram-a döndür" ifadesidir.

İşte bu İlâh-î hitapla, daha evvelce ismi, (Beyt-ullah-Beyt-ül atik) olan o yapı tamirden sonra, Kâ'be ismini almış, daha sonra da, Âyet-i Kerîmenin delâletiyle (Mescid-il haram) a dönüşmüştür. Yani mü'min'lere "Harem" putperestlere haram bölge olarak, kayıtlanmış, ilân edilmiştir. Ve bu yeni özellikleri ile vasıflanmıştır. Bu hadiseden sonra o beytin ismi, yani İlâhî ilâveler ile Efendimizin şahsında. "Kâ'be'i Muazzama-Mescid-il Haram-Harem-i şerif" diye de vasıf almıştır. Böylece Peygamberimiz ve müslümanlar, Kâ'be-i Muazzama ile şereflenmiş, Kâ'be-i Muazzama da Peygamberimiz ve

müslümanlar ile şereflenmiştir. İşte böylece yukarıda belirtilen Âyet-i Kerîme ile Beyt-ül Atik-in bâtında ki; Feth mertebeleri tamamlanmış, artık sıra sadece zâhirde ki, muamelâta kalmıştır ki, o hali yukarıda anlatılmaya çalışıldı. Böylece Efendimizin (2/144) *"Gök yüzüne bakarak, bizi kendi kıblemize döndür."* İstek ve arzusu da yerine gelmiş olmaktaydı.

Şimdi biz yine (2/144) *"Yüzünü mescid-il Haram-a döndür"* Âyet-i Kerîme'sinin getirmiş olduğu mutlak dönüşümü özetle anlamağa çalışalım.

(1) Daha evvelce "Esmâ ve Sıfat" mertebesi itibariyle devam eden İlâh-î tecellinin, bundan böyle Zât-î tecelli olarak orada devam edeceği bilgisidir.

(2) Beyt-ül Atik'in içinde olan putların ömrünün çok az kaldığının belirtisidir.

(3) Ve bütün insânlığın yönelme merkezinin belirlenmesidir. Ancak uyanlar bu hükmü tatbik edenlerdir.

(4) İsâ (a.s.) mın gelişiyle Sıfat mertebesi tecelli si de, yer yüzünde ilk def'a Kûds "Mescid-il Aksa" ya verilmiştir. Bu arada oldukça uzun bir süre de "Beyt-ül atik" İbrâhîm (a.s.) mın inşası putlarla dolu olarak kaldığından İlâh-î tecelliler "Beyt-ül Makdis"e iniyor idi, kûdsiyyet ora da idi. İşte bahsedilen Âyet-i Kerîme, bu hususa son vererek İlâh-î ve Zât-î tecellinin tekrar "Beyt-ül Atik" yeni ismi, "Kâbe-i Muazzama" olan o muhteşem Beyt-e döndürüldüğü açık olarak Efendimize ve şahsında bütün âleme ilân ediliyordu.

Böylece bâtın âleminde bütün dengeler yeniden düzenleniyordu, bütün mertebeler yeni yerlerini buluyordu. Mevcud olan iki metebeden-köşeden, dört mertebeye-köşeye döndürülen, "Beytül atik" Kâ'be nin, Hacer-ul esved köşesi,(mertebe-i Muhammed-î-Zât mertebesi) Rüknü ırâk-î, köşesi (İbrâhimiyyet-şeriat mertebesi) rüknü şâm-î köşesi, (Museviyyet-tarikat

mertebesi) rüknü yemânî köşesi, İseviyyet-hakikat mertebesi) olarak tescil edilmiştir.

Daha evvelce "Âdemiyyet ve İbrâhîmiyyet" olarak iki rüknü-köşesi olan "Beyt-ül Atik" in gelişen yeni tecellileri karşılaması mümkün olmadığından kendinde manâ âleminde değişiklik yapılarak dört köşeye-mertebeye döndürülmüş, Âdemiyyet mertebesi kaldırılarak İbrâhîmiyyet'ten başlatılmış ve bütün mertebelerin toplu zuhur mahalli haline getirilmiştir. Eğer bu dönüşüm olmasaydı bu mertebelerin temsil yerleri olamayacaktı.

Bu dönüşümü belirten Âyet-i Kerîmeler "Bakara Sûresinde" dört yerde geçmektedir, üç-ü aynı olarak şahsi tekil dir. Biri cem çoğuldur. Sonradan ismi "kıbleteyn-iki kıbleli" olacak olan benî selime mescidinde oluşan bu, o an küçük gibi görünen aslı itibariyle çok büyük bir oluşum olan o hadise ile bütün âlemin manevi dengeleri yenilenmiş ve İlâh-î tecellilerin tamamı aslına yani "Kâ'be-i Muazzama"ya-Mekke-i Mükerreme ye, inmeye başlamıştır.

Bu yüzden zaten hakikat-i itibariyle tahrif edilmiş olan, Esmâ-Museviyyet, Sıfat-İseviyyet, mertebeleri yeniden aslı itibariyle Hakikat-i Muhammed-î hükümleri içerisinde zuhur edecekti. İşte o gün orada olan o zâhirde ki, küçük dönüşüm bütün âlemde geçerli olacak büyük dönüşümün ve "feth-in başlangıcı olmuştur.

Bilindiği gibi daha sonra mekke fizikende Feth olunmuştur. Kıble değiştikten sonra bazı insanlar Müslümanlar la, alaylı bir tavırla bu hallerini yermeğe başladılar bunun üzerine de (2/143) Âyet-i nazil oldu, orada *"doğuda batıda Allah-ın dır"* diye ikaz edildiler. Daha sonra, (2/145) *"Bundan böyle, onlar senin kıblene tabi olmazlar, sende onların kıblesine tabi olmassın"* hitabı gelmiştir. Bu hususta yazılacak daha pek çok şey vardır yeri olmadığı için bu kadarla yetiniyoruz.

Bu kısa izahlardan sonra şimdi gelelim bu hadisenin "Kûds-ü şerif" hakkında ki, neticesine.

Bu büyük dönüşümden sonra, Kûds-ün üzerinden alınan, Esmâ ve Sıfat tecellîleri neticesinde, rûh-u alınmış bir ceset hükmüne girmiş, yani fiilen ölmüştür. Nasıl ki; Evliya hazaratının kabirleri bir ziyaretgâhtır, çünkü o kabirlerde yatan cesetlerin içi bir zamanlar, hayatlarında Hakk ile birlikte olduklarından, o cesetler şerefli birer mekân idiler. (Şerefi mekân bilmekîn) yani" mekânın şerefi içinde ki, iledir." Hükmüyle o bedenler şereflenmişler ve o hakikatleri ile birlikte uzun süreler geçirdiklerinden, bedenler cesede dönüştükten sonra da mübarektirler ve bu yüzden, Ehlûllah kabirleri daha evvelce içinde yaşayan, Hakikat-i ilâhiyye hörmetine ziyaret edilirler.

Ancak hayatlarında oldukları kadar fayda sağlayamazlar, çünlü beden ve rûh bibirlerinden ayrıldığından dünya yaşantısına, çok istisnâlar dışında fayda sağlayamazlar. Bu yüzden sadece birer ziyaret yerleridirler. Faaliyyet bakımından tasarrufları yoktur.

İşte (2/144) *"Fevelli vecheke"* Âyet-i ile Kûds-i Şerif yaşlı bir Esmâ ve Sıfat velisi hükmünü aldı, Kâ'be-nin fizîk-î fethi ile de, hayatına, yani kûdsiyyet-i ne son verilmiş oldu. O tarihten itibaren oranın hükmü yukarıda belirtilen Esmâ ve Sıfat evliyasının kabir ziyareti hükmüne dönüştü. Oraya inen tecelliler, Kâ'be-nin zât-ın fethi ile bütün mertebeler Mekke ye döndürülünce o belde, rûhsuz bir ceset hükmüne girdiğinden, Esmâ ve Sıfat kabri hükmüne dönüşmüştür.

Efendimizin ve müslümanların bir müddet Kûds-ü Şerife doğru dönerek namaz kılmaları, oranın Esmâ ve Sıfat, tecelligâh-ı olduğunun kanıtıdır. 2/144) *"Fevelli vecheke"* Âyet-i ile de bu hususiyyetlerin oradan alınıp Mekke'ye Kâ'be-ye aktarılmasıdır.

İşte bu hadiseden sonra, Mekke, en büyük zât-î ikram ile, "Mekke-i Mükerreme" ye, dönüşmüştür. Geçmiş yaşamın derinliklerinde, mekke'de bir çok İlâh-î ikramlar olmuştur. Ancak bu son ikram, ikramların en kemâlli olanıdır. Böylece bütün İlâh-î tecellî'ler Mekke de toplanmış, dört köşe de bir itibarla, "şeriat, tarikat, hakikat, marifet" mertebeleri. Diğer itibarla, "Ef'âl, Esmâ, sıfat, zât" mertebeleri, ve diğer ifade ile de, "İbrâhimiyyet, tevhid-i Ef'âl, Museviyyet. Tevhid-i Esmâ, tenzîh, İseviyyet, tevhid-i Sıfat, teşbîh, Muhammediyyet ise, tevhid-i zât, tevhid-i cem makamı olarak tescillenmiş ve faaliyyet-e geçmiştir.

Ayrıca Kâ'be de tavaf edilen yer, Ef'âl âlemi, birinci 7-8 merdiven ile çıkılan kat Esmâ âlemi, ikinci kat Sıfat âlemi, onun üstü olan teras ise, son zât, Ulûhiyyet âlemidir. Ortada salınarak duran güzel Kâ'be ise bir itibarla bütün mertebeler ayna olan "İnsân-ı Kâmil" mertebesidir. Makam-ı İbrâhimiyyet ise abdiyyet mertebesidir. Diğer bir ifade ile de, Kâbe Ulûhiyyet, makam-ı İbrâhim ise, İnsân-ı Kâmil mertebelerinin temsilcileridir.

Bu gün (21/03/2009-1430) kafilemizin (10) günlük yolcuları gece saat (4,30) da yola çıktılar, hayırlı yolculukları olsun, biz de yine yolumuza devam edelim.

İşte mekke ve kâ'be-nin Tevhid ehli olan müslümanlarca feth edilmesinin başlangıcı, Muhammed-ül Emîn-in, Kureyş zamanın da, Hacer-ul esved-i kendi eliyle yerine koyması, Beyt-ül Atiğin kûb olatak inşeası neticesinde Kâ'be ismini alması ve kıbleteyn'de gelen (2/144) *"Fevelli vecheke"* Âyet-i Kerîmesiyle de bâtın âleminde ki feth-i tamamlanmış oluyordu. Bu hadisenin zâhire çıkmasının ilk başlangıcı ise Efendimize gösterilen bu hususta ki, rû'ya-sıdır, (daha evvelce de belirtilmişti) ve bir sene sonra da fiilen mekke'nin ve Kâ'be-nin feth-i gerçekleşmiştir.

Bu gün (45) nolu olan ve feth kapısı diye anılan, kapı istikametinden bu belde feth olunmuştur. Fizîki feth-i daha etraflıca öğrenmek isteyenler bu hususta yazılmış olan dînî ve tarihi kitaplardan yaralanabilirler. Cenâb-ı Hakk her birerlerimizi gerçek iç bünyemizde yapmak zorunda olduğumuz fetihlerimizi kolaylaştırsın. Amin.

Şimdi bu fethin iç bünyemizde ki, hakikatlerini ve tahakkukunu idrak etmeye gelelim. İslâm dîninin kurallarının zâhir-î tatbikatlarının hepsinin bir de karşılıkları olan bâtın-î tatbikatleri vardır.

Fethi karîb: Bu hususta yapılan gerekli çalışma ların neticesinde gönülde zât-î tecellî ve idraklerin gelme sinin yaklaşmasıdır.

Fethi mübîn: Belirgin olarak bu yaşantıların açılması'dır.

Bunun neticesinde, Allah'ın **yardımı ve feth-i** geldiği zaman gönlüne İlâh-î hakikatlerin bölük, bölük akın etmesidir, diyebiliriz.

Şeriat merebesinde, gönlümüzde İbrâhim'in, (a.s.) kıblesine, tarikat mertebsinde, Musâ'nın, (a.s.) tenzîh-i kıblesine, hakikat mertebesinde, İsâ'nın, (a.s.) teşbih-î kıblesine, marifet mertebesinde, ise Muhammed (s.a.v.) Efendimizin gerçek tevhîd-î kıblesine yönelmemiz lâzım gelecektir.

Zâhirde ki, kıblenin değişmesi, bâtınımızda ki, idrak anlayış yönelişlerimizin de, kemâle doğru değişme gereğini açık olarak ifade etmektedir. Kimde bu değişiklikler yok ise o kimse durağan bir İslâm-î hayat yaşıyor iç bünyede ki, oluşumlarını tamamlıyamıyor demektir. Gerçek manâ'da bir dervişin Kâ'be'de ki, kıble yönü bâtının da bulunduğu idrak seviye ve anlayışına göredir.

Eğer bir kimse şeriat mertebesinde ise, o kimse' nin kıble mahalli, "Rüknü Iraki" kapının sağında olan, İbrâhimiyyet köşesidir.

Eğer bir kimse gerçek manâ da Museviyyet-tenzîh-tarikat mertebesini yaşıyor ise onun kıblesi "rüknü şâmî" Museviyyet köşesidir.

Eğer bir kimse gerçek manâ da İseviyyet-teşbih-hakikat mertebesini yaşıyor ise onun kıble mahalli "rüknü yemânî" İseviyyet köşesidir.

Eğer bir kimse gerçek manâ da Muhammediyyet-tevhid-marifet mertebesini yaşıyor ise onun kıble mahalli "rüknü hacer-ül esved" dir.

Eğer kıble değişmesi olmasaydı, bizler de halen Kuds-ü Şerife doğru yöneliyor olacaktık. Ancak belirtilen hususlardan sonra kıble Kâ'be'ye dönüşünce bütün insânlar hangi idrakte olurlarsa olsunlar, tevhid-î birlik kurulması yönünden zâhiren bütün müslümanların oraya yönelmesi gerekmektedir. Daha evvelce de belirttiğimiz gibi, Kuds-ü Şeriften kaldırılan "Esmâ ve Sıfat" tecellileri Kâ'be-i muazzama köşelerinde birer rükün olarak temsil edilmektedir.

Eğer, Esmâ ve Sıfat mertebesi Kâ'be-i muazzama da temsil edilmemiş olsalar idi bu mertebelerin iptalleri gerekirdi ki; bu husus söz konusu dahi edilemez. Bu mertebelerin iptali demek, âlemlerin o anda yok olması demektir ki, böyle bir şey söz konusu değildir. Kûds-ü Şeriften alınan bu tecelliler, Kâ'be-i Muazzama'dan başka bir yere verilse idi o mahal bizlere Kûds-î bir mahal olarak bildirilirdi ki; böyle bir bilgide zâten yoktur.

Bu mertebelerin *(fevelli vecheke)* Âyetiyle Kâ'be-ye nakledilerek, Hakikat-i Muhammediyye ye dahil edildiği açık olarak emir ve ilân edilmiştir. Bura da bir şeye daha bilhassa, dikkatlerinizi çekmek isterim. Bahsedilen (İseviyyet ve Museviyyet) mertebeleri, Rabb-ı mızın Kûr'ân-ı Kerîminde Peygamberimizin

hadislerinde bildirdikleri, İslâmın içindeki mertebelerdir, yoksa batının kendi hayellerinde ve tahrif ettikleri anlayışları itibariyle zannettikleri halleri değildir. Arada sadece isim benzerliği vardır, muhtevası ve hakikatleri tamamen ayrıdır. İnsânlık âleminin geçirmiş olduğu bu evreleri gerçek bir dervişinde, küçük yaşam devreleri olarak, tecrübe ederek yaşaması hakikat yolculuğu bakımından gerekmektedir.

Tabi-i ki, her müslüman Kâ'be'nin her yönünde, köşesinde namazını kılarak ibadetini yapabilir, bu onun tabi-i hakkıdır, ancak biz özü itibariyle meseleleri daha iyi kavrayabilmemiz için bu hususları belirtmeğe çalışıyoruz.

Evet kalem vasıtası ile buraya geldiğimizde, (21/03/2009-1430) yatsı ezan-ı okunuyordu, namazımı kılmak için kâğıtlarımı ve kalemimi toplamış idim, sünneti kıldıktan sonra farza başladık, sanki sözleşilmiş gibi İmam efendi farzın ilk iki rek'atinde (Sûre-i feth) in son iki sayfasını okudu, bu hale hayret etmemek mümkün değil idi, şükrettik. O da (Sûre-i feth) i bitirmiş idi.

Böylece bir umre'de başladığımız, Kûr'ân-da yolculuk yazılarımızdan (Sûre-i feth) bölümüne, bir sonraki Umre de bu ilâvelerin yapılması belirtildiği için kitabımızın sonuna bunları ilâve etmeyi uygun bukduk. Cenâb-ı Hakk cümlelerimize, bilhassa meraklılarımıza bu hakikatleri idrak ettirsin. Buradan cümle canlara da (Selâm) ismiyle, "onlara Rahim olan rablarından selâm vardır) hakikatini açmış olması ümidi ile bizde sonsuz selâmlarımızı sunarz.

Allah (c.c.) Hakk söyler, Hakk-ı söyler.

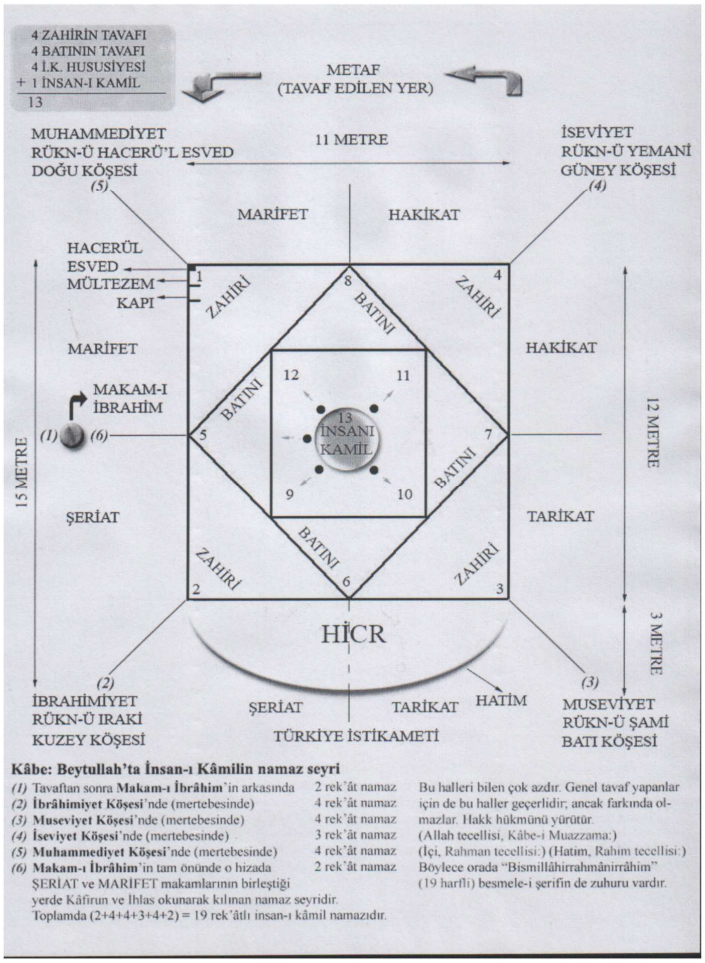

Kâ'be-i Muazzama da İnsân-ı kâmilin namaz mevkileri.

Mevzuumuzla olan ilgisi dolayısıyla internetten alınan bu bilgiyide ilâve etmeyi uygun buldum.

KUTSAL GİZEMLER - ALTIN ORAN – KÂ'BE MUCİZESİ

Birazdan Kutsal Mekke şehrinde binlerce yıldır gizli kalmış akıl almaz sırların bilimsel kanıtlarıyla ortaya çıkışına şahit olacaksınız. Mekke Milyarlarca müslümana secde yönü, toplanma yeri ve islamın kutsal merkezi olarak bildirilmiştir. Gücü yeten Her müslümana Kabe, muzdelife ve arafat dağını kapsayan bir yolculuğa çıkarak Kutsal şehre gelmesi farz kılınmıştır.

Fi sabiti- 1,618, matematikteki üstün tasarım sayısı. Kalp atışlarımızda, dna' sarmallarının en ve boy oranında, kainatın dodecehadron adı verilen özel tasarımında, bitjileirn filotaksi denen yaprak dizilim kurallarında, kar tanesi kristallerinde, pek çok galaksinin spiral yapısında ve sayısız yerde Yaratıcı hep aynı muhteşem sayıyı kullanmıştı. Altın oran sayısı yani 1,618…

Pek çok ünlü mimari yapıda olduğu gibi Mısır Piramiterlerinin tasarımında dahi bu oranın kullanıldığı görülmektedir. Ünlü astronom Kepler, bu sayı için büyük bir hazine ifadesini kullanmıştı. Yüzlerce yıldır pek çok ünlü ressam, mühendis ve mimar Leonardo da Vinci gibi neredeyse tüm eserlerinde bu oranı kullanıyorlardı.

Estetik uzmanı Dr Steven Markout 25 yıl süren araştırmasında Dnamıza dahi işlenmiş bu orana göre

yaratılmış insan yüzleri ve bedenlerini istisnasız tüm insanların güzel bulduğunu yaptığı büyük bir deneyle ispatladı. Bir şekli tanımlayan temel ölçülerin birbirine oranının 1,618 i vermesi onu Altın Oran'a yani kusursuz tasarıma uygun hale getiriyordu.

Peki ya dünyamızın Altın Oran Noktası Nerededir?

Mekke şehrinin kuzey kutup noktasına olan uzaklığı ile güney kutup noktasına olan uzaklığının oranı tam olarak 1,618 yani altın orandır. Ayrıca Mekke şehrinin Güney kutup noktasına olan uzaklığı ile iki kutup arasındaki uzaklığın birbirine oranı yine 1,618 dir.

Mucize bununla bitmez; tüm insanlığın ortak yer belirleme dili haline gelmiş enlem boylam haritasına göre de Dünyanın Altın Oran noktası Mekke şehrindedir.

Mekke'den günleri değiştiği ve gün dönümü çizgisi olarak belirtilen sınıra olan doğu uzaklığı ile batı uzaklığının birbirine oranı da yine 1,618 dir. Ayrıca Mekke'nin gündönümü çizgisine batı yönlü uzaklığının, dünyanın o enlemdeki çevre uzunluğuna oranı da şekilde görüldüğü gibi yine şaşırtıcı şekilde Altın oran yani 1,618 sayısını verir. Tüm harita sistemlerindeki bir kaç km olan ufak farklara rağmen Altın Oran noktası Mekke şehrinden asla dışarı çıkmaz ve Kabe'yi içine alan Kutsal Bölge dairesinde kalır.

Evinizde Google Earth programı'nın cetvel özelliğini kullanarak dünyadaki herhangi iki nokta arasındaki uzaklığı oldukça hassas şekilde kolayca keşfedebilir, Dilerseniz enlem ve boylam koordinatları yoluyla hesaplayarak yada basit bir hesap makinesi ile verilen

oranların doğruluğunu evinizde dahi test edebilirsiniz. Görüntülerde önce Mekke şehrine sonra Kuzey Kutup noktasına başlangıç ve bitiş noktalarını nasıl yerleştirildiğini görüyorsunuz. Pozitif enlem ve boylam değerleri ile deniz yerine Karaya düşme açısından dünyanın tek altın Oran noktası Mekke şehri olabilmektedir.

Phi matrix programı ise tabloların ve resimlerin altın oran noktasını göstremeye yarayan bir Amerikan programıdır. Dünya Enlem boylam haritasını derinliği hiç bitmeyen canlı bir tablo gibi düşünür ve bu programla açarsak Dünyanın Altın Oran noktasının Mekke şehri olarak belirlendiğini görürüz.

Mucizeler devam ediyor…

Mekke ayetinde Altın Oran Mucizesi

Kûr'ân-ı Kerîm'de Mekke kelimesinin geçtiği ve orada tüm insanlığa iman verecek açık delillerin varlığından bahseden tek bir Âyet vardır. Ali İmrân Sûresi 96. Âyetinde Mekke şehri ile Altın oran arasındaki bağıntı Yüce yaratıcımız tarafından açıkca nakşedilmiştir. Bu Âyetin tüm harf sayısı 47 dir. harf sayılarının altın oranını aldığımızda Mekke kelimesinin işaret edildiğini görürüz. 47 / 1,618 = 29,0 . Âyet başından Mekke kelimesine kadar tam 29 harf vardır. Aynı dünya haritasındaki gibi. Eğer bir harf fazla yada eksik olsa idi bu oran asla oluşmayacaktı. Hiç bir zorlama olmadan dünya üzerinde yaptığımız aynı işlemi yaptık ve harf sayılarının mekke ve altın oranı işaret eden muhteşem uyumuna şahit olduk.

Tüm bu işaretler göstermektedir ki; dünyayı ve matematiği yaratan tasvir edilmesi imkansız muhteşem

güç yani Tanrı ile Kâ'be'nin ve Kutsal Bölgenin yer belirleyicisi ile Kûr'ân'ın yaratıcısı aynı ve tek Tanrıdır. O bu mucizelerle geleceği ve insanların ortak dillerini önceden bilerek onlara işaretler verdiğini tüm insanlığa hatırlatmaktadır.

Altın Oran, Mekke, Kâ'be ve Kûr'ân arasındaki bağıntılarla ilgili keşifler her geçen gün bir yenisi eklenmektedir. Şekilde Leonardo pergeli olarak adlandırılan Altın oran pergeli ile yapılmış ölçümlerde Mekke şehrinin Arabistanın altın oran bölgesinde, Kâ'be'ninde Mekke şehrinin altın oran bölgesinde yer aldığını görüyoruz. Tüm bunların tesadüfen olabilmesi olasılık hesaplarına göre imkânsızdır.

Kutsal kitaplardaki mucizevi haberler, DÜnyanın Altın oran noktası, Hz İsa ve Hz Muhammed hakkındaki büyük gizemler, hem de bilimsel kanıtlarıyla…

Not= İslâm dininin ve Hz. Muhammed (s.a.v.) efendimizin verdiği bilgilerin ne kadar doğru olduğu bütün ilmi araştırmalarda her gün bir yenisi ortaya çıkmaktadır. (N.A.)

Son bir ifadeyle mevzuumuzu bitirelim. (Hicr - 15 / 29) **"Venefahtü fihi min rûhi"** *(O na ruhumdan üfledim.)* İlâhi kelâmı Ulûhiyyet'in beşeriyyet yönüyle **feth-i** ve açılımıdır, diyebiliriz.

KAYNAKÇA

1. **KÛR'ÂN VE HADİS :**
2. **VEHB** : Hakk'ın hibe yoluyla verdiği ilim.
3. **KESB** : Çalışılarak kazanılan ilim.
4. **NAKİL** : Muhtelif eserlerden, Mesnevi'i şerif, İnsân-ı Kâmil, Fusûsu'l Hikem ve sohbetlemizden müşahede ile toplanan ilim.

"DAHA EVVELCE ÇIKAN KİTAPLARIMIZ"

(Gönülden Esintiler)

1. **Necdet Divanı:**
2. **Hacc Divanı:**
3. **İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:**
4. **Lübb'ül Lübb Özün Özü**,(Osmanlıca'dan çeviri):
5. **Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler:**
6. **İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri:**
7. **İslâm, İmân, İhsân, İkân,** (Cibril Hadîs'i):
8. **Tuhfetu'l Uşşâkiyye,** (Osmanlıca'dan çeviri):
9. **Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:**
10. **Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:**
11. **Vâhy ve Cebrâil:**
12. **Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:**
13. **(13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:**
14. **İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri ve şerhi**
15. **Altı Peygamber (1) Hz. Âdem (a.s.)**
16. **Divan (3)**
17. **Kevkeb. Kayan yıldızlar.**
18. **Peygamberimizi rû'ya-da görmek.**
19. **Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.**
20. **Terzi Baba Umre (2009)**

"ÜZERİNDE ÇALIŞTIĞIMIZ KİTAPLARIMIZ"

**. Altı Peygamber (2) Hz. Nûh (a.s.)
**. Sûre'i Yûsuf ve dervişlik:
**. Mektuplar ve zuhuratlar:
**. Ve bir çok diğerleri.....

NECDET ARDIÇ
Büro : Ertuğrul mah.
Hüseyin Pehlivan caddesi no. 29/4
Servet Apt.
59 100 Tekirdağ.

Ev : 100 yıl Mahallesi uğur Mumcu Cad.
Ata Kent sitesi A Blok kat 3 D. 13.
59 100 Tekirdağ

Tel (Büro) : (0282) 263 78 73
Faks : (0282) 263 78 73
Tel (ev) : (0282) 261 43 18
Cep : (0533) 774 39 37

Veb sayfası: Amerika: <**http:// necdetardic. org/**

Veb sayfası: Amerika: <**www.necdetardic.info>**

Radyo adresi (form): <**terzibaba13.com>**
MSN Adresi:
Necdet Ardıç <**terzibaba13@hotmail.com**

CEM - ÜL, CEM - ÜL, CEM İLE,
FETİH OLDU EBVAB-I HÜDA.